

③ 1A-B, 1947, V.T.+W.T., dl. A1

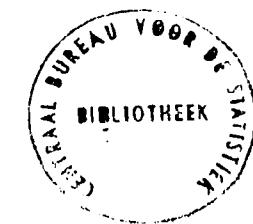
CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK

**12^e Volkstelling,
annex woningtelling
31 Mei 1947**

Serie A. Rijks- en provinciale cijfers
Deel 1. Belangrijkste uitkomsten der
eigenlijke Volkstelling

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ W. DE HAAN N.V.
UTRECHT, 1954

VOORBERICHT

Deze publicatie heeft betrekking op de elementaire gegevens van de 12e Volkstelling. In de inleiding is in het bijzonder aandacht besteed aan een vergelijking van de uitkomsten van deze laatste volkstelling met de daaraan voorafgaande tellingen, terwijl daarnaast die aspecten zijn behandeld, welke niet reeds in de andere in de afgelopen jaren verschenen volkstellingspublicaties aan de orde zijn gesteld.

Met deze publicatie wordt tevens de rij van gedrukte publicaties met uitkomsten van de 12e Volkstelling, annex woningtelling afgesloten. Ter voorkoming van misverstand zij er evenwel op gewezen, dat de hierin verwerkte statistische gegevens reeds eerder ter algemene beschikking stonden. In de vorm van gelichtdrukte tabellen werden de volledige uitkomsten voor alle 1 015 gemeenten, de provincies en het Rijk, gepubliceerd in de jaren 1948 en 1949.

Deze publicatie is samengesteld door de Afdeling Algemene tellingen en bevolkingsstatistiek.

De Directeur-Generaal
van de Statistiek,

(Dr Ph.J.IDENBURG)

April 1954.

AUTEURSRECHT VOORBEHOUDEN

Het herdrukken van de inhoud van deze publicatie is niet toegestaan, noch geheel, noch gedeeltelijk, noch in de oorspronkelijke, noch in bewerkte vorm, tenzij met schriftelijke machtiging van de Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Het gebruiken van de inhoud van deze publicatie als toelichting of bewijsvoering in een artikel, een boekbespreking of een boek is toegestaan, mits de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Verkrijgbaar bij de boekhandel en de Uitgeversmaatschappij W.de Haan N.V., Rembrandtkade 35, Utrecht (postrekening no 57071). Prijs f. 8,90.

	Blz.
2A. Bevolking van Nederland naar geslacht en plaats in het huishouden en voor geborenen in 1881 en vroeger tevens naar geboortejaar	68
2B. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar geslacht en plaats in het huishouden en voor personen van 65 jaar en ouder tevens naar leeftijdsklasse	68
3. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar leeftijdsklasse, geslacht en aard van het woonverblijf	73
4. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar geboorteplaats, geslacht en geboortejaar-klasse	78
5. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar geslacht en nationaliteit	87
6. Bevolking van Nederland en de provincies naar geslacht en de woonplaats in Augustus 1939	88
7A. Bevolking van Nederland naar geboortejaar, geslacht en kerkgenootschap	90
7B. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar leeftijdsklasse, geslacht en kerkgenootschap	94
 CARTOGRAMMEN	
1. Gemiddelde jaarlijkse bevolkingstoename door geboorte- en migratieoverschotten, per 1000 van de bevolking aan het begin van iedere periode, voor Nederland en de provincies, 1840-1947 (los bijgevoegd)	
2. Gemiddelde jaarlijkse bevolkingstoename door geboorte en afneming door sterfte, per 1000 van de bevolking aan het begin van iedere periode, voor Nederland en de provincies, 1840-1947 (los bijgevoegd)	
3. Balans van de binnenlandse migratie van de Nederlandse bevolking op 31 Mei 1947, berekend uit een vergelijking van de geboorte- en woonprovincie	46
 BIJLAGEN	
1. Omslag A voor een woning	107
2. Omslag B voor een huishouden of een alleenwonend persoon	108
3. Individueel telformulier	109
4. Lijst van publicaties betreffende de uitkomsten van de 12e Volkstelling, annex woningtelling, van 31 Mei 1947	111
SUMMARY	117

HOOFDSTUK I. OPZET VAN DE TELLING. STATISTISCHE BEWERKING. PUBLICATIES

De 12e Algemene Volkstelling vond plaats naar de toestand op 31 Mei 1947. Naast de tijdstippen van vorige tellingen doet deze datum enigszins vreemd aan.

De oorzaak is gelegen in het feit, dat de telling, welke, ingevolge de wetelijke voorschriften 1), op 31 December 1940 had moeten plaats vinden, in verband met de toenmalige buitengewone omstandigheden voor onbepaalde tijd werd uitgesteld 2).

De ontredderde toestand, waarin ons land na de bevrijding verkeerde en het urgent karakter van de vraagstukken waarvoor men op vrijwel elk gebied bij de wederopbouw van normale verhoudingen kwam te staan, maakte het noodzakelijk om op zo kort mogelijke termijn mede te beschikken over exacte gegevens over de economische, sociale en demografische structuur der bevolking. Een algemene volkstelling was daartoe het aangewezen middel, doch uitstel tot 31 December 1950, de eerstvolgende datum waarop een dergelijke telling automatisch zou moeten plaats vinden, was niet verantwoord.

Vandaar, dat bij de Wet van 28 December 1946, Staatsblad no G 409 werd bepaald, dat, in afwijking van de wet van 26 April 1918, de eerstvolgende algemene volkstelling diende te worden gehouden in het jaar 1947, waarna bij art. 1 van het Koninklijk Besluit van 5 Februari 1947, Staatsblad no H 44 de datum van deze telling werd vastgesteld op 31 Mei van dit jaar.

In hetzelfde artikel werd bepaald, dat aan de 12e Volkstelling een algemene woningtelling zou worden verbonden. Het belangrijke verlies aan woningen gedurende de oorlog, de vrijwel volledige stagnatie van de nieuwbouw sinds 1940 en de grote uitbreiding van het aantal gezinnen door de sterk toegenomen huwelijksluiting hadden tot een voor ons land ongekend hoge woningnood geleid. Oplossing van deze moeilijkheden eiste o.m. een zo juist mogelijk kwantitatief inzicht in de aanwezige woningvoorraad en de bestaande woningbehoefte, alsmede de regionale verdeling van beide. Een algemene woningtelling was de enige mogelijkheid om in deze behoefte te voorzien en onder de gegeven omstandigheden lag een combinatie der beide tellingen voor de hand, hoewel daarmee ten aanzien van de woningtelling een aantal beperkingen gepaard diende te gaan 3).

De voorbereiding van de 12e Volkstelling annex Woningtelling geschiedde door het Centraal Bureau voor de Statistiek. Deze taak omvatte o.m. het ontwerpen van de voor de telling benodigde telformulieren en omslagen 4) met bijbehorende instructies voor de tellers; het samenstellen van een handleiding voor de gemeentebesturen, aan wie de uitvoering van de eigenlijke telling, elk in hun gemeente, was opgedragen; de herziening van de wijk- en buurtindeling der gemeenten 5); het samenstellen van de klappers voor de classificatie van de personen met beroep naar de aard van dit beroep en van het bedrijf, waarin het wordt uitgeoefend.

1) Wet van 26 April 1918, Staatsblad no 270.

2) Besluit van 29 Mei 1940 van de Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht, tot uitstel van de Volks- en beroepstelling en van de Bedrijfstelling, Staatsblad no 0.303, uitgegeven 6 Juni 1940.

3) Zie hierover nader Volkstellingspublicatie Serie A, deel 3, Woning- en gezinstelling, blz. 12 en 13.

4) Van deze omslagen en formulieren zijn als bijlagen 1 t/m 3 bij deze publicatie opgenomen resp. de Woningomslag A, de omslag B voor een huishouden of een alleenwonend persoon en het individuele telformulier.

5) Zie hierover nader: "Plaatselijke indeling" (Serie B, deel 1).

De eigenlijke telling, waarvoor, zoals gezegd, de gemeentebesturen met inachtneming van de daarvoor gegeven algemene richtlijnen, verantwoordelijk waren, vond afzonderlijk plaats voor de bevolking in woningen, de bevolking in gestichten en instellingen en de bevolking op varende schepen en in woonwagens en woonschepen.

De gemeentebesturen hadden, na een eerste algemene controle van het door de tellers ingeleverde telmateriaal en aan de hand van een vooraf daarvoor opgesteld tijdschema, zorg te dragen voor doorzending daarvan naar het Centraal Bureau voor de Statistiek, waaraan de statistische bewerking van de verzamelde gegevens alsmede de publicatie van de resultaten dezer bewerking was opgedragen.

De statistische bewerking vond plaats langs machinale weg door middel van ponskaarten, waarbij (voor het eerst in Europa) het zgn. "mark-sensing" systeem werd toegepast 1).

Bij de bewerking werd voorrang verleend aan de statistiek van de woningen en de daarin gehuisveste gezinnen, waarna de aandacht volledig werd geconcentreerd op de in het kader der eigenlijke volks- en beroepstelling, op de individuele telformulieren verzamelde gegevens. Daarbij kwamen o.m. afzonderlijk aan de orde de statistiek der academisch gevormden, die der op het tijdstip der telling bestaande huwelijken en de vruchtbaarheid dezer huwelijken en die over de relatie tussen woon-, werk- en geboortegemeente van de personen met beroep, terwijl daarnaast ook de statistiek van de gestichtsbevolking en van de zgn. varende en rijdende bevolking afzonderlijke onderdelen der bewerking vormden.

Alle bij bovengenoemde bewerkingen verzamelde gegevens zijn in de een of andere vorm ter algemene kennis gebracht. De wijze van publicatie heeft ditmaal belangrijk afgeweken van die bij vorige tellingen, waarbij de uitkomsten, naar gelang zij ter beschikking kwamen, in opeenvolgende boekdelen, voorzien van verklaringen en toelichtingen werden gepubliceerd. Verschillende redenen hebben ertoe geleid om ten aanzien van de telling van 1947 een andere weg te volgen. De dringende behoefte om zo spoedig mogelijk over cijfers te kunnen beschikken dwong nl. tot het zoeken naar een snellere publicatiemethode. Publicatie in boekdrukvorm was voorts uit kostenoverwegingen praktisch uitgesloten in verband met de belangrijke uitbreiding, welke ditmaal aan de statistische bewerking was gegeven. Niet alleen waren méér gegevens te bewerken, ook het aantal noodzakelijke onderlinge verbanden tussen deze gegevens was veel groter dan vroeger, terwijl tenslotte, ten behoeve van het zich steeds uitbreidend regionaal onderzoek op alle mogelijke gebieden, vrijwel alle statistische bewerkingen per gemeente en een aantal bovendien voor onderdelen van gemeenten dienden plaats te vinden.

De oplossing is verkregen door alle resultaten vast te leggen op transparant-papier (bladen formaat A 4: 20,7 x 29,4 cm).

Hiermee is bereikt, dat de uitkomsten, zodra zij op transparant waren overgebracht, algemeen verkrijgbaar konden worden gesteld en dat de vermenigvuldiging snel en naar behoefte kan plaats vinden. De gebruikers worden op deze wijze niet alleen op efficiënte wijze doch ook zo voordelig mogelijk aan de benodigde gegevens geholpen, omdat zij niet tot aanschaffing van omvangrijke pu-

1) Hierbij worden de voor bewerking in aanmerking komende gegevens van de tel-formulieren overgebracht op ponskaarten door aanstreping van de op de pons-kaart voorkomende aanduidingen, waarna de ponsing der kaarten met automatische (electronische) ponsmachines kan plaats vinden.

blicaties behoeven over te gaan, doch kunnen volstaan met bestelling van de afzonderlijke bladen, waarop de gewenste gegevens voorkomen. Het volledige transparantenarchief van de 12e Volkstelling, annex Woningtelling omvat thans rond 40 000 bladen, incl. 672 transparanten van de topografische bladen van de kaart van Nederland, waarop de begrenzing van de gemeenten en van de voor de telling aangehouden wijken en(of) buurten binnen elke gemeente zijn aangegeven.

Naast deze in gelichtdrukte vorm te verkrijgen uitgaven zijn gedrukte publicaties samengesteld, in de bij vorige tellingen gebezige publicatievorm. Deze gedrukte publicaties zijn gesplitst in twee series. Die in Serie A (5 delen) geven onderwerpsgewijze algemene beschouwingen en toelichtingen aan de hand van de cijfers voor het Rijk, de provincies en de 4 grote gemeenten; die in Serie B (6 delen) bevatten voor het desbetreffende onderwerp bovendien de belangrijkste cijfers per gemeente.

Naast bovengenoemde publicaties zijn, op het moment, dat van belang geachte uitkomsten ter beschikking kwamen, nog 12 Mededelingen gepubliceerd met voorlopige cijfers over speciale onderdelen. Een volledige lijst van de over de 12e Volkstelling, annex Woningtelling gepubliceerde Mededelingen, gedrukte publicaties en gelichtdrukte tabellen is opgenomen in bijlage 4.

De bovenomschreven wijze van publiceren heeft er in belangrijke mate toe bijgedragen, dat de uitkomsten binnen een voor een volkstelling betrekkelijk korte periode, ter algemene beschikking kwamen.

Reeds in Augustus 1947 konden in gelichtdrukte vorm voorlopige uitkomsten worden verkrijgbaar gesteld, welke voor het Rijk, de provincies en alle gemeenten en hun wijken en buurten een opgave bevatten van het aantal personen naar geslacht en het aantal huishoudingen, gesplitst in huishoudens en alleenwonenden, dat resp. in woningen en in andere bewoonde ruimten was aantreffen, benevens een opgave van het aantal bewoonde woningen, andere bewoonbare ruimten en onbewoonde woningen, waarbij deze laatste categorie nog was onderverdeeld in leegstaande woningen, door beschadiging tijdelijk onbewoonbare woningen en woningen in gebruik als kantoor enz.

In de periode Januari t/m Augustus 1948 zijn vervolgens, eveneens in lichtdruk, geleidelijk de definitieve en uitvoerig gespecificeerde cijfers van de Woning- en gezinstelling gepubliceerd voor alle afzonderlijke gemeenten en hun wijken. In September 1948 stonden overeenkomstige definitieve cijfers voor alle provincies ter beschikking en in October van dat jaar die voor het Rijk als geheel.

In de loop van 1949 volgden geleidelijk de transparanten met de definitieve en uitgewerkte gegevens van de Volks- en beroepstelling voor elk der 1016 gemeenten, de 11 provincies en het Rijk, waarmee in de tijd van 2½ jaar de eerste en belangrijkste etappe van de statistische bewerking van de bij de Volks-telling 1947 verzamelde gegevens was beëindigd en waarna rond 36 000 bladen met cijfermateriaal ter beschikking stonden.

In 1950 kwamen vervolgens een aantal speciale bewerkingen gereed (o.m. over de academisch gevormden, de bestaande huwelijken en hun vruchtbaarheid en over de werkforensen), ten dele eveneens op transparanten overgebracht.

Intussen was reeds een begin gemaakt met de samenstelling van verschillende der in het publicatie-programma opgenomen zgn. gedrukte publicaties. Achtereenvolgens verschenen:

in Juli 1949 Woning- en gezinstelling (Serie B deel 2)	71 blz.
in Oct. 1949 Gestichtsbevolking (Serie B deel 3)	81 "
in Jan. 1950 Plaatselijke indeling (Serie B deel 1)	198 "

in April 1950 Kerkelijke gezindten (Serie B deel 5)	68 blz.
in Juli 1950 Academisch gevormden (Serie A deel 5)	77 "
in Juli 1951 Woning- en gezinstelling (Serie A deel 3)	127 "
in Oct. 1951 Bestaande huwelijken enz. (Serie A deel 4)	144 "
in Febr. 1952 Beroepstelling (Serie A deel 2)	209 "
in Nov. 1952 Woon-, werk- en geb.-gemeente (Serie B deel 6)	157 "
in Sept. 1953 Varenden- en rijdende bevolking (Serie B deel 4)	30 "

Met de onderhavige in December 1953 in manuscript gereed gekomen publicatie Serie A deel 1, zijn thans ook de Series gedrukte publicaties tot een einde gebracht.

Over de inhoud van deze laatste publicatie zij nog opgemerkt, dat deze naast het voorafgaande algemene overzicht is beperkt gebleven tot die onderwerpen en die gegevens, welke niet in een der andere in de Series A en B opgenomen publicaties aan de orde zijn gesteld. Waar zulks van belang werd geacht, is naar laatstgenoemde publicaties verwezen.

In de tabellen zijn behalve de Rijkscijfers, tevens de overeenkomstige voor de provincies en de vier grote gemeenten opgenomen en ook in de toelichtende tekst zijn die voor de overige gemeenten buiten beschouwing gebleven.

Dit betekent uiteraard geenszins, dat laatstbedoelde gegevens van minder betekenis zijn. Integendeel. Zij zijn o.m. reeds onmisbaar bij het zoeken van een nadere verklaring voor de meeste tussen de afzonderlijke provincies geconstateerde afwijkingen.

Het bestek van deze publicatie liet evenwel niet toe om bij de toelichting tot een verdergaande regionale differentiatie af te dalen. Doch, zoals gezegd, de voor het Rijk en de provincies samengestelde tabellen zijn ook voor alle afzonderlijke gemeenten beschikbaar en daarmee is dus de mogelijkheid voor een verdere regionale analyse gegeven.

HOOFDSTUK II. HET TOTALE BEVOLKINGSCIJFER

Hoewel de Volksstelling van 31 Mei 1947 in de eerste plaats ten doel had om bijzonderheden te verzamelen over de samenstelling van de Nederlandse bevolking, is deze gelegenheid uiteraard mede aangegrepen om te komen tot de vaststelling van een zo exact mogelijk cijfer voor de totale bevolking van Nederland, van de provincies en van elk der gemeenten.

De bepaling van deze bevolkingscijfers is niet alleen geschied op basis van het aantal getelde personen, doch mede op grond van de inhoud der bevolkingsregisters.

Na afloop van de eigenlijke telling is nl. in iedere gemeente een zgn. "registercontrole" uitgevoerd, d.w.z. een vergelijking van het persoonskaartenregister met de van de telformulieren verwijderde en in de gemeenten achtergebleven zgn. "registercontrolestroken".

Deze vergelijking had in de eerste plaats ten doel om na te gaan of bij de volksstelling soms personen dubbel of niet waren geteld. Het ging hierbij dus om een correctie op de omvang van het volkstellingssmaterialel en na deze correctie en de verdere bewerking van dit materiaal is het totaal aantal inwoners van Nederland op 31 Mei 1947 vastgesteld op 9 625 499 personen.

Het administratieve bevolkingscijfer, uitgaande van de vorige volksstelling en van de sindsdien plaats gehad hebbende opnemingen in- en afvoeringen uit de bevolkingsregisters, bedroeg op genoemde datum 9 619 790. Dit betekent dus, dat

dit bevolkingscijfer, op grond van de uitkomsten der volkstelling, met 5 709 moet worden verhoogd.

De registercontrole had bovendien ten doel om vast te stellen of in het bevolkingsregister persoonskaarten voorkwamen van personen, welke krachtens de voorschriften der bevolkingsboekhouding niet meer aanwezig mochten zijn en omgekeerd of zich voor alie personen, die tot de bevolking der gemeente behoorden, inderdaad persoonskaarten waren opgenomen. Hierbij ging het dus om een controële van de bevolkingsadministratie, d.w.z. om de al dan niet volledigheid van de collectie persoonskaarten.

Dit onderdeel der controle bracht aan het licht, dat zich in de bevolkingsregisters per saldo 10 606 persoonskaarten te veel bevonden (waarvan 2 532 in het Centrale bevolkingsregister). Ingevolge Art. 68 van het Besluit bevolkingsboekhouding dienen de ter correctie noodzakelijke opnemingen en afvoeringen der desbetreffende persoonskaarten, evenals de normale opnemingen en afvoeringen van gevestigde en vertrokken personen in de bevolkingsstatistiek te worden verantwoord. Dit betekent, dat in het tijdsvak, waarin deze controle plaats vond, nl. tussen 31 Mei en 31 December 1947, het bevolkingscijfer van ons land, behalve ingevolge de reële veranderingen, bovendien met per saldo 10 606 personen werd verminderd, louter ten gevolge van bovenbedoelde zuiver administratieve opnemingen en afvoeringen en geenszins als gevolg van een reële bevolkingsachteruitgang met 10 606 zielen. Zodra deze opnemingen en afvoeringen dan ook hadden plaats gevonden en hun aantal was bepaald, dienden de daaruit voortgevloeide gevolgen voor de bevolkingsstatistiek weer ongedaan te worden gemaakt, d.w.z., dat het administratieve bevolkingscijfer per 31 December 1947, behalve met het geconstateerde verschil van 5 709 tussen administratief bevolkingscijfer en volkstellingscijfer per 31 Mei, bovendien nog moet worden verhoogd met de 10 606, waarmee het per saldo tussen 31 Mei en 31 December 1947 kunstmatig was verminderd, in totaal dus met 16 315.

Aangezien de definitieve grootte van beide bovenbedoelde correcties niet op korte termijn na afloop van het jaar 1947 kon worden vastgesteld en voor tal van doeleinden een officieel vastgesteld bevolkingscijfer per 31 December 1947 noodzakelijk was, is het administratief bevolkingscijfer op laatstgenoemde datum, zonder correctie, als definitief bevolkingscijfer per 31 December 1947 aanvaard en de verhoging van het administratieve bevolkingscijfer uitgesteld tot 31 December 1948. Op laatstgenoemde datum had het dus 9 870 271 + 16 315 of wel 9 886 586 moeten bedragen. In werkelijkheid is het vastgesteld op 9 884 415, d.w.z. dat niet een verhoging van 16 315, doch slechts van 14 144, d.w.z. 2 171 minder, in rekening is gebracht.

Ter verklaring van deze afwijking diene het volgende. Een sluitstuk op de gehouden registercontrole had kunnen worden verkregen door een telling van het totaal aantal op 31 December 1948 aanwezige persoonskaarten. Dit totaal diende dan in overeenstemming te zijn met het administratieve bevolkingscijfer op die datum, na aanbrenging der twee meergenoemde correcties. In verband met de omvang der daarvan verbonden werkzaamheden bleef het verzoek om tot een persoonskaartentelling over te gaan, beperkt tot de gemeenten met minder dan 30 000 inwoners. 589 gemeenten hebben aan dit verzoek voldaan. In een groot aantal daarvan bleek bovenbedoelde overeenstemming te bestaan, waarmee voor deze gemeenten de juistheid van de volkstelling en een goede uitvoering van de registercontrole was bewezen.

Voor de andere gemeenten lag het aantal persoonskaarten iets hoger of lager dan bovenbedoeld gecorrigeerd bevolkingscijfer per 31 December 1948 en in deze gemeenten tezamen per saldo 2 171 lager. Voor deze gemeenten is de uitkomst der persoonskaartentelling als het juiste bevolkingscijfer aanvaard.

De op grond van de volkstelling vastgestelde bevolkingscijfers voor het Rijk, de provincies en de gemeenten hebben betrekking op de werkelijke bevolking, d.w.z. op degenen, die in een gemeentelijk bevolkingsregister zijn opgenomen en in de desbetreffende gemeente werkelijke woonplaats hebben. Tot de werklijke bevolking van het Rijk behoren voorts nog de niet in een bepaalde gemeente hun werklijke woonplaats hebbende, doch in het Centrale bevolkingsregister opgenomen personen.

Vanzelfsprekend zijn de getelde tot de werklijke bevolking van het Rijk, de provincies en gemeenten behorende personen niet alle in de gemeente hunner werklijke woonplaats aangetroffen. Op de voor hen door mede-gezinsleden of anderen dan wel bij de registercontrole ingevulde telformulieren is echter tevens de feitelijke verblijfplaats op 31 Mei 1947 aangegeven. Op grond van deze gegevens is staat 1 samengesteld.

Staat 1. Feitelijke verblijfplaats op 31 Mei 1947 van de werklijke bevolking van Nederland, 31 Mei 1947

Provincie	Woongemeente		Andere gemeente in Nederland		Ind., Sur. en Ned.-Antillen		Buitenland		Totaal	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Groningen ...	210 824	219 526	9 062	5 713	3 064	33	1 357	283	224 307	225 555
Friesland ...	218 128	222 516	8 249	5 953	3 607	31	724	153	230 708	228 653
Drenthe	132 945	128 784	5 278	2 700	1 820	17	294	71	140 337	131 572
Overijssel ..	307 749	310 345	9 824	5 374	4 448	35	729	293	322 750	316 047
Gelderland ..	491 861	501 870	15 958	9 036	7 332	76	1 338	656	516 489	511 638
Utrecht	253 215	272 602	10 739	6 963	4 219	71	1 213	544	269 386	280 180
Noordholland.	817 151	882 656	30 191	20 131	13 725	288	7 824	2 307	868 891	905 382
Zuidholland..	1 050 985	1 135 892	39 587	23 799	18 044	328	12 638	2 807	1 121 254	1 162 826
Zeeland	123 515	126 194	4 608	3 000	2 386	35	784	278	131 293	129 507
Noordbrabant.	567 369	576 096	16 421	7 962	9 827	115	1 566	779	595 183	584 950
Limburg	330 979	332 712	8 788	4 986	5 253	29	970	388	345 990	338 115
N.O.P.	986	884	80	63	5	5	-	-	1 071	952
C.B.R.	23 784	18 679
Totaal	4 505 707	4 710 077	1) 158 785	1) 95 680) 73 730	1) 1 061	1) 29 437	1) 8 559	4 791 443	4 834 056

1) Exclusief personen opgenomen in het Centrale Bevolkingsregister.

In totaal waren dus op 31 Mei 1947 van de niet in het C.B.R. ingeschreven, 367 252 personen, d.w.z. 3,8% van de totale bevolking, niet in hun werkelijke woonplaats aanwezig. Van hen verbleven 254 465 of 69,3% in een andere Nederlandse gemeente en 112 787 buiten de landsgrenzen, van wie 74 791 in het huidige Indonesië. Laatstgenoemde groep bestond overwegend uit de daarheen na de bevrijding vertrokken Nederlandse militairen.

Ten einde te kunnen vaststellen of inderdaad voor alle tijdelijk afwezigen telformulieren waren ingevuld, dienden alle op de volkstellingsdatum in bepaalde gemeenten tijdelijk aanwezige personen een volkstellingsformulier (van andere kleur) in te vullen en daarop o.m. hun werkelijke woonplaats te vermelden. Deze formulieren dienden door de gemeentebesturen, waar de telling plaats vond, te worden doorgezonden naar de gemeente van werkelijke woonplaats en voor zover sprake was van personen zonder werkelijke woonplaats in Nederland, naar het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De desbetreffende formulieren zijn niet in de statistische bewerking opgenomen. Slechts is vastgesteld, dat rond 6 000 in het buitenland gedomicilieerde

Nederlanders en vreemdelingen tijdelijk in Nederland verblijf hielden (exclusief buitenlands diplomatiek personeel en buitenlandse militairen).

Op grond van dit cijfer en de aantallen vermeld in staat 1 is een globale benadering mogelijk van de zgn. feitelijke bevolking van Nederland op 31 Mei 1947:

Werkelijke bevolking	9 626 000
van wie: tijdelijk buiten Nederland	<u>113 000</u>
in Nederland	9 513 000
Tijdelijk in Nederland verblijvend	6 000
Feitelijke bevolking	+ 9 519 000

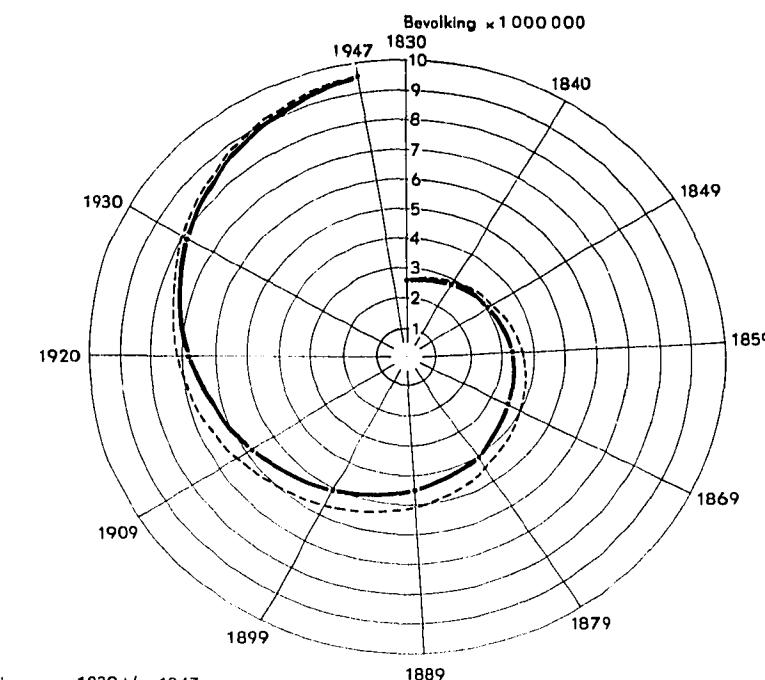
HOOFDSTUK III. TOENEMING EN VERSPREIDING VAN DE BEVOLKING

§ 1. Toeneming der bevolking

Vergelijkt men het bij de 12e Volkstelling vastgestelde bevolkingscijfer met dat op de tijdstippen van vorige tellingen dan blijkt, dat de toeneming van de Nederlandse bevolking in een zeer snel tempo heeft plaats gevonden. Bedroeg het aantal inwoners in 1830 bij de eerste Algemene volkstelling nog slechts 2 613 500, bij de Volkstelling van 1899 was het reeds gestegen tot 5 104 100, d.w.z. bijna verdubbeld. Bij de tellingen van 1930 en 1947 zijn resp. 7 935 600 en 9 625 500 personen geteld, hetgeen overeenkomt met een toeneming van niet minder dan resp. 204% en 268% t.o.v. de bevolking in 1830.

De toeneming van de bevolking heeft niet in een regelmatig tempo plaats gevonden. Een en ander blijkt ook duidelijk uit grafiek 1, waarin, behalve de werklijke bevolking op de tijdstippen van de achtereenvolgende volkstellingen, eveneens is uitgezet de bevolking, zoals deze op die tijdstippen zou zijn geweest als de werklijke groei tussen 1830 en 1947 in een regelmatig tempo zou hebben plaats gevonden (vlieg de formule $X(t) = X(0)e^{Pt}$, waarin $X(t) =$ de bevolking in het jaar $1830+t$).

Grafiek 1
Toeneming van de bevolking van Nederland, 1830-1947

— volgens de volkstellingen van 1830 t/m 1947
- - - - bij een gelijkblijvende procentuele groei tussen 1830 t/m 1947

De toeneming van de bevolking is voorts niet overal gelijk geweest, zoals blijkt uit staat 2, waarin de vermeerdering van de bevolking in elk der provincies in de periode van rond 100 jaar tussen de tellingen van 1830 en 1947 is opgenomen.

Staat 2. Toeneming van de bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten, 1830-1947

Provincie enz.	Toeneming		Provincie enz.	Toeneming	
	abs.	in % van 1830		abs.	in % van 1830
Groningen	292 358	185,6	Zeeland	123 538	90,0
Friesland	254 452	124,2	Noordbrabant ..	631 242	238,3
Drenthe	208 041	325,7	Limburg	497 824	267,2
Overijssel	459 902	257,1	Nederland	7 012 012	268,3
Gelderland	718 334	231,9	Amsterdam	601 483	297,2
Utrecht	417 207	315,2	Rotterdam	573 954	793,9
Noordholland ...	1 360 285	328,6	's Gravenhage ..	476 893	850,0
Zuidholland	1 804 343	376,1	Utrecht	141 839	326,8

Het sterkst blijkt de bevolking te zijn gegroeid in de drie westelijke provincies, waarbij Zuidholland met 376% het hoogste cijfer vertoont. Behalve de 3 westelijke provincies blijft slechts Drenthe boven het Rijksgemiddelde. De geringste toeneming vertoont Zeeland, terwijl de bevolking in Friesland nauwelijks verdubbelde. Voor een inzicht in de oorzaken van deze ongelijke toeneming der bevolking, is in eerste instantie een onderscheid nodig tussen de vermeerdering der bevolking door geboorte-overschotten en de vermeerdering (of vermindering) door migratie.

In het hiernavolgende zijn geboorte- en vestigingsoverschotten behalve voor de tijdvakken tussen de opeenvolgende volkstellingen bovendien voor een drietal grotere perioden vermeld, t.w. voor de perioden 1840-1869, 1869-1909 en 1909-1940. Daarbij is als grens tussen de eerste en tweede periode de Volksstelling van 1869 gekozen omdat in de zeventiger jaren de daling van de geboortecijfers een aanvang neemt en tevens de vermindering der sterfte. Voorts is de Volkstelling van 1909 beschouwd als afsluiting van de periode vóór de eerste wereldoorlog. Voor de derde periode zijn de jaren 1941-1947 buiten beschouwing gelaten, omdat de ontwikkeling der bevolking in deze jaren geheel wordt beheerst door rechtstreekse en indirecte gevolgen van Wereldoorlog II.

Uit de gegevens van staat 3 blijkt, dat, voor het land als geheel, de bevolkingstoename sedert 1840 ten gevolge van geboorte-overschotten (nl. 7 319 893) groter is geweest dan de totale vermeerdering der bevolking (nl. 6 746 940). Gedurende de desbetreffende periode heeft de buitenlandse migratie dus een vertrekoverschot opgeleverd van 374 953 personen, d.w.z. van rond 3 500 gemiddeld per jaar tegenover een gemiddeld jaarlijks geboorte-overschot van 66 500. Voor de drie onderscheiden perioden afzonderlijk bedroeg het gemiddelde jaarlijkse geboorte-overschot resp. 27 000, 63 000 en 97 000 en het gemiddelde jaarlijkse migratie-overschot resp. rond -3 000, -6 000 en +1 400 l).

1) De gegevens betreffende de buitenlandse migratie, welke in staat 3 zijn vermeld en waaraan de in de tekst genoemde cijfers zijn ontleend, zijn vastgesteld, door de, op grond van de uitkomsten der Volkstellingen voor de perioden tussen die tellingen af te leiden totale bevolkingstoename te verminderen met de geboorte-overschotten voor de desbetreffende perioden volgens de Statistiek van de loop der bevolking.

Staat 3. Vermeerdering resp. vermindering van de bevolking door geboorte- en migratie-overschotten, voor Nederland en de provincies, 1840-1947

Periode	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-holland	Zuid-holland	Zeeland	Noord-brabant	Limburg	Onbekend C.B.R. en N.O.P.	Nederland
Geboorte-overschotten													
1840-49	16 200	21 990	4 810	15 670	31 190	7 240	18 310	32 560	11 490	27 680	15 400		202 540
1849-59	19 711	27 010	8 855	18 452	38 875	12 343	33 639	52 686	12 617	21 822	15 997		262 007
1859-69	24 480	33 530	11 120	20 970	42 230	14 790	54 300	70 780	23 320	30 930	19 280		345 730
1869-79	31 592	44 995	14 788	26 407	48 939	18 852	75 471	92 703	28 952	42 145	23 795		448 639
1879-89	38 036	42 121	15 801	30 654	60 823	27 703	107 643	137 000	29 423	49 162	27 326		565 692
1889-99	42 367	42 941	21 301	42 320	70 589	34 402	128 780	166 661	33 326	59 924	32 686		675 297
1899-09	49 125	45 667	28 745	54 896	87 857	40 852	142 229	220 196	34 685	88 054	46 742		839 048
1909-20	50 776	48 633	38 529	61 989	99 928	46 204	154 474	247 468	33 269	111 497	68 928		961 695
1920-30	51 579	50 475	41 530	73 222	110 504	51 879	157 988	246 721	27 990	149 691	96 512		1 057 891
1930-40	43 195	45 526	35 151	71 754	107 418	50 328	145 134	218 641	23 295	166 806	97 652	-	52 1 002 848
1940-31/5'47	34 870	39 247	26 381	57 072	81 783	42 063	116 163	163 662	15 745	128 901	69 659	-	2 960 778 506
1840-69	60 391	82 530	24 785	55 092	112 295	34 373	106 249	156 026	47 427	80 432	50 677		810 277
1869-1909	161 120	175 724	80 635	154 277	268 208	121 809	454 123	616 560	126 386	239 285	130 549		2 528 676
1909-1940	145 550	144 634	115 210	206 965	317 650	148 411	457 596	712 830	82 554	427 994	263 092	-	52 3 022 434
1840-1947	401 931	442 135	247 011	473 406	779 936	346 656	1 134 131	1 649 078	272 112	876 612	513 977		2 908 7 139 893
Migratie-overschotten													
1840-49	- 3 409	- 2 489	+ 5 444	+ 2 399	- 6 236	- 2 992	+ 15 435	+ 4 845	- 2 553	- 9 697	- 6 967		- 6 220
1849-59	- 465	- 65	+ 3 638	+ 949	- 5 951	- 1 617	+ 13 158	+ 3 269	- 6 800	- 10 448	- 5 576	+	159 - 9 758
1859-69	- 6 832	- 15 481	- 7 714	- 2 074	- 13 177	- 1 340	- 740	- 1 956	- 11 863	- 9 852	- 11 141		- 159 - 15 475
1869-79	- 3 682	- 7 472	- 1 580	- 6 322	- 14 827	- 129	+ 27 083	+ 22 623	- 17 886	- 4 520	- 8 163		- 66 970
1879-89	- 18 496	- 36 440	- 3 942	- 9 345	- 15 426	+ 1 625	+ 41 856	+ 9 111	- 18 824	- 6 031	- 11 058		- 82 575
1889-99	- 15 551	- 38 237	- 3 461	- 4 427	- 16 242	- 4 375	+ 9 862	+ 28 146	- 16 265	- 15 710	- 6 473	+	158 - 82 575
1899-09	- 20 682	- 26 377	- 3 971	- 5 354	- 14 804	- 3 372	- 2 667	+ 26 100	- 18 465	- 18 817	+ 3 331	+	68 - 85 010
1909-20	- 13 235	- 25 399	- 2 129	- 6 051	- 9 842	+ 7 604	+ 35 884	+ 40 458	- 20 667	- 640 + 39 429	- 58		- 45 444
1920-30	- 24 729	- 33 692	- 28 816	+ 8 748	- 10 699	+ 12 759	+ 53 548	+ 32 187	+ 25 501	+ 14 759	+ 13 964	-	168 - 12 360
1930-40	- 8 371	- 17 417	- 7 161	- 7 452	+ 1 457	+ 32 320	+ 46 485	- 2 293	- 14 414	- 13 258	- 28 717	+ 3 653	- 15 168
1940-31/5'47	- 12 268	- 7 654	- 4 894	- 3 365	+ 8 176	+ 17 895	- 43 096	- 53 508	- 9 432	- 702	- 5 329	+ 37 925	- 76 252
1840-69	- 10 706	- 18 035	+ 8 368	+ 1 265	- 25 364	- 5 949	+ 27 053	+ 6 158	- 21 216	- 29 997	- 23 684		- 91 307
1869-1909	- 58 411	- 108 526	- 12 954	- 25 448	- 61 299	- 6 851	+ 76 134	+ 85 980	- 71 440	- 45 078	- 22 363	+	226 - 250 030
1909-1940	- 46 335	- 76 418	- 38 106	- 4 755	- 19 084	+ 52 683	+ 135 917	+ 70 352	- 60 582	+ 861	+ 24 676	+ 3 427	+ 42 636
1840-1947	- 327 720	- 210 633	- 47 586	- 32 303	- 97 571	+ 57 778	+						

Staat 4. Gemiddelde jaarlijkse bevolkingstoename door geboorte- en migratieoverschotten, per 1 000 van de bevolking aan het begin van iedere periode, voor Nederland en de provincies, 1840-1947

Provincie	Periode			
	1840/1869	1869/1909	1909/1940	1840/1947
Geborente-overschotten				
Groningen ...	11,5	17,8	14,3	21,3
Friesland ...	12,1	15,0	13,0	18,1
Drenthe	11,4	19,0	21,4	31,7
Overijssel ..	9,3	15,2	17,4	22,3
Gelderland ..	10,9	15,5	16,0	21,0
Utrecht	7,9	17,5	16,6	22,2
Noordholland.	8,0	19,6	13,3	23,8
Zuidholland..	9,9	22,4	16,5	29,2
Zeeland	10,5	17,8	11,5	16,7
Noordbrabant.	7,1	13,9	22,2	21,6
Limburg	8,6	14,6	25,6	24,3
Nederland	9,5	17,6	16,6	23,2
Vestigingsoverschotten				
Groningen ...	- 2,0	- 6,5	- 4,6	- 6,8
Friesland ...	- 2,7	- 9,3	- 6,9	- 8,6
Drenthe	+ 3,9	- 3,1	- 7,1	- 6,1
Overijssel ..	+ 0,2	- 2,5	- 0,4	- 1,5
Gelderland ..	- 2,5	- 3,5	- 1,0	- 2,4
Utrecht	- 1,4	- 1,0	+ 5,9	+ 3,7
Noordholland.	+ 2,1	+ 3,3	+ 4,0	+ 4,1
Zuidholland..	+ 0,4	+ 3,1	+ 1,6	+ 1,9
Zeeland	- 4,7	- 10,0	- 8,4	- 10,0
Noordbrabant.	- 2,7	- 2,6	+ 0,0	- 1,8
Limburg	- 4,0	- 2,5	+ 2,6	- 1,3
Nederland	- 1,1	- 1,7	+ 0,2	- 1,2

Daartoe zijn in staat 5 per provincie de geboren en overledenen op dezelfde wijze als in staat 4 uitgedrukt in de bevolking aan het begin van elke periode.

Uit deze cijfers, tevens verwerkt in cartogram 2, blijkt duidelijk, dat de eerder genoemde verschuivingen ten aanzien der geborente-overschotten voornamelijk voortvloeien uit een verschillend verloop der provinciale geborentecijfers in de opeenvolgende perioden. In een zevental provincies is dit cijfer in de tweede periode hoger dan in de eerste periode en in de derde lager dan in de beide voorafgaande; in Friesland en Zeeland is het telkens lager en in Limburg telkens hoger dan in de vorige, terwijl het geborentecijfer in Noordbrabant voor de derde periode tussen dat voor de eerste en tweede periode in ligt. Ook in de spreiding der vermelde geborentecijfers komt de ongelijke ontwikkeling in de afzonderlijke provincies tot uitdrukking. Zij variëren in de eerste periode (1840-1869) van 31 °/oo - 45 °/oo, in de tweede periode (1869-1909) van 34 °/oo tot 45 °/oo en in de derde periode (1909-1940) van 22 °/oo tot 42 °/oo. De cijfers voor de sterfte geven een veel evenwichtiger beeld. Voor alle provincies,

Staat 5. Gemiddelde jaarlijkse bevolkingstoename door geboorte en afname door sterfte, per 1 000 van de bevolking aan het begin van iedere periode, voor Nederland en de provincies, 1840-1947

Provincie	Periode			
	1840/1869	1869/1909	1909/1940	1840/1947
Geborente				
Groningen ...	37,5	38,9	26,4	46,7
Friesland ...	37,6	34,2	25,0	41,1
Drenthe	39,4	42,3	34,9	63,6
Overijssel ..	36,7	38,9	30,6	50,5
Gelderland ..	35,7	37,9	29,8	47,8
Utrecht	37,8	44,1	30,5	52,9
Noordholland.	41,2	47,1	26,0	58,1
Zuidholland..	45,0	51,9	29,3	65,8
Zeeland	43,0	39,3	22,9	41,5
Noordbrabant.	31,0	39,6	38,2	48,5
Limburg	32,5	37,9	42,2	51,0
Nederland	38,4	42,6	30,1	52,9
Sterfte				
Groningen ...	26,0	21,1	12,1	25,4
Friesland ...	25,5	19,2	12,0	23,0
Drenthe	28,0	23,3	13,4	31,8
Overijssel ..	27,4	23,7	13,2	28,2
Gelderland ..	24,8	22,5	13,8	26,8
Utrecht	29,9	26,6	13,9	30,6
Noordholland.	33,2	27,4	12,7	34,3
Zuidholland..	35,1	29,6	12,8	36,6
Zeeland	32,5	21,6	11,5	24,8
Noordbrabant.	23,9	25,7	16,0	26,9
Limburg	23,9	23,4	16,7	26,7
Nederland	28,9	25,0	13,4	29,7

behoudens voor Noordbrabant in de tweede t.o.v. de eerste periode, is sprake van een daling. Wel is deze daling niet in alle provincies in hetzelfde tempo verlopen, doch de afwijkingen zijn van minder betekenis dan t.o.v. de geborente. Hetgeen mede blijkt uit de ontwikkeling van het verschil tussen de maxima en minima, resp. 24 °/oo en 35 °/oo in 1840 tot 1869, 19 °/oo en 30 °/oo in 1869 tot 1909 en 11 °/oo en 17 °/oo in 1909 tot 1940.

Tenslotte laat staat 5 nog zien, dat het in alle provincies veel hogere geborente-overschot in 1909 tot 1940, t.o.v. dat in 1840 tot 1869 volgens staat 4, overal dient te worden toegeschreven aan de zeer sterke daling van de sterfte, welke de veel minder sterke teruggang van de geborente belangrijk heeft overtroffen.

Met bovenstaande opmerkingen is slechts een algemene aanduiding bedoeld van de wijze, waarop geborente en sterfte in de afgelopen 100 jaar de toeneming der bevolking in de afzonderlijke provincies hebben beïnvloed. Voor een gedetailleerd overzicht van de in dit opzicht tussen de provincies bestaande afwijkingen en een onderzoek naar de oorzaken daarvan is een verdere analyse der cijfers.

ouder, nl. 8 mannen en 8 vrouwen. Hieronder volgen ter vergelijking nog de cijfers volgens de tellingen van 1899 t/m 1930.

31 December 1899	4 mannen	6 vrouwen
31 " 1909	4 "	3 "
31 " 1920	3 "	9 "
31 " 1930	5 "	13 "

Op 31 December 1940 waren de aantallen resp. 12 en 16. In 1941 en 1942 kwam een groot aantal van hen te overlijden. Vandaar het belangrijk geringere aantal op 31 Mei 1947. Sindsdien is het aantal personen van 100 jaar en ouder echter weer belangrijk toegenomen en op 1 Januari 1953 bedroeg het 15 mannen en 31 vrouwen.

Tot slot geeft staat 8 nog een overzicht van woonplaats en geboortedatum van de honderdjarigen en ouderen op 31 Mei 1947. De oudste inwoner op deze datum was "Opoes Herfst" te Rotterdam. Zij was toen 105 jaar en 5 maanden en zij overleed in 1948 op de leeftijd van 106 jaar en 6 maanden.

Staat 8. Personen van 100 jaar en ouder op 31 Mei 1947 naar woonplaats, geboortedatum en geslacht

Woonplaats	Geboortedatum	
	Mannen	Vrouwen
Rotterdam		8-12-1841
Barneveld		2-10-1843
Poortugaal	28- 2-1844	
Haarlem	9-12-1844	
Bellingwolde		6- 2-1845
Haarlemmermeer ..	4- 3-1845	
Raamsdonk		5- 1-1846
Hoogezaand		28- 2-1846
Nijmegen	20- 6-1846	
Zuidhorn	2- 7-1846	
Breda	10- 8-1846	
Voorschoten		10-11-1846
Borger	20-12-1846	
Groningen	9- 2-1847	
Midwolda		17- 4-1847
Rotterdam		6- 5-1847
Totaal aantal ...	8	8

§ 2. Geslacht

Evenals bij vorige tellingen vertoonde de Nederlandse bevolking bij de Volkszählung van 31 Mei 1947 een vrouwenoverschot. In de loop der jaren is het vrouwenoverschot echter teruggelopen van 1 045 in 1830 tot 1 009 in 1947 (zie staat 9).

Het moge als bekend worden verondersteld, dat het bestaan van een vrouwenoverschot, ondanks het feit, dat er bij de geboorte steeds sprake is van een jongensoverschot, valt toe te schrijven aan de gunstigere sterfte onder de vrouwen, terwijl daarnaast het vertrek-overschot van de buitenlandse migratie voor de mannen groter is geweest dan voor de vrouwen. Voorts is wat speciaal de afname van het vrouwenoverschot betrifft de oorzaak te vinden in een ver-

Staat 9. Aantal vrouwen per 1 000 mannen in Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten, 1830-1947

Provincie enz.	Volkstelling											
	1830	1840	1849	1859	1869	1879	1889	1899	1909	1920	1930	1947
Groningen	1 029	1 035	1 045	1 028	1 030	1 028	1 032	1 027	1 022	1 009	1 010	1 006
Friesland	1 030	1 044	1 031	1 011	1 018	1 014	1 013	1 005	991	996	998	991
Drenthe	963	972	958	939	935	935	903	907	924	944	938	934
Overijssel ...	977	1 001	989	974	966	961	964	969	974	974	976	978
Gelderland ...	995	994	993	987	985	980	979	984	983	988	987	991
Utrecht	1 038	1 046	1 052	1 042	1 044	1 037	1 025	1 033	1 042	1 033	1 039	1 040
Noordholland..	1 132	1 121	1 102	1 090	1 082	1 069	1 070	1 068	1 063	1 047	1 048	1 042
Zuidholland ..	1 093	1 091	1 095	1 090	1 089	1 076	1 080	1 073	1 057	1 042	1 045	1 037
Zeeland	1 047	1 043	1 033	1 040	1 037	1 037	1 027	1 023	1 014	1 008	998	986
Noordbrabant..	1 014	1 003	1 012	1 009	1 002	992	992	1 000	1 003	994	986	983
Limburg	1 011	975	983	979	975	979	973	975	968	961	959	977
Nederland	1 045	1 045	1 040	1 031	1 029	1 023	1 024	1 025	1 021	1 013	1 013	1 009
Amsterdam	1 240	1 217	1 199	1 210	1 179	1 139	1 126	1 117	1 099	1 072	1 072	1 064
Rotterdam	1 240	1 244	1 213	1 228	1 208	1 158	1 142	1 093	1 060	1 026	1 024	1 032
's Gravenhage.	1 189	1 180	1 196	1 209	1 206	1 188	1 200	1 213	1 201	1 185	1 177	1 121
Utrecht	1 129	1 123	1 185	1 170	1 123	1 137	1 103	1 096	1 091	1 073	1 077	1 055

mindering van het sterfteverschil tussen mannen en vrouwen, terwijl ook de wijziging in de samenstelling van de migratie een rol van betekenis heeft gespeeld. Een globale benadering van de betekenis van elk dezer factoren kan met de volgende berekening worden verkregen.

Op grond van de bevolkingscijfers op 1 Januari 1840 en 31 Mei 1947 en van de geboorte en sterfte in de tussenliggende periode blijkt voor dit tijdvak een emigratiesaldo van 295 302 mannen en 79 651 vrouwen. Zonder deze migratie zou de bevolking op 31 Mei 1947 dus 5 086 749 mannen en 4 913 707 vrouwen hebben bedragen d.w.z. 966 vrouwen op 1 000 mannen.

Doordat de bovenstaande berekening een periode van meer dan 100 jaren dekt, is in laatstgenoemde verhouding de invloed van vóór 1840 plaats gehad hebbende migratie, welke uiteraard in de cijfers voor 1840 is verdisconteerd, door afsterving van de desbetreffende generaties geheel geëlimineerd. Vergelijk men de berekende verhouding met de werkelijke geslachtsverhouding op 31 Mei 1947, welke blijkens staat 13, 1 009 vrouwen op 1 000 mannen bedroeg, dan kan dus gezegd, dat ten gevolge van migratie gedurende de periode 1840-1947 het aantal vrouwen op 1 000 mannen is toegenomen met 43 (1 009-966).

Op overeenkomstige wijze kan men de invloed van de differentiële sterfte tussen mannen en vrouwen benaderen. Was daarvan nl. gedurende de periode 1840-1947 geen sprake geweest dan zou de geslachtverhouding op 31 Mei 1947 gelijk zijn geweest aan de gemiddelde geslachtsverhouding bij de geboorte gedurende deze periode nl. 945 vrouwen op 1 000 mannen.

Hierboven bleek, dat deze verhouding na eliminering van de emigratie en dus op basis van de werklijke sterfte op 31 Mei 1947 966 vrouwen op 1 000 mannen zou hebben bedragen. Dit betekent, dat de differentiële sterfte gedurende de periode 1840-1947 per saldo een vermeerdering van 21 (966-945) vrouwen op 1 000 mannen ten gevolge heeft gehad. De invloed van deze laatste factor is dus ongeveer half zo groot geweest als de invloed van de buitenlandse migratie.

Neemt men de cijfers voor de provincies nader in beschouwing (zie staat 9) dan blijkt in de jaren 1830 en 1840 voor de meerderheid der provincies, t.w. 8, een vrouwenoverschot. Dit aantal loopt bij de achtereenvolgende tellingen ge-

HOOFDSTUK V. BEVOLKING NAAR DE PLAATS IN HET HUISHOUDEN

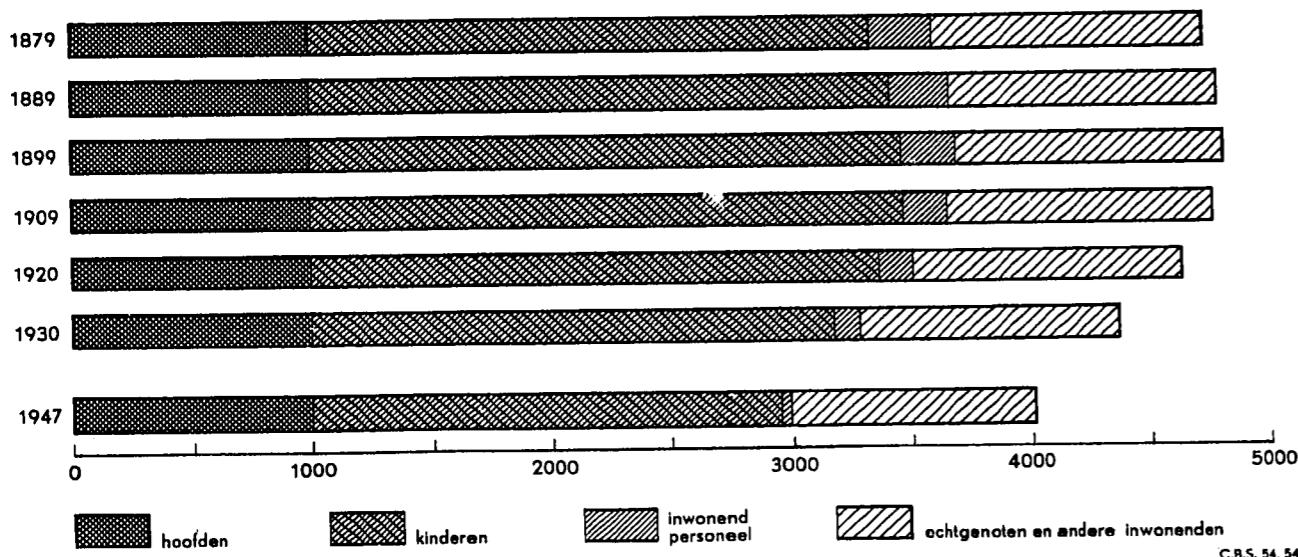
In Hoofdstuk I § 2 van de publicatie Woning- en gezinstelling (Serie A, deel 3) is een uitvoerige opsomming gegeven van de definities en begrippen, welke zijn gebruikt bij de telling der huishoudens en bij de bepaling van de plaats, welke de afzonderlijke personen in het huishouden innemen. De besprekking van de resultaten dezer telling zijn in Hoofdstuk IV van de aangehaalde publicatie uiteraard beperkt gebleven tot de huishoudens en personen, welke tijdens de telling in woningen en andere bewoonde ruimten waren gehuisvest. In de hier besproken cijfers zijn bovendien de huishoudens en personen in gestichten en instellingen en op schepen en in woonwagens begrepen. In aanvulling op de in Hoofdstuk I, § 2 der bovenaangehaalde publicatie gegeven uiteenzettingen zijn hier nog vermeld, dat bij de in tabel 2 van deze publicatie opgenomen cijfers de gehele gezichtsbevolking (exclusief de leden van directie en personeel, voor zover deze in of op het terrein van het gesticht in een eigen gezin leven) onder de alleenwonenden is verantwoord.

§ 1. Samenstelling der huishoudens

Bij vergelijking van de samenstelling der huishoudens onder de totale bevolking op 31 Mei 1947 met die der vorige tellingen, kunnen behalve de hoofden van huishoudens voor de jaren 1879-1909 slechts de kinderen, de personen in dienstbetrekking en de overige gezinsleden worden onderscheiden, terwijl voor de jaren 1920 en 1930 de overige gezinsleden nog kunnen worden gesplitst in echtgenoten en andere gezinsleden. Een verdere onderverdeling is bij de desbetreffende tellingen voor 1947 niet gemaakt.

Grafiek 7

Gezinsleden per 1000 hoofden van huishoudens, 1879-1947

C.B.S. 54.54

Staat 15 en grafiek 7 geven de omvang van deze genoemde categorieën per 1 000 hoofden van huishoudens op de Volkstellingsdata sedert 1879.

Staat 15. Aantal leden van huishoudens (zonder gezinshoofden) per 1 000 hoofden van huishoudens, 1879-1947

Volks-telling	Kinderen	Personen in dienst-betrekking	Overige leden van huishoudens		Totaal aantal leden van huishoudens (zonder gezinshoofden)
			Echtgenoten	Andere leden van huishoudens	
1879	2 336	261		1 134	3 731
1889	2 415	251		1 124	3 790
1899	2 466	228		1 120	3 814
1909	2 467	189		1 114	3 770
1920	2 363	139	827		3 633
1930	2 180	107	849		3 376
1947	1 953	45	853		3 015

Het aantal kinderen per 1 000 huishoudens is sedert 1879 teruggelopen van 2 336 tot 1 953, d.w.z. een vermindering met 383 kinderen per 1 000 huishoudens. Deze vermindering houdt ongetwijfeld verband met de daling van de vruchtbaarheid, welke sinds het midden van de tachtiger jaren in ons land is waar te nemen. Sedertdien is echter ook de zuigelingensterfte niet onbelangrijk verminderd, zodat in de vermelde cijfers de daling van de vruchtbaarheid slechts tot uitdrukking komt voor zover deze niet door het effect van de daling der zuigelingen en kindersterfte is opgevangen.

In dit verband verdient het de aandacht, dat het aantal kinderen per 1 000 huishoudens in 1909 niet minder dan 131 hoger was dan in 1879. De sterke daling van de vruchtbaarheid in dit tijdvak is dus meer dan gecompenseerd doordat een relatief toenemend aantal der geboren kinderen in leven is gebleven.

Nog een derde factor is van invloed op het aantal in huishoudens levende kinderen, t.w. het tijdspip waarop de kinderen het ouderlijk huis verlaten. Het is niet na te gaan in hoeverre in dit opzicht veranderingen zijn opgetreden en in welke mate de sterke daling van het aantal kinderen per 1 000 huishoudens na 1920 mede aan laatstgenoemde factor dient te worden toegeschreven.

De omvang van de groep inwonend dienstpersoneel is sedert 1879 eveneens sterk vermindert en wel van 261 tot 45 per 1 000 huishoudens in 1947.

Ook het aantal overige leden van huishoudens (echtgenoten plus andere niet eerder genoemde leden van huishoudens) is behouden in 1920 voor elke volgende telling lager dan bij de vorige. Uit de gegevens voor de jaren 1920-1947 blijkt duidelijk, dat deze teruggang uiteen valt in een toeneming van het aantal echtgenoten en een afname van het aantal andere gezinsleden. Aangezien de toeneming van het aantal echtgenoten per 1 000 hoofden van huishoudens samenhangt met de afname van de sterfte der huwelijkspartners en deze sterfte-afname reeds rond de tachtiger jaren is ingetreden mag worden aangenomen, dat de voor de echtgenoten voor de jaren 1920-1947 geconstateerde relatieve toeneming over de gehele in beschouwing genomen periode heeft plaats gevonden. Dit betekent voor de andere leden van huishoudens, dat hun aantal in dezelfde periode sterk is teruggelopen. Dat deze teruggang in 1920 tijdelijk is onderbroken geweest hangt vermoedelijk samen met de toen heersende woningnood.

Staat 16 geeft de volledige differentiatie, welke bij de telling van 1947 beschikbaar is gekomen. Het blijkt daaruit, dat onder de andere leden der huis-

Amsterdam en Rotterdam op 31 Mei 1947 de bedoelde grootte meer dan 1 persoon lager dan op 31 December 1899. Rotterdam spant daarbij met een teruggang van 1,23 personen per huishouden de kroon. Ook de gemeenten 's Gravenhage en Utrecht, en daarmede de provincies waarin deze gemeenten zijn gelegen, geven een belangrijke vermindering van de gemiddelde grootte der huishoudens te zien t.w. bijna één persoon per huishouden.

Daarentegen is de geringste teruggang te constateren in de provincies Noord-brabant (0,23 personen per huishouden), Friesland (0,51 personen per huishouden), Limburg (0,61 personen per huishouden) en Drenthe (0,66 personen per huishouden).

Voor de verklaring deser onderlinge afwijkingen dient eerst te worden nagegaan, welke wijzigingen zich in elk der provincies in de loop der jaren voor de afzonderlijke categorieën van leden van huishoudens hebben voorgedaan, op gelijke wijze als dit in § 1 van dit hoofdstuk voor het land als geheel is geschied. Een dergelijk onderzoek zou in het bestek van deze publicatie te vervoeren. Slechts zij opgemerkt, dat het verschillend tempo der geboortedaling in de afzonderlijke provincies zeker mede van invloed is geweest.

HOOFDSTUK VI. BEVOLKING NAAR DE AARD VAN HET WOONVERBLIJF

In staat 18 is een aantal gegevens opgenomen met betrekking tot de aard van het woonverblijf der tot de Nederlandse bevolking behorende personen bij de Volkstellingen van 1909-1947.

De voor de jaren 1920-1947 vermelde splitsing van de in schepen gehuisveste personen is voor het jaar 1909 niet beschikbaar.

Staat 18. Bevolking naar de aard van het woonverblijf, 1909-1947

Aantal bewoners van:	Volkstelling							
	1909		1920		1930		1947	
	M	V	M	V	M	V	M	V
Woningen en andere bewoonde ruimten	2 802 374	2 864 714	3 309 003	3 342 996	3 828 171	3 860 732	4 665 928	4 677 024
Gestichten en instellingen:								
Leden van directie en personeel	7 367	21 068	8 410	30 419	11 900	46 030	17 615	54 124
Personen voor wie de inrichting is bestemd	56 584	45 347	57 375	50 850	60 863	51 479	70 838	72 634
Varende schepen	30 570	26 429	32 195	27 769	30 032	24 913	23 459	18 593
Woon scheepen			738	660	5 175	4 399	4 850	4 469
Woonwagens	1 250	1 192	2 414	2 309	5 571	5 224	6 144	5 811
Geen vaste woonplaats of woonplaats onbekend	980	300	127	41	964	112	2 609	1 401
Totaal	2 899 125	2 959 050	3 410 262	3 455 052	3 942 676	3 992 889	4 791 443	4 834 056
	5 858 175		6 865 314		7 935 565		9 625 499	

Uit deze gegevens blijkt, dat het overgrote deel (rond 97%) van de Nederlandse bevolking is gehuisvest in woningen en "andere bewoonde ruimten". Van het overige deel is rond tweederde woonachtig in gestichten en behoort de rest - met uitzondering der personen zonder vaste woonplaats - tot de varende en rijdende bevolking.

Beziet men de cijfers in horizontale richting dan blijkt, dat de toeneming

van de bevolking in de verschillende categorieën niet regelmatig en allerminst gelijk is geweest, hetgeen duidelijk tot uitdrukking komt in de in staat 19 vermelde verhoudingscijfers.

Staat 19. Procentuele toeneming van de bevolking in de verschillende categorieën van woonverblijven, 1909-1947

Aantal bewoners van:	Volkstelling			
	1909	1920	1930	1947
Woningen en andere bewoonde ruimten	100	117	136	165
Gestichten en instellingen:				
leden van directie en personeel	100	137	204	252
personen voor wie de instelling bestemd is	100	106	110	141
Schepen	100	108	113	81
Woonwagens	100	193	442	490
Totaal	100	117	136	164

Is de bevolking in woningen, enz. dus vrijwel in gelijke mate toegenomen als de totale bevolking, voor de andere categorieën is zulks niet het geval. Zo valt het op, dat de eigenlijke gestichtsbevolking sedert 1909 minder sterk is vermeerderd dan de totale bevolking, terwijl de leden van directie en personeel sedert dat jaar een veel grotere toeneming te zien geven. Nader onderzoek zou moeten aantonen of thans wellicht sprake is van een meer intensieve zorg voor in gestichten verblijvende personen dan vroeger het geval was.

De personen op schepen blijven evenals de gestichtsbevolking achter bij het accres der totale bevolking. Het cijfer voor 1947 ligt zelfs verhoudingsgewijs en ook in absolute zin beneden dat voor 1909. Uit tabel 19 blijkt, dat dit samenhangt met een daling van de bevolking op varende schepen. Deze daling is niet verwonderlijk, wanneer men bedenkt, dat vele schippers in de oorlogsjaren hun schepen door confiscatie en oorlogsgeweld hadden verloren en op het moment van de Volkstelling nog niet hadden teruggekregen of vervangen. Dat de bevolking op woon scheepen niet is teruggelopen hangt waarschijnlijk met de woningnood samen. Opmerkelijk is tenslotte nog de zeer sterke toeneming van het aantal woonwagenbewoners.

Staat 20 geeft een verdere specificatie der in staat 19 opgenomen gegevens voor 31 Mei 1947.

Zoals uit deze cijfers blijkt, vormt de gestichtsbevolking in Noordbrabant en Limburg en in mindere mate ook in Utrecht en Gelderland een belangrijker deel van de aldaar wonende bevolking dan in de andere provincies. T.a.v. de varende en rijdende bevolking geldt dit voor de Noordelijke provincies Groningen en Friesland.

Bij de telling van 31 Mei 1947 zijn de gegevens betreffende de aard van het woonverblijf nog in verband gebracht met die over de leeftijd der tot elke categorie behorende personen. De leeftijdsverdeling van de in woningen en andere bewoonde ruimten wonende bevolking wijkt uiteraard niet veel af van die der totale bevolking, waarop reeds eerder werd ingegaan. Die voor de andere categorieën zijn reeds in de desbetreffende publicaties ter sprake gebracht.

HOOFDSTUK VII. BEVOLKING NAAR GEBOORTEPLAATS

Van de totale bevolking op 31 Mei 1947, ter grootte van 9 625 499, waren 9 333 461 personen of 97,0% in Nederland geboren. Bij de tellingen van 1899-1930 bedroeg dit percentage resp. 98,2, 98,1, 97,2 en 96,5. Het huidige cijfer is dus een weinig hoger dan in 1930, hetgeen voornamelijk kan worden gezien als een gevolg van het feit, dat in 1947 het aantal in Nederland woonachtige vreemdelingen belangrijk lager was dan in 1930 (zie Hoofdstuk IX).

Ziet men naar de provincies, dan blijkt, dat op 31 Mei 1947 rond 7 830 000 personen of 81% van de totale bevolking woonachtig was in de geboorteprovincie, terwijl, uitgaande van de gemeenten, voor 61,2% van de bevolking de huidige woongemeente tevens de geboortegemeente was. Vanzelfsprekend lopen de percentages voor afzonderlijke gebieden en gemeenten nog al uiteen. Voor de provincies waren zij als volgt:

Friesland	91	Limburg	84	Gelderland	81
Zeeland	90	Zuidholland	83	Noordholland	76
Noordbrabant	87	Drenthe	82	Utrecht	67
Groningen	86	Overijssel	82	Nederland	81

Bij de beoordeling van deze cijfers dient men o.a. rekening te houden met de verschillen in leeftijdsopbouw tussen de afzonderlijke provincies. Onder de jongeren is het aantal ter plaatste geboren uiteraard belangrijk groter dan onder de ouderen. Zo bedraagt voor het Rijk als geheel het percentage in de huidige woonprovincie geboren onder de na 1940 geboren 87, doch onder de voor 1900 geboren slechts 43.

Bovenvermelde percentages per provincie zijn betrokken op de huidige woonbevolking en dit betekent dat zij alleen aangeven in hoeverre op het tijdstip der telling in de ene provincie het vreemde element groter plaats inneemt dan in de andere. Uit de onderlinge afwijkingen kan dus niet worden afgeleid in hoeverre in de loop der jaren in de ene provincie het wegtrekken der autochtone bevolking, in de andere de vestiging van elders heeft overgewogen. Hieromtrent zijn echter enkele aanwijzingen te verkrijgen uit onderstaande verhoudingscijfers, welke aangeven hoeveel procent van alle in ons land aanwezige in een bepaalde provincie geboren personen op 31 Mei 1947 nog in deze provincie woonachtig was.

In Limburg	91%	In Overijssel	83%	In Utrecht	76%
" Noordbrabant	88%	" Gelderland	79%	" Zeeland	75%
" Noordholland	87%	" Groningen	78%	" Drenthe	72%
" Zuidholland	87%	" Friesland	76%		

Limburg, Noordbrabant en de beide Hollanden, met de grote steden, blijken hun bevolking het sterkst te behouden, van de in Zeeland geboren is 1/4 uit de geboorteprovincie weggetrokken, van de in Drenthe geboren een nog groter deel.

Door vergelijking van de gegevens over de geboorteplaats der getelde personen in verband met die over hun huidige woonplaats kan men zich een beeld vormen van de richting der migratiestromen tussen de verschillende gebieden van ons land. Uiteraard met de beperking, dat vergelijking van de woonprovincie en de geboorteprovincie niet de totale omvang doch slechts het uiteindelijk resultaat der migratie tussen de afzonderlijke provincies geeft, terwijl dit resultaat bovendien slechts betrekking heeft op de trek van de op 31 Mei nog in leven zijnde bevolking. Men zie staat 22 1).

1) In de desbetreffende staat zijn de cijfers per provincie als uitgangspunt genomen. De resultaten van een bewerking van de (beroeps)bevolking naar woongemeente en geboortegemeente, in verband gebracht met die betreffende de werkgemeente, zijn opgenomen in "Beroepsbevolking naar woon-, werk- en geboortegemeente" (Serie B, deel 6).

Staat 22. Bevolking naar woonprovincie op 31 Mei 1947 en geboorteprovincie

Geboorte-provincie	Woonprovincie 31 Mei 1947										Totaal 1)	
	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noordholland	Zuidholland	Zeeland	Noordbrabant		
Groningen ...	387 780	10 319	20 657	8 201	9 154	6 629	24 865	17 295	751	3 947	2 241	497 208
Friesland ...	16 114	418 944	6 974	11 713	11 734	8 432	42 687	21 154	766	3 548	3 632	549 061
Drenthe	18 444	4 459	223 327	20 223	6 101	3 598	14 312	8 487	351	3 259	3 371	308 425
Overijssel ..	3 612	4 576	7 607	525 531	25 088	10 446	26 896	18 319	663	5 658	3 287	655 047
Gelderland ..	2 914	2 326	2 021	25 018	832 623	33 935	44 601	48 536	1 536	23 726	10 899	1 031 978
Utrecht	1 416	1 324	948	4 879	20 721	366 439	42 205	33 920	830	7 362	3 209	484 822
Noordholland.	5 232	5 950	2 685	10 429	27 385	38 490	1 350 192	80 088	2 846	16 003	7 438	1 551 166
Zuidholland..	5 414	4 313	3 468	11 626	39 189	46 715	111 025	1 885 740	7 120	29 290	10 319	2 163 510
Zeeland	742	589	385	1 395	4 593	4 387	16 887	34 985	234 925	10 959	1 652	313 075
Noordbrabant.	1 254	846	649	3 154	17 841	9 932	25 256	50 448	4 132	1030 662	20 493	1 168 784
Limburg	640	548	445	1 619	7 136	3 598	9 221	9 846	504	21 937	573 184	630 124
Buitenland ..	6 300	5 167	2 743	15 009	26 562	16 965	66 126	75 262	6 396	23 782	44 380	393 038
Totaal	449 862	459 361	271 909	638 797	1 028 127	549 566	1 774 273	2 284 080	260 800	1180 133	684 105	9 625 499

1) Incl. C.B.R. en N.O.P.

In horizontale richting gelezen, geven de cijfers van staat 22 een beeld van de huidige verspreiding over ons land van de geboren in Groningen, Friesland, Drenthe, enz.

Van de ruim 100 000 in Groningen geboren, doch thans elders wonende personen leeft bijna 20% in Drenthe en bijna 25% in Noordholland. De voorkeur van de Friezen voor Noordholland is nog sterker. Van de 130 000 buiten Friesland wonende Friezen (hier gebruikt voor in Friesland geboren) zijn er 43 000 of bijna 1/3 deel in Noordholland geteld. De Drentenaren blijven dichter bij huis. Bijna de helft der buiten Drenthe levende Drentenaren is in Groningen en Overijssel aangetroffen. Voor Overijssel treden Noordholland en Gelderland het meest op de voorgrond en voor Gelderland en Utrecht zijn het Zuid- en Noordholland.

Voor Noord- en Zuidholland zelf is de onderlinge trek het belangrijkste.

Van de elders wonende Zeeuwen woont de helft in Zuidholland. Ook voor Noordbrabant is het contact met Zuidholland groter dan met andere provincies. De Limburgers, die zoals reeds werd opgemerkt, minder dan alle andere bevolkingsgroepen geneigd zijn hun provincie te verlaten, geven, indien zij daartoe toch overgaan, vooral de voorkeur aan Noordbrabant.

Men kan de cijfers van staat 22 ook in verticale richting bezien. Alsdan krijgt men een inzicht in de uiteindelijke origine van de huidige woonbevolking. Behoudens enkele uitzonderingen blijkt, in het algemeen genomen, dat de aangrenzende provincies geboren sterker zijn vertegenwoordigd dan die uit verder afgelagen gedeelten van het land.

Op grond van de cijfers in staat 22 zijn provinciale saldi berekend.

De cijfers in kolom 4 van staat 23 wijzen uit, dat, in absolute zin genomen, Friesland, Zeeland, Groningen en Drenthe de belangrijkste expulsiegebieden zijn, terwijl Noordholland en verder Utrecht en Zuidholland als belangrijke concentratiegebieden kunnen worden aangemerkt.

Aan de hand van de percentages van kolom 5 wordt een beter beeld verkregen van de relatieve betekenis der opneming, resp. afstoting voor de desbetreffende provincies dan op grond der absolute cijfers.

Staat 23. Buiten hun geboorteprovincie wonenden, per provincie, 31 Mei 1947

Provincie	In de provincie wonende doch in andere provincies geboren personen(excl.geboren in het buitenl.)	In de provincie geboren, doch in andere provincies wonende personen	Saldi	
			absoluut	in procent van de huidige woonbevolking
1	2	3	4	5
Groningen	55 782	109 428	- 53 646	- 12,0
Friesland	35 250	130 117	- 94 867	- 20,8
Drenthe	45 839	85 098	- 39 259	- 14,5
Overijssel ...	98 257	109 516	- 11 259	- 1,8
Gelderland ...	168 942	199 355	- 30 413	- 3,0
Utrecht	166 162	118 383	47 779	8,7
Noordholland ..	357 955	200 974	156 981	9,1
Zuidholland ..	323 078	277 770	45 308	2,0
Zeeland	19 479	78 150	- 58 671	- 23,0
Noordbrabant .	125 689	138 122	- 12 433	- 1,0
Limburg	66 541	56 940	9 601	1,4

Verhoudingsgewijs heeft het vertreksaldo het meest te betekenen voor de provincie Zeeland en vervolgens voor Friesland, Drenthe en Groningen. De vestiging blijkt op deze wijze berekend vooral van belang voor Noordholland en Utrecht.

Tenslotte geeft staat 24 een eveneens uit staat 22 afgeleid overzicht van de herkomst, resp. bestemming der uiteindelijke saldi.

Staat 24. "Migratie-saldi", per provincie naar richting, 31 Mei 1947

Geboorte-provincie	Woonprovincie 31 Mei 1947										
	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noordholland	Zuidholland	Zeeland	Noordbrabant	Limburg
Groningen ...	- 5 795	2 213	4 589	6 240	5 213	19 633	11 881	9	2 693	1 601	
Friesland ...	5 795	2 515	7 137	9 408	7 108	36 737	16 841	177	2 702	3 084	
Drenthe	- 2 213	- 2 515	12 616	4 080	2 650	11 627	5 019	- 54	2 610	2 926	
Overijssel ..	- 4 589	- 7 137	- 12 616		70	5 567	16 467	6 693	- 732	2 504	1 668
Gelderland ..	- 6 240	- 9 408	- 4 080	- 70	13 214	17 216	9 347	- 3 057	5 885	3 763	
Utrecht	- 5 213	- 7 108	- 2 650	- 5 567	- 13 214		3 715	- 12 795	- 3 557	- 2 570	- 389
Noordholland.	- 19 633	- 36 737	- 11 627	- 16 467	- 17 216	- 3 715		- 30 937	- 14 041	- 9 253	- 1 783
Zuidholland..	- 11 881	- 16 841	- 5 019	- 6 693	- 9 347	12 795	30 937		- 27 865	- 21 158	473
Zeeland	- 9	- 177	54	732	3 057	3 557	14 041		6 827	1 148	
Noordbrabant.	- 2 693	- 2 702	- 2 610	- 2 504	- 5 885	2 570	9 253	21 158	- 6 827	- 1 444	
Limburg	- 1 601	- 3 084	- 2 926	- 1 668	- 3 763	389	1 783	- 473	- 1 148	1 444	

Daartoe is achtereenvolgens het verschil bepaald tussen het aantal in Groningen wonende Friezen en het aantal in Friesland wonende Groningers, tussen het aantal in Groningen wonende Drenthenaren en het aantal in Drenthe wonende Groningers, enz. (Friezen, Groningers, enz. in de zin van in Friesland, Groningen, enz. geboren personen).

Deze cijfers geven dus de uiteindelijke resultaten van de interprovinciale trek, voor zover deze althans kan worden vastgesteld door vergelijking van de huidige woonprovincie en de geboorteprovincie der op 31 Mei 1947 aanwezige bevolking.

Het meest opvallende in deze staat is wel, dat Noordholland uit alle provincies meer daar ter plaatse geboren heeft aangetrokken, dan in Noordholland geboren naar deze provincies zijn afgestoten en voorts, dat, omgekeerd, Friesland en met een kleine uitzondering ook Zeeland en Groningen de provincies zijn, welke aan alle provincies meer ter plaatse geboren hebben afgestaan dan in andere provincies geboren hebben opgenomen.

Een schematische voorstelling van omvang en richting der saldi is gegeven in cartogram 3. Terwille van de overzichtelijkheid zijn niet de provinciale saldi verwerkt, doch is volstaan met de saldi tussen een 5-tal gebieden. Elk dezer gebieden is als een eenheid beschouwd en de saldi van de beweging tussen de in elk gebied gelegen provincies zijn buiten beschouwing gelaten.

Gecombineerd werden de provincies Groningen, Friesland en Drenthe tot Noord Nederland, Overijssel, Gelderland en Utrecht tot Midden Nederland, Noord- en Zuidholland tot West Nederland, Noordbrabant en Limburg tot Zuid Nederland, terwijl Zeeland als afzonderlijk gebied werd genomen.

Ondanks de beperking tot deze 5 gebieden treden de expulsiegebieden, Noord Nederland en Zeeland d.w.z. de meest agrarisch georiënteerde delen van Nederland sterk naar voren. De beide Hollanden, manifesteren zich daarentegen als het belangrijkste concentratie-gebied. De overige gebieden zijn t.o.v. de andere soms concentratie- soms expulsiegebied.

Staat 25. Migratie-saldi per groep van provincies, naar richting en geslacht, 31 Mei 1947

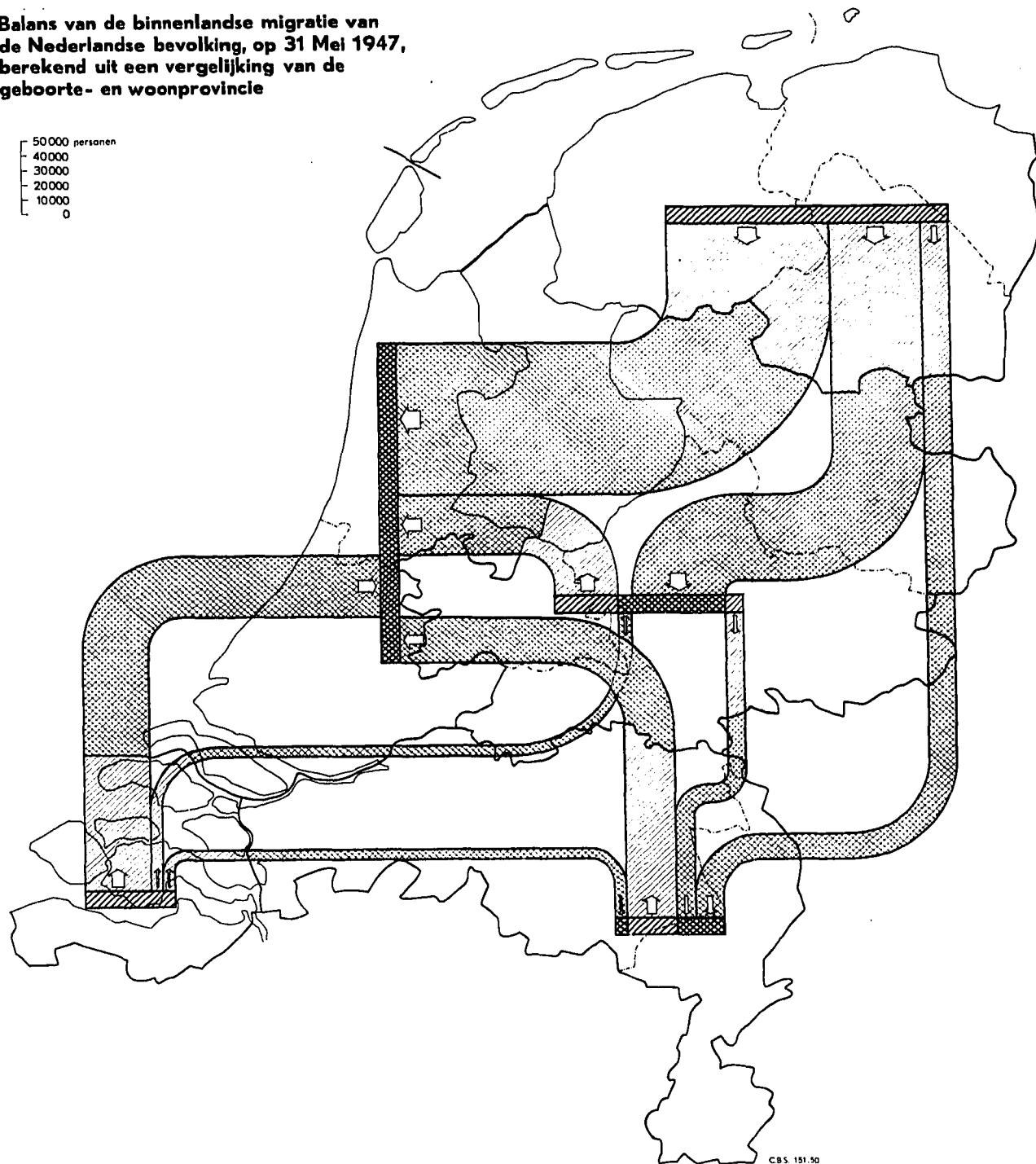
Geboorte-provincie	Woonprovincie 31 Mei 1947									
	Groningen, Friesland, Drenthe		Overijssel, Gelderland, Utrecht		Noordholland, Zuidholland		Zeeland		Noordbrabant, Limburg	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
Gr., Fr., Dr.			28 227	30 814	47 619	54 119	197	- 65	8 850	6 766
Ov., Gld., Utr.	-28 227	-30 814			19 044	21 599	-3 130	-4 216	7 373	3 478
Nh., Zh.	-47 619	-54 119	-19 044	-21 599			-19 352	-22 554	-10 833	-20 894
Z.	- 197	65	3 130	4 216	19 352	22 554			3 786	4 189
Nb., L.	- 8 850	- 6 766	- 7 373	- 3 478	10 833	20 894	-3 786	-4 189		

Tenslotte blijkt uit de in staat 25 gegeven onderscheiding naar mannen en vrouwen, dat de migratie vrijwel overal groter vestigings- resp. vertrekoverschotten heeft opgeleverd voor vrouwen dan voor mannen. Alleen in de vertrekoverschotten der migratie tussen het Noorden en het Midden van het land met het Zuidelijke gebied overweegt het aantal mannen (industrie-arbeiders en mijnwerkers).

Cartogram 3

Balans van de binnenlandse migratie van
de Nederlandse bevolking, op 31 Mei 1947,
berekend uit een vergelijking van de
geboorte- en woonprovincie

50000 personen
40000
30000
20000
10000
0

HOOFDSTUK VIII. BEVOLKING NAAR WOONGEMEENTE IN AUGUSTUS 1939

Op de telformulieren is behalve naar de geboorteplaats ook gevraagd naar de woongemeente in Augustus 1939. De gegeven antwoorden zijn op overeenkomstige wijze verwerkt als die omtrent de geboorteplaatsen en de uitkomsten geven dus eveneens een beeld van de resultaten der binnenlandse migratie, doch thans gedurende een voor allen gelijke periode, nl. tussen Augustus 1939 en 31 Mei 1947. Zij, die na Augustus 1939 zijn geboren, zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

Na hetgeen in Hoofdstuk VII is opgemerkt, kan t.a.v. de onderscheiding naar woonprovincie in 1939 en huidige woonplaats met een enkele opmerking worden volstaan. De belangrijkste cijfers zijn samengevat in staat 26.

Staat 26. Bevolking geboren vóór Augustus 1939 naar woonprovincie in 1939 en in 1947

Woonprovin- cie Augus- tus 1939	Woonprovincie 31 Mei 1947										Totaal 1)	
	Gronin- gen	Fries- land	Drenthe	Over- ijssel	Gelder- land	Utrecht	Noord- holland	Zuid- holland	Zee- land	Noord- brabant		
Groningen ...	352 513	3 526	5 701	2 115	2 763	2 023	6 031	4 343	245	966	511	384 379
Friesland ...	4 487	360 959	2 122	2 670	3 086	2 040	7 865	4 402	223	864	781	391 390
Drenthe	5 757	1 908	205 178	3 948	1 797	971	3 328	2 018	93	512	528	227 331
Overijssel ..	1 728	1 973	2 519	493 280	8 065	3 147	6 734	5 131	338	1 845	1 277	528 286
Gelderland ..	1 729	1 504	1 162	7 592	773 378	10 789	13 968	13 497	806	8 084	3 924	838 721
Utrecht	1 080	1 095	688	2 616	9 126	387 492	14 359	11 601	564	3 411	1 619	434 505
Noordholland.	3 696	4 732	2 135	6 481	14 140	16 392	1 367 355	29 369	1 763	7 867	4 289	1 461 852
Zuidholland..	4 161	3 132	2 905	7 054	22 150	20 867	42 158	1 803 814	4 094	15 413	6 228	1 940 249
Zeeland	384	228	161	503	1 537	1 290	3 878	6 229	209 866	3 801	448	230 146
Noordbrabant.	673	436	402	1 680	7 601	3 781	8 495	12 510	2 011	899 254	8 546	947 710
Limburg	336	363	233	891	3 329	1 733	4 000	4 030	267	7 666	525 193	548 949
Buitenland ..	2 360	2 862	1 127	3 755	8 923	8 462	30 271	36 280	2 231	7 879	7 338	111 893
Totaal	378 904	382 718	224 333	532 585	855 895	458 987	1 508 442	1 933 224	222 501	957 562	560 682	8 045 415

1) Incl. N.O.P. en C.B.R.

Het grote aantal in 1939 in het buitenland woonachtigen, dat op 31 Mei 1947 werd aangetroffen in de provincies Noord- en Zuidholland, vindt zijn oorzaak in de na de bevrijding van Indonesië aangevangen repatriëring. Uit de buitenlandse migratie-overzichten is nl. bekend, dat vele personen uit Indonesië de beide Hollanden als woongebied verkozen.

Overigens stemmen de verhoudingen in grote lijnen overeen met die van de cijfers in staat 22.

Merkwaardig is evenwel, dat in Zuidholland op 31 Mei 1947 het aantal personen, dat in Augustus 1939 in een andere provincie woonde, lager is dan het aantal bij de volkstelling in andere provincies aangetroffen personen, dat in Augustus 1939 in Zuidholland woonde, terwijl laatstgenoemde provincie toch als een vestigingsgebied bekend staat. Ongetwijfeld weerspiegelen zich hierin nog de naweeën van de gedwongen evacuaties uit het Westen des lands ten gevolge van de maatregelen van de bezetter in de jaren 1943 e.v.

De gedwongen evacuaties omvatten voornamelijk beroepslozen, die in verband met het heersende woningtekort vóór 31 Mei 1947 geen gelegenheid hadden om naar hun oude woonprovincie terug te keren.

Met deze factor dient eveneens rekening te worden gehouden bij de beoordeling van de staten 22 t/m 25 gegeven cijfers en wel in dien zin, dat, zonder de evacuaties, het Westen van het land nog sterker als concentratiegebied naar voren zou zijn gekomen dan thans het geval is.

HOOFDSTUK IX. BEVOLKING NAAR NATIONALITEIT

Bij de 12e Algemene Volkstelling heeft wederom opneming plaats gevonden van de nationaliteit der tot de Nederlandse bevolking behorende - d.w.z. der in de bevolkingsregisters opgenomen - personen. Daarbij zijn in eerste instantie 9 519 401 Nederlanders en 2 227 Nederlandse onderdanen geteld. Aangezien moet worden afgegaan op de eigen opgaven van de desbetreffende personen is het niet uitgesloten, dat het werkelijke aantal Nederlandse onderdanen op het moment van de Volkstelling afwijkt van laatstgenoemd cijfer.

Voorts zijn bij de onderhavige telling 103 872 personen van vreemde nationaliteit geregistreerd. Dit cijfer is belangrijk lager dan het aantal bij de Volkstelling van 1930 getelde vreemdelingen, dat toen 175 185 bedroeg.

Ten opzichte van de totale bevolking op beide tijdstippen liep het aantal vreemdelingen in deze periode terug van 221 tot 108 per 10 000 inwoners.

Uit de in staat 27 gegeven onderscheiding der vreemdelingen naar hun nationaliteit blijkt, dat deze vermindering in de eerste plaats moet worden toeschreven aan het verdwijnen van de Duitsers uit ons land. Werden in 1930 nog 102 000 personen van Duitse nationaliteit geteld, in 1947 slechts 28 000, d.w.z. 74 000 minder.

Daarnaast is ook voor de meeste andere nationaliteiten het huidige aantal lager dan dat in 1930 en dit geldt in het bijzonder voor Hongaren (977 tegen 2 826), Joegoslaven (1 061 tegen 3 334), Oostenrijkers (2 317 tegen 8 841) en Tjecho-Slowaken (983 tegen 2 367). Daartegenover staat slechts een toename van enige betekenis voor Britten (3 147 tegen 2 511), Italianen (3 374 tegen 2 606) en Chinezen (1 270 tegen 326). Het aantal Belgen bleef vrijwel gelijk (25 281 tegen 25 404), terwijl het aantal Polen, na Belgen en Duitsers de belangrijkste groep vreemdelingen in ons land, verminderde van 5 947 tot 5 203.

Het aantal personen zonder nationaliteit is belangrijk groter geworden dan in 1930 (24 047 tegen 10 208). Deze toename zal verband houden met de omstandigheid, dat een groot aantal Nederlanders, die vóór en tijdens de tweede wereldoorlog in vreemde (Spaanse of Duitse) krijgs- of staatsdienst zijn getreden, dientengevolge hun Nederlandschap hebben verloren, alsmede aan de nog aanwezigen van de vele buitenlanders, die na 1933, met name uit Duitsland, naar Nederland zijn uitgeweken en voor het merendeel hun oorspronkelijke nationaliteit hebben verloren.

Voor verscheidene der tot de eerste categorie behorende personen, alsmede voor hun eventuele echtgenoten, was op 31 Mei 1947 de nationaliteitsvraag nog onbeantwoord. Hieraan zal het o.m. moeten worden toegeschreven, dat bijna het dubbele aantal formulieren (2 782 tegen 1 490) werd aangetroffen met de aanduiding "nationaliteit onbekend".

Staat 28 geeft een indruk van de verspreiding der vreemdelingen over ons land. In verhouding tot de totale bevolking in elke provincie blijkt, dat zij vooral in Limburg en Zeeland woonachtig zijn. In Zeeland zijn de vreemdelingen voornamelijk Belgen, nl. 6 000 van de 6 900; in Limburg wonen behalve 6 000 Belgen nog 8 900 Duitsers, 2 300 Polen en niet minder dan 4 200 personen zonder nationaliteit.

Veel vreemdelingen wonen voorts in Noord- en Zuidholland (resp. 22 000 en 19 000), overwegend geconcentreerd in de grote steden in deze provincies. Daartegenover nemen zij in Groningen, Drenthe en vooral in Friesland, zowel absoluut als relatief, een zeer ondergeschikte plaats in.

Van de in staat 28 vermelde gegevens is nog een onderscheiding beschikbaar naar geslacht en, voor zover zij een beroep uitoefenden, naar de bedrijfstak, waarin zij op 31 Mei 1947 werkzaam waren. Voor deze gegevens en een besprekking daarvan zij verwezen naar de publicatie "Beroepstelling", (Serie A, deel 2). Hoofdstuk III, § 5.

Staat 27. Vreemdelingen naar nationaliteit, 31 Mei 1947

	31 Mei 1947			31 Dec. 1930		
	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal
	1	2	3	4	5	6
Europa						
Albanië	-	3	3	1	-	1
België	12 401	12 880	25 281	12 660	12 744	25 404
Bulgarije	7	6	13	25	20	45
Denemarken	100	113	213	173	179	352
Duitsland	9 822	18 053	27 875	41 489	60 466	101 955
Finland	10	11	21	18	12	30
Frankrijk	544	1 073	1 617	1 055	998	2 053
Griekenland	75	71	146	126	78	204
Gr. Britt. en N. Ierland	1 172	1 975	3 147	1 140	1 371	2 511
Hongarije	406	571	977	1 037	1 789	2 826
Ierse Vrijstaat	11	5	16	-	3	3
Italië	1 797	1 577	3 374	1 552	1 054	2 606
Joegoslavië	567	494	1 061	1 970	1 364	3 334
Luxemburg	38	66	104	69	100	169
Noorwegen	75	92	167	136	138	274
Oostenrijk	834	1 483	2 317	2 674	6 167	8 841
Polen	3 108	2 095	5 203	3 136	2 811	5 947
Portugal	18	8	26	13	16	29
Roemenië	50	46	96	141	113	254
Sovjet Unie 1)	145	524	669	543	531	1 074
Spanje	38	47	85	50	25	75
Tsjecho-Slowakije	458	525	983	1 028	1 339	2 367
IJsland	-	4	4	-	-	-
Zweden	74	66	140	186	240	426
Zwitserland	443	399	842	509	631	1 140
Afrika						
Unie van Zuid-Afrika	51	55	106	35	24	59
Overig Afrika	3	6	9	4	-	4
Amerika						
Verenigde Staten van Amerika..	366	338	704	409	380	789
Canada	136	130	266	18	23	41
Midden Amerika	22	12	34	12	8	20
Zuid Amerika	52	44	96	67	43	110
Azië						
China	1 019	251	1 270	260	66	326
Turkije	22	10	32	60	58	118
Palestina	23	12	35	5	4	9
Overig Azië	41	27	68	56	21	77
Oceanië						
Australië	8	30	38	7	7	14
Nieuw-Zeeland	4	-	4	-	-	-
Onbekende nationaliteit	1 036	1 747	2 783	708	782	1 490
Zonder nationaliteit	12 715	11 332	24 047	5 447	4 761	10 208
Totaal aantal vreemdelingen ...	47 691	56 181	103 872	76 819	98 366	175 185

1) W.o. Estland, Letland, Litauen.

Staat 28. Vreemdelingen naar nationaliteit per 10 000 inwoners, voor Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten, 31 Mei 1947

Provincie, enz.	Duit-sers	Belgen	Britten	Fransen	Italia-nen	Polem	Oosten-rijkers	Overige nat.	Zonder nat.	Totaal aantal vreemdelingen
Groningen ...	13	1	2	1	0	1	1	4	15	38
Friesland ...	5	2	1	0	1	0	1	3	5	18
Drenthe	11	1	1	0	1	1	1	1	19	36
Overijssel ...	30	1	1	1	3	2	2	5	20	65
Gelderland ...	26	5	2	1	2	1	2	4	14	57
Utrecht	20	7	4	2	3	6	2	11	21	76
Noordholland.	31	11	5	2	4	4	4	19	41	121
Zuidholland.	19	11	5	2	4	3	3	14	23	84
Zeeland	6	228	2	2	3	7	1	4	13	266
Noordbrabant.	17	64	2	2	3	7	2	5	11	113
Limburg	130	88	1	3	10	33	5	27	61	358
Nederland 1).	29	26	3	2	4	5	2	12	25	108
Amsterdam ...	42	13	7	4	6	6	6	29	70	183
Rotterdam ...	21	14	7	2	3	2	1	20	31	101
's Gravenhage	32	15	10	3	9	6	7	23	34	139
Utrecht	22	10	4	3	5	15	2	15	30	104

1) Incl. Noordoostelijke Polder en Centraal Bevolkingsregister.

Reeds is medegedeeld (Hoofdstuk II), dat op 31 Mei 1947 rond 6 000 in het buitenland gedomicilieerde personen zijn geteld, die op genoemde datum tijdelijk in ons land vertoefden. Onder hen waren 1 700 in het buitenland woonachtige Nederlanders, 1 350 Duitsers, 750 Belgen, 500 Britten, 500 Amerikanen (Verenigde Staten), 175 Fransen en 150 Zwitsers.

HOOFDSTUK X. BEVOLKING NAAR KERKELIJKE GEZINDTE

De omtrant de kerkelijke gezindte der bevolking verzamelde gegevens zijn opgenomen en uitvoerig toegelicht in Volkstellingspublicatie Kerkelijke gezindten (Serie B, Deel 5).

Dat aan dit onderwerp ook op deze plaats nog aandacht wordt gewijd vindt zijn oorzaak in de omstandigheid, dat bij de samenstelling van de zoöven genoemde publicatie een enkel aspect nog niet volledig tot zijn recht kon komen, nl. het verband tussen kerkelijke gezindte en leeftijd. Vandaar dat enkele opmerkingen over dit onderdeel alsnog op deze plaats zijn ingevoegd.

Op blz. 30 e.v. van bovenbedoelde publicatie is gebleken, dat voor oudere leeftijdsgroepen het percentage personen zonder kerkgenootschap lager was dan voor jongere groepen: voor de 25 t/m 39 jarigen bedroeg het 19,2, voor de 40 t/m 49 jarigen 18,8, voor de 50 t/m 64 jarigen 16,5, voor de 65 t/m 69 jarigen 12,3 en voor personen van 70 jaar en ouder 9,2.

Naar aanleiding van deze percentages werd opgemerkt dat zij zonder meer, geenszins betekenen, dat met het stijgen der jaren velen weer terugkeren in de schoot der kerk.

Bij een lager percentage onkerkelijken voor een oudere leeftijdsgroep dient nl. in de eerste plaats te worden bedacht, dat zulk een leeftijdsgroep stamt uit een oudere generatie, m.a.w. uit een periode, waarin de onkerkelijkheid nog minder sterk was verbreid dan in een volgende. Een direct verband tussen leeftijd en onkerkelijkheid kan alleen worden opgespoord, indien men voor eenzelfde groep personen nagaat, hoe bij het ouder worden de verhouding tussen het aantal met resp. zonder kerkelijke gezindte verandert.

Op grond van de volkstellingen van 1930 en eerder gemaakte berekeningen hebben laten zien, dat ook voor ouderen, met het klimmen der jaren, de onkerkelijkheid nog toeneemt. Terwijl bijv. in 1899 van de in 1850 t/m 1859 geboren, d.w.z. van de op dat moment 40 t/m 49 jarige mannen 2,3% niet meer tot een kerkgenootschap behoorde, was dit percentage in 1930 voor deze groep, die toen van 70 t/m 79 jaar oud was geworden, gestegen tot 7,3. Voor de vrouwen van deze generatie bedroegen de overeenkomstige percentages resp. 1,2 en 5,3. Ook voor hen nam dus het percentage zonder kerkgenootschap toe. Het overeenkomstige geldt voor de overige generaties en het is thans de vraag hoe dit proces zich na 1930 heeft ontwikkeld.

Aangezien echter ditmaal sinds de vorige volkstelling niet een periode van 10 doch van ruim 17 jaar is verlopen, is voor een verdere voortzetting der berekeningen een onderscheiding naar kerkgenootschap in verband met afzonderlijke geboorte jaren noodzakelijk, welke gegevens, wat Nederland als geheel betreft, zijn opgenomen in tabel 7A. Overeenkomstig gespecificeerde cijfers voor de provincies en de gemeenten met meer dan 20 000 inwoners staan in gelijkdrukte vorm ter beschikking 1).

Op grond van bovenbedoelde cijfers voor Nederland en de overeenkomstige volgens de uitkomsten van vorige tellingen zijn de in staat 29 vermelde verhoudingscijfers berekend. Aangezien in 1947 de geboortejaren 1861 en eerder niet vorder zijn gesplitst moet voor deze telling worden uitgegaan van de generaties 1861 en eerder, in plaats van die in de periode 1851-1860. Voorts staan op grond van de tellingen van 1899 en 1909 slechts cijfers beschikbaar over de generaties 1850-1859, enz., in plaats van die over de generaties 1851-1860, enz., de groepering, welke bij de tellingen van 1920 en 1930 is aangehouden. Men kan echter aannemen, dat deze kleine verschuivingen op de berekende verhoudingscijfers niet van invloed zijn. Bij de berekening was nog een moeilijkheid te ondervangen, nl. het feit, dat tussen 1930 en 1947 het Joodse deel onzer bevolking grotendeels kwam weg te vallen, hetgeen voor 1947 een automatische verhoging van de percentages voor de overige kerkgenootschappen betekent. Vandaar, dat bij de berekening, zowel voor 1947 als voor vroegere jaren, de Joden geheel buiten beschouwing zijn gelaten.

Beziet men de verhoudingscijfers voor de overlevenden uit de 5 groepen generaties van 1851-1860 t/m 1891-1900 dan kan uit de berekende verhoudingscijfers als algemene conclusie worden gesteld, dat zich in de eerder voor de periode 1899-1930 gesignalerde tendens sindsdien een kentering heeft voorgedaan. Wel is in 1947 onder de overlevende mannen uit de generaties 1881-1890 en 1891-1900 het percentage zonder kerkgenootschap (resp. 18,0 en 20,7%) t.o.v. dat in 1930 (resp. 17,5 en 19,5%) opnieuw een weinig hoger, doch de toename is sterk achtergebleven bij die in de periode 1920-1930. Is dus voor deze generaties nog van een geringe toename der onkerkelijkheid sprake, onder de overlevenden uit de generaties 1851-1860, 1861-1870 en 1871-1880 is het percentage onkerkelijken in 1947 (resp. 6,9, 9,2 en 13,4%) wat lager dan in 1930 (resp. 7,3, 10,3 en 14,0%). Men mag voor deze generaties dus aannemen, dat een aantal zich in 1930 als zonder kerkgenootschap opgegeven hebbende personen, zich in 1947 weer tot een kerkgenootschap rekenden. Overigens waren de percentages in 1947 nog belangrijk hoger dan die in 1920, toen zij voor laatstbeoelde generaties resp. 5,1, 6,8 en 9,2% bedroegen.

De verhoudingscijfers voor de vrouwen zonder kerkgenootschap vertonen een nagenoeg gelijk beeld als die voor de mannen (zie ook grafiek 8).

1) Tabel 7B geeft een samenvatting in leeftijdsgroepen van 5 jaar voor de provincies en de vier grote gemeenten.

**Staat 29. Overlevende mannen en vrouwen uit de generaties, geboren in de periode 1851-1860 t/m
a. Mannen**

Jaar Volks- telling	Aantal overlevenden uit de generaties, gebo												ren in de periode														
	1851-1860 1)			1861-1870 2)			1871-1880 3)			1881-1890 3)			1891-1900 3)			1901-1910 3)			1911-1920			1921-1930					
	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absoluut	In % van tot.aan- tal over- levenden			
Rooms-Katholiek																											
1899	40-49 j.	86 620	35,9	30-39 j.	110 087	35,5	20-29 j.	141 932	35,8	10-19 j.	177 992	35,3	0-9 j.	217 215	35,4	10-19 j.	205 127	35,4	0-9 j.	259 039	37,0						
1909	50-59 j.	75 349	35,3	40-49 j.	101 196	35,0	30-39 j.	129 246	35,0	20-29 j.	157 655	34,8	20-29 j.	194 038	35,2	10-19 j.	257 925	37,2	0-9 j.	294 311	38,6						
1920	60-69 j.	59 903	35,0	50-59 j.	92 910	34,6	40-49 j.	124 602	34,6	30-39 j.	150 080	34,3	30-39 j.	179 576	34,1	20-29 j.	240 713	36,4	10-19 j.	284 948	38,0	0-9 j.	354 950	42,0			
1930	70-79 j.	35 603	34,0	60-69 j.	75 301	34,0	50-59 j.	111 709	33,7	40-49 j.	139 448	33,3	46-55 j.	159 766	32,8	36-45 j.	215 701	34,8	26-35 j.	254 935	36,8	16-25 j.	333 347	41,1			
1947	85 j.e.o.	2 901	31,9	76-84 j.	22 848	33,3	66-75 j.	72 383	33,2	56-65 j.	115 708	32,5															
Ned. Hervormd																											
1899	40-49 j.	119 542	49,5	30-39 j.	153 577	49,6	20-29 j.	195 761	49,3	10-19 j.	249 471	49,5	0-9 j.	300 230	49,0	10-19 j.	262 320	45,2	0-9 j.	300 869	43,0						
1909	50-59 j.	99 369	46,6	40-49 j.	132 391	45,8	30-39 j.	164 088	44,5	20-29 j.	202 118	44,6	20-29 j.	228 161	41,4	10-19 j.	286 356	41,3	0-9 j.	295 358	38,7						
1920	60-69 j.	78 616	45,9	50-59 j.	120 353	44,8	40-49 j.	154 207	42,8	30-39 j.	181 304	41,4	30-39 j.	179 898	34,1	20-29 j.	225 112	34,0	10-19 j.	252 178	33,7	0-9 j.	251 733	29,8			
1930	70-79 j.	46 650	44,6	60-69 j.	92 605	41,8	50-59 j.	129 681	39,1	40-49 j.	152 997	36,5	46-55 j.	165 114	33,9	36-45 j.	199 497	32,2	26-35 j.	212 287	30,7	16-25 j.	233 675	28,8			
1947	85 j.e.o.	4 166	45,8	76-84 j.	29 427	42,9	66-75 j.	86 233	39,6	56-65 j.	129 856	36,5															
Gereformeerde (Geref. Kerken, Geref. Kerken art.31 en Chr.Geref.Kerk)																											
1899	40-49 j.	19 175	7,9	30-39 j.	24 064	7,8	20-29 j.	31 286	7,9	10-19 j.	43 180	8,6	0-9 j.	55 153	9,0	10-19 j.	70 361	10,0									
1909	50-59 j.	19 045	8,9	40-49 j.	25 395	8,8	30-39 j.	32 311	8,8	20-29 j.	41 188	9,1	20-29 j.	57 657	9,9	0-9 j.	73 783	9,7	0-9 j.	78 736	9,3						
1920	60-69 j.	15 075	8,8	50-59 j.	22 633	8,4	40-49 j.	29 577	8,2	30-39 j.	36 082	8,3	20-29 j.	49 807	9,0	10-19 j.	66 889	8,6	10-19 j.	68 715	9,2	0-9 j.	71 947	8,9			
1930	70-79 j.	9 209	8,8	60-69 j.	18 382	8,3	50-59 j.	26 136	7,9	40-49 j.	32 436	7,7	30-39 j.	42 219	8,0	20-29 j.	56 995	7,7	26-35 j.	55 935	8,1	16-25 j.	30 743	3,8			
1947	85 j.e.o.	870	9,6	76-84 j.	6 006	8,8	66-75 j.	17 290	7,9	56-65 j.	26 692	7,5	46-55 j.	36 930	7,6	36-45 j.	47 955	7,7									
Overige gezindten (zonder Israëlieten)																											
1899	40-49 j.	10 654	4,4	30-39 j.	13 160	4,3	20-29 j.	16 326	4,1	10-19 j.	20 052	4,0	0-9 j.	20 638	3,4												
1909	50-59 j.	10 911	5,1	40-49 j.	14 718	5,1	30-39 j.	17 367	4,7	20-29 j.	20 741	4,6	10-19 j.	25 518	4,4	0-9 j.	25 864	3,7									
1920	60-69 j.	8 932	5,2	50-59 j.	14 257	5,3	40-49 j.	18 683	5,2	30-39 j.	20 768	4,8	20-29 j.	23 892	4,3	10-19 j.	29 312	4,2	0-9 j.	27 543	3,6						
1930	70-79 j.	5 666	5,4	60-69 j.	12 141	5,5	50-59 j.	17 949	5,4	40-49 j.	20 912	5,0	30-39 j.	22 926	4,4	20-29 j.	27 052	4,1	10-19 j.	29 100	3,9	0-9 j.	27 658	3,3			
1947	85 j.e.o.	524	5,8	76-84 j.	3 991	5,8	66-75 j.	12 739	5,9	56-65 j.	19 701	5,5	46-55 j.	23 965	4,9	36-45 j.	26 740	4,3	26-35 j.	26 907	3,9	16-25 j.	30 743	3,8			

Staat 29 (slot)
b. Vrouwen

Jaar Volks- telling	Aantal overlevenden uit de generaties, gebo-												ren in de periode														
	1851-1860 1)			1861-1870 2)			1871-1880 3)			1881-1890 3)			1891-1900 3)			1901-1910 3)			1911-1920			1921-1930					
	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden	Leeftijd bij volks- telling	Absolu-	In % van tot.aan- tal over- levenden			
Rooms-Katholiek																											
1899	40-49 j.	86 788	35,4	30-39 j.	113 965	35,4	20-29 j.	146 309	35,3	10-19 j.	176 121	35,3	0-9 j.	216 507	35,8	10-19 j.	203 828	35,6	0-9 j.	256 430	37,4	10-19 j.	288 011	39,0	0-9 j.	343 589	42,2
1909	50-59 j.	77 413	35,1	40-49 j.	104 191	35,0	30-39 j.	135 474	35,0	20-29 j.	161 675	34,6	10-19 j.	201 228	35,8	10-19 j.	254 587	37,5	10-19 j.	288 011	39,0	0-9 j.	343 589	42,2	16-25 j.	331 588	41,4
1920	60-69 j.	63 096	34,6	50-59 j.	96 766	34,7	40-49 j.	128 862	34,5	30-39 j.	155 974	34,5	30-39 j.	191 602	34,9	20-29 j.	252 749	37,1	10-19 j.	283 309	38,6	0-9 j.	343 589	42,2			
1930	70-79 j.	37 903	33,1	60-69 j.	78 764	33,8	50-59 j.	116 015	33,8	40-49 j.	144 249	33,4	30-39 j.	191 602	34,9	20-29 j.	252 749	37,1	10-19 j.	283 309	38,6	0-9 j.	343 589	42,2			
1947	85 j.e.o.	3 461	29,1	76-84 j.	25 164	31,9	66-75 j.	76 715	32,7	56-65 j.	121 476	32,6	46-55 j.	172 991	33,6	36-45 j.	229 708	35,4	26-35 j.	265 039	37,3	16-25 j.	331 588	41,4			
Ned.Hervormd																											
1899	40-49 j.	122 476	50,0	30-39 j.	160 319	49,8	20-29 j.	206 119	49,7	10-19 j.	247 093	49,6	0-9 j.	294 904	48,8	10-19 j.	258 789	45,2	0-9 j.	293 919	42,9	10-19 j.	284 744	38,5	0-9 j.	242 824	29,8
1909	50-59 j.	103 581	47,0	40-49 j.	138 304	46,4	30-39 j.	175 577	45,4	20-29 j.	211 916	45,4	20-29 j.	235 318	41,8	10-19 j.	279 695	41,2	0-9 j.	244 845	33,4	0-9 j.	242 824	29,8			
1920	60-69 j.	85 082	46,6	50-59 j.	126 533	45,4	40-49 j.	164 068	44,0	30-39 j.	193 084	42,7	30-39 j.	194 693	35,5	20-29 j.	230 593	33,8	10-19 j.	244 845	33,4	0-9 j.	242 824	29,8			
1930	70-79 j.	52 102	45,5	60-69 j.	100 506	43,2	50-59 j.	140 189	40,8	40-49 j.	166 714	38,6	46-55 j.	183 547	35,7	36-45 j.	213 695	33,0	26-35 j.	220 203	31,0	16-25 j.	232 685	29,0			
1947	85 j.e.o.	5 716	48,1	76-84 j.	35 115	44,4	66-75 j.	97 857	41,7	56-65 j.	145 676	39,1															
Gereformeerde (Geref.Kerken, Geref.Kerken art.31 en Chr.Geref.Kerk)																											
1899	40-49 j.	20 411	8,3	30-39 j.	26 302	8,2	20-29 j.	33 890	8,2	10-19 j.	43 025	8,6	0-9 j.	53 623	8,9	10-19 j.	56 508	9,9	0-9 j.	68 305	10,0	10-19 j.	70 202	9,5	0-9 j.	75 122	9,2
1909	50-59 j.	20 720	9,4	40-49 j.	28 179	9,5	30-39 j.	36 727	9,5	20-29 j.	44 968	9,6	20-29 j.	53 151	9,4	10-19 j.	65 197	9,6	0-9 j.	70 202	9,5	10-19 j.	75 122	9,2			
1920	60-69 j.	16 747	9,2	50-59 j.	25 376	9,1	40-49 j.	34 018	9,1	30-39 j.	41 482	9,2	30-39 j.	48 345	8,8	20-29 j.	60 542	8,9	10-19 j.	66 288	9,0	0-9 j.	75 122	9,2			
1930	70-79 j.	10 690	9,3	60-69 j.	20 971	9,0	50-59 j.	30 359	8,8	40-49 j.	37 628	8,7	30-39 j.	31 661	5,8	20-29 j.	36 728	5,4	10-19 j.	31 392	4,3	0-9 j.	26 836	3,3			
1947	85 j.e.o.	1 125	9,5	76-84 j.	7 234	9,2	66-75 j.	20 430	8,7	56-65 j.	31 160	8,4	46-55 j.	43 051	8,4	36-45 j.	55 153	8,5	26-35 j.	60 952	8,6	16-25 j.	71 081	8,9			
Overige gezindten (zonder Israëlieten)																											
1899	40-49 j.	12 599	5,1	30-39 j.	15 983	5,0	20-29 j.	20 182	4,9	10-19 j.	20 099	4,0	0-9 j.	19 996	3,3	10-19 j.	25 770	4,5	0-9 j.	25 390	3,7	10-19 j.	26 760	3,6	0-9 j.	26 836	3,3
1909	50-59 j.	13 162	6,0	40-49 j.	17 868	6,0	30-39 j.	22 314	5,8	20-29 j.	25 775	5,5	20-29 j.	29 980	5,3	10-19 j.	29 752	4,4	0-9 j.	31 392	4,3	0-9 j.	26 836	3,3			
1920	60-69 j.	11 581	6,3	50-59 j.	17 801	6,4	40-49 j.	23 807	6,4	30-39 j.	27 120	6,0	30-39 j.	31 661	5,8	20-29 j.	36 728	5,4	10-19 j.	31 392	4,3	0-9 j.	26 836	3,3			
1930	70-79 j.	7 732	6,8	60-69 j.																							

Tabel 1A. Bevolking van Nederland naar geboortejaar, geslacht en burgerlijke staat

Geborene-jaar	NEDERLAND 1)		Gehuwd		Gescheiden van tafel en bed		Weduwestaat		Geschieden van echt		Totaal					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
1947	59	275	56	264	132	539	95	015	100	331	101	333	96 064			
1946	140	054	82	239	81	398	80	557	81	973	81	398	83 436			
1945	99	939	95	015	87	763	83	436	87	763	87	763	87 372			
1944	105	698	100	331	96	064	101	333	101	333	101	333	96 064			
1943	101	333	96	064	92	487	87	372	92	487	92	487	56 264			
1942	92	487	87	372	87	763	87	763	81	973	81	398	132 539			
1941	87	763	83	436	87	763	82	485	89	128	85	835	95 015			
1940	89	128	85	835	80	557	80	555	81	697	77	759	100 331			
1939	86	848	83	748	83	748	86	848	86	848	83	748	105 698			
1938	86	039	82	239	81	398	81	398	81	985	78	405	100 331			
1937	84	577	78	557	81	973	81	973	84	577	81	398	59 275			
1936	83	489	80	555	81	697	77	759	81	697	77	759	105 698			
1935	81	697	77	759	81	573	81	573	81	235	77	734	101 333			
1934	81	985	78	405	82	735	82	735	81	235	77	734	101 333			
1933	81	235	77	734	81	985	81	985	81	235	77	734	59 275			
1932	84	577	81	398	81	973	81	973	84	577	81	398	140 054			
1931	83	489	80	555	81	697	77	759	81	697	77	759	105 698			
1930	85	756	81	573	81	985	81	985	81	235	77	734	101 333			
1929	82	235	78	088	82	235	82	235	81	235	77	734	101 333			
1928	81	980	76	464	563	3725	1	1	1	1	1	1	56 264			
1927	78	859	71	288	1	646	6	687	2	20	104	20	78 583			
1926	76	607	66	969	3	597	11	444	10	30	199	42	79 049			
1925	73	058	61	751	6	537	16	990	10	30	141	71	360	79 834		
1924	70	317	56	497	9	411	23	862	17	43	204	136	551	81 788		
1923	67	163	50	552	14	427	31	176	21	60	41	52	331	81 543		
1922	58	348	41	623	20	253	37	200	37	84	88	425	374	681	78 902	
1921	50	832	35	171	28	130	44	524	45	88	88	495	993	81 014	82 393	
1920	43	565	29	660	36	773	51	084	56	90	125	582	499	924	68 118	
1919	20	129	21	162	37	285	46	254	63	94	142	145	706	577	66 413	
1918	24	618	17	705	41	019	48	311	54	105	186	186	851	674	68 117	
1917	21	513	16	741	45	685	51	344	59	111	189	189	962	711	68 646	
1916	18	719	15	019	48	942	53	100	85	97	112	240	993	739	67 191	
1915	16	085	13	382	50	046	53	052	81	112	105	302	193	860	70 812	
1914	14	839	13	337	54	725	57	230	86	105	105	316	129	883	69 519	
1913	12	986	12	425	55	251	56	780	103	109	105	316	111	847	69 032	
1912	11	885	12	090	55	844	56	640	121	113	113	335	111	847	71 369	
1911	9	467	11	028	53	033	53	458	110	129	129	320	155	784	64 214	
1910	9	476	10	962	54	654	54	111	103	120	120	380	108	802	65 395	
1909	9	041	10	887	55	932	55	308	117	140	140	411	695	755	69 089	
1908	8	272	10	351	55	541	54	803	104	128	128	479	763	803	65 199	
1907	7	835	9	780	55	385	55	635	108	126	126	442	864	776	64 191	
1906	7	242	9	760	53	691	52	597	112	149	149	479	733	104	62 257	
1905	6	994	9	629	53	316	51	660	104	149	149	494	278	742	61 650	
1904	6	602	9	596	53	105	50	905	123	143	143	584	328	690	63 812	
1903	6	389	9	027	51	488	49	505	136	169	169	672	247	713	62 129	
1902	5	957	8	790	51	604	48	980	132	178	178	675	697	647	61 606	
5	540	8	285	49	125	47	368	161	151	745	2	902	695	962	59 668	
1900	5	096	7	854	46	647	44	726	132	172	181	307	687	983	55 377	
1899	4	645	7	491	46	515	43	821	162	184	184	311	604	907	52 611	
1898	4	478	7	328	45	583	42	544	155	197	197	182	618	587	934	55 898
1897	4	291	7	059	44	944	42	474	177	178	178	136	622	543	880	51 091
1896	4	164	6	820	44	610	41	476	186	210	210	240	477	896	50 775	
1895	3	801	6	630	42	544	39	172	166	189	189	281	405	526	827	48 318
1894	3	741	6	607	41	005	37	546	177	192	192	414	403	474	774	46 811
1893	3	660	6	431	40	945	37	020	180	190	190	626	701	518	813	46 929
1892	3	414	5	447	5	952	37	190	33	426	182	205	1642	473	778	42 932
1891	3	414	6	022	37	079	33	274	180	197	197	817	5167	493	708	42 983
1890	3	305	5	625	34	564	30	693	156	183	183	886	5134	444	743	40 355
1889	3	366	5	633	33	520	29	286	147	196	196	2162	580	423	661	39 618
1888	3	414	5	465	32	830	28	503	172	206	206	454	616	408	598	39 278
1887	2	887	4	330	24	290	27	158	150	195	195	628	345	425	608	38 024
1886	3	228	5	287	30	087	26	116	150	193	193	778	626	392	615	36 635
1885	3	186	4	964	28	885	24	321	148	194	194	106	704	444	743	40 355
1884	2	978	4	866	27	307	22	836	155	175	175	317	704	322	525	37 595
1883	2	853	4	603	24	996	20	947	144	157	157	365	7422	311	453	31 669
1882	2	887	4	330	24	290	20	403	168	153	153	818	7994	299	442	31 462
1881	2	724	4	126	22	652	18	396	150	125	125	421	106	273	465	31 218
1880	2	522	4	079	21	007	17	258	102	109	109	422	834	275	427	30 198
1879	2	551	3	957	20	034	15	977	125	110	110	4711	992	232	351	27 653
1878	2	427	3	693	18	251	14	138	103	912	912	820	250	356	25 833	
1877	2	298	3	435	17	089	13	127	103	100	100	582	9348	220	276	26 286
1876	2	176	3	350	15	444	11	667	90	79	79	437	944	197	315	23 344
1875	1	963	3	004	13	555	10	087	87	83	83	226	924	225	256	22 664
1874	1	796	2	875	12	572	5	207	34	204	204	421	877	273	34 079	
1873	1	649	2	875	10	836	7	272	67	525	525	221	914	232	29 387	
1872	1	436	2	314	9	268	6	493	59	44	44	357	359	116	21 100	
1871	1	179	1	975	7	572	5	207	34	204	204	421	877	101	14 211	
1870	1	129	1	825	6	546	4	367	54	27	27	469	784	94	13 221	
1869	1	972	1	769	5	247	3	412	16	25	25	469	653	60	12 515	
1868	1	878	2	523	4	514	2	801	19	17	17	425	639	81	17	

1) Inclusief N.O.P. en C.B.R.

Tabel 1B. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar leeftijdsklasse, geslacht en burgerlijke staat

60

Leeftijdsklasse	Ongehuwd		Gehuwd		Gescheiden van tafel en bed		Weduwstaat		Gescheiden van echt		Totaal		
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
NEDERLAND 1)													
0 - 4 jaar	598	786	567	585									
5 - 9 "	431	751	413	815									
10 - 14 "	412	316	387	768	2	431	12	608	32	16	42	76	567
15 - 19 "	245	493	277	392	54	205	120	672	253	128	501	1	586
20 - 24 "	170	657	120	139	188	892	241	517	488	3	619	4	413
25 - 29 "	74	514	66	253	264	788	276	802	536	1	404	5	751
30 - 34 "	44	591	53	613	59	217	542	643	2	032	8	364	567
35 - 39 "	33	184	46	622	263	204	253	647	607	785	3	525	400
40 - 44 "	24	050	38	017	232	614	221	350	787	788	4	040	497
45 - 49 "	18	813	32	440	206	294	188	640	891	882	4	040	997
50 - 54 "	50	16	693	28	032	169	620	148	914	805	7	032	015
55 - 59 "	15	132	24	051	135	565	114	623	765	805	10	947	355
60 - 64 "	65	69	12	522	19	290	99	035	896	853	11	812	120
65 - 69 "	9	020	14	053	61	375	44	935	364	328	16	520	250
70 - 74 "	75	79	4	910	8	555	27	994	17	957	118	22	400
80 - 84 "	80	84	2	251	3	905	9	710	5	037	38	14	459
85 jaar en ouder	702	1	422	2	044	858	5	3	6	327	9	559	258
Totaal	2 627	364	2 496	860	1 991	939	1 997	771	6 367	7 366	139	004	290 772
GROENINGE N													
0 - 4 jaar	26	629	25	624									
5 - 9 "	18	932	18	249									
10 - 14 "	18	739	17	960									
15 - 19 "	18	499	17	125	127	669	6	215	8	14	23	23	629
20 - 24 "	15	613	12	051	2	765	6	857	12	36	40	106	952
25 - 29 "	7	555	4	866	9	857	13	069	13	594	247	174	249
30 - 34 "	2	875	2	431	12	282	12	642	20	25	85	363	878
35 - 39 "	1	682	2	134	13	621	13	142	25	33	139	479	898
40 - 44 "	1	506	1	873	12	874	12	359	22	33	226	714	803
45 - 49 "	1	009	1	512	11	157	10	543	22	33	228	75	803
50 - 54 "	50	54	739	1	261	9	449	24	24	26	468	1	734
55 - 59 "	625	1	183	8	397	7	410	18	25	822	1	783	878
60 - 64 "	578	918	6	901	6	030	18	25	18	196	47	60	816
65 - 69 "	559	828	5	430	4	453	18	18	15	1	386	23	520
70 - 74 "	383	563	3	466	2	688	12	165	10	1	259	5	629
75 - 79 "	229	390	1	709	1	709	7	390	3	881	1	403	592
80 - 84 "	109	178	1	636	1	636	5	160	54	417	1	689	1980
85 jaar en ouder	25	84	147	172	172	776	54	160	74	549	1	750	832
Totaal	115	884	109	230	100	094	100	248	207	305	7	235	555
FRIESLAND													
0 - 4 jaar	29	398	27	980									
5 - 9 "	21	271	20	205	19	094	18	087	107	512	1	26	624
10 - 14 "	20	251	19	094	15	048	11	551	2	544	5	10	904
15 - 19 "	19	126	18	087	10	07	8	997	11	415	10	251	205
20 - 24 "	20	24	15	048	11	551	4	533	12	282	20	14	194
25 - 29 "	6	747	4	533	12	282	12	642	20	25	21	14	249
30 - 34 "	2	985	2	442	12	282	12	642	20	25	21	14	249
35 - 39 "	2	063	2	039	12	618	12	557	17	216	21	137	249
40 - 44 "	1	620	1	924	12	216	12	746	17	216	16	219	249
45 - 49 "	1	275	1	600	10	698	10	388	20	16	21	137	249
50 - 54 "	936	1	376	9	713	9	513	15	16	340	16	667	249
55 - 59 "	829	1	120	8	661	7	706	17	16	620	1	267	249
60 - 64 "	771	955	7	285	6	106	19	11	15	1	357	249	249
65 - 69 "	663	792	5	507	4	608	17	7	1	405	23	43	249
70 - 74 "	486	517	3	867	2	933	17	8	1	599	23	39	249
75 - 79 "	295	371	1	921	1	346	8	8	1	068	1	557	249
80 - 84 "	147	172	172	776	598	1	74	74	1	549	1	750	249
85 jaar en ouder	39	62	160	74	182					1	1	1	887
Totaal	123	940	114	830	97	352	97	378	182	175	8	679	555
DRENTHE													
0 - 4 jaar	18	113	16	950									
5 - 9 "	12	991	12	327									
10 - 14 "	13	146	12	163									
15 - 19 "	12	602	11	419	80								
20 - 24 "	10	301	7	034	1	771	4	195	3	6	12	17	327
25 - 29 "	4	855	2	618	6	392	7	931	10	12	4	21	327
30 - 34 "	2	0											

Tabel 1B (vervolg)

62

Leeftijdsklasse	Ongehuwd		Gehuwd		Gescheiden van tafel en bed		Weduwstaat		Gescheiden van echt		Totaal	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
O V E R L I S S E L												
0 - 4 jaar	40	762	38	438								
5 - 9 "	29	201	27	888								
10 - 14 "	28	199	26	841								
15 - 19 "	23	578	19	413	2	944	6	715	3	43	4	38
20 - 24 "	12	354	8	275	11	236	15	052	14	42	28	201
25 - 29 "	5	562	4	137	17	265	18	265	19	21	28	199
30 - 34 "	3	072	3	120	18	411	18	509	19	29	144	124
35 - 39 "	2	399	2	703	17	980	17	380	22	23	203	107
40 - 44 "	1	674	2	196	15	881	15	060	21	24	346	918
45 - 49 "	1	310	1	751	13	383	12	420	27	22	537	1
50 - 54 "	1	149	1	491	11	002	9	669	20	35	807	1
55 - 59 "	1	149	1	180	6	834	7	478	24	27	1	161
60 - 64 "	1	857	1	953	6	612	5	085	15	15	1	646
65 - 69 "	1	650	1	689	4	186	3	325	19	15	1	647
70 - 74 "	1	367	1	950	1	250	5	-	4	1	685	2
75 - 79 "	1	158	1	718	1	305	1	-	1	1	1	139
80 - 84 "	1	62	1	154	55	53	-	-	1	1	1	499
85 jaar en ouder												
Totaal	180	802	166	325	130	710	130	925	206	248	10	232
G E L D E R L A N D												
0 - 4 jaar	66	012	62	505								
5 - 9 "	46	948	45	760								
10 - 14 "	45	689	45	828								
15 - 19 "	45	652	42	609	222	1	192	6	24	10	67	2
20 - 24 "	37	828	30	091	5	222	11	892	11	23	293	147
25 - 29 "	19	533	15	166	18	363	24	233	11	23	149	642
30 - 34 "	8	938	6	970	26	868	28	639	24	32	225	817
35 - 39 "	5	410	5	452	28	448	28	394	29	32	326	1
40 - 44 "	3	997	4	554	27	316	26	100	48	53	473	1
45 - 49 "	2	864	3	980	23	971	22	753	48	53	473	1
50 - 54 "	2	365	3	246	20	365	19	352	63	74	726	2
55 - 59 "	2	068	2	889	17	258	14	974	54	66	1	155
60 - 64 "	2	027	2	625	14	170	12	078	49	57	1	849
65 - 69 "	1	851	2	247	10	985	8	585	50	41	2	606
70 - 74 "	1	375	1	663	7	005	4	832	31	25	3	145
75 - 79 "	1	702	1	063	3	297	1	947	13	7	2	703
80 - 84 "	1	363	1	477	1	185	1	556	3	1	1	726
85 jaar en ouder	107	204	107	223	100	1	1	100	1	1	1	814
Totaal	293	729	273	229	204	898	205	607	408	500	15	981
U T R E C H T												
0 - 4 jaar	34	028	32	358								
5 - 9 "	24	519	23	123								
10 - 14 "	23	347	21	726								
15 - 19 "	22	960	21	689	146	707	6	681	4	16	9	47
20 - 24 "	20	217	16	658	10	801	13	622	12	30	35	191
25 - 29 "	9	677	7	336	10	206	14	936	15	599	28	37
30 - 34 "	3	860	4	206	14	306	15	289	24	35	35	99
35 - 39 "	2	167	3	526	15	379	15	289	30	43	43	143
40 - 44 "	1	580	3	115	14	309	14	233	30	43	43	742
45 - 49 "	1	113	2	503	12	991	12	524	51	61	61	196
50 - 54 "	842	842	2	270	11	738	10	789	56	73	73	334
55 - 59 "	818	1980	9	757	8	922	48	791	47	71	59	550
60 - 64 "	747	1767	7	999	6	791	44	4592	44	45	78	878
65 - 69 "	681	1400	5	790	4	592	31	589	31	21	1	172
70 - 74 "	553	1070	3	649	2	589	12	954	12	7	1	661
75 - 79 "	341	620	1	589	1	665	265	265	2	1	1	728
80 - 84 "	156	282	1	563	1	563	265	265	2	1	1	516
85 jaar en ouder	60	90	102	61	-	-	-	-	-	328	-	-
Totaal	147	666	145	719	112	961	113	618	389	500	7	006
N O O R D H O L L A N D												
0 - 4 jaar	102	099	96	535								
5 - 9 "	71	932	68	257								
10 - 14 "	66	806	63	882	65	723	477	2	511	7	29	180
15 - 19 "	69	348	49	363	10	736	23	581	15	133	143	754
20 - 24 "	59	256	49	277	36	965	46	930	76	157	275	1
25 - 29 "	29	010	12	366	50	658	53	329	138	200	396	1
30 - 34 "	12	060	12	366	50	658	51	943	52	337	177	1
35 - 39 "	7	257	10	392	51	932	49	987	49	191	224	2
40 - 44 "	5	704	9	279	51	193	49	987	49	191	224	2
45 - 49 "	4	254	7	616	4	616	4	616	254	295	295	857
50 - 54 "	3	342	6	714	43	645	39	323	296	316	316	808
55 - 59 "	2	812	5	582	35							

Tabel 1B (vervolg)

64

Leeftijdsklasse	Ongehuwd			Gehuwd			Gescheiden van tafel en bed			Weduwstaat			Gescheiden van echt			Totaal				
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18			
ZUIDHOLLAND																				
0 - 4 jaar	133	802	126	592	3	26	5	9	233	182	26	9	133	802	126	592	126	592		
5 - 9 "	96	482	92	320	31	449	26	83	150	865	957	726	94	90	482	92	320	92	320	
10 - 14 "	90	822	88	042	47	279	78	138	153	330	1	182	94	330	90	822	88	042		
15 - 19 "	93	615	62	795	14	449	31	499	152	165	461	1	442	95	556	93	165	95	556	
20 - 24 "	78	469	58	240	27	263	47	279	59	770	287	1	118	93	165	86	030	88	030	
25 - 29 "	37	566	16	339	16	147	65	428	68	566	295	358	1	701	83	499	86	030		
30 - 34 "	30	54	9	960	13	730	68	087	67	497	275	331	2	437	88	811	83	499		
35 - 39 "	35	59	9	960	12	279	65	280	63	509	294	377	3	779	85	675	80	979		
40 - 44 "	40	64	5	177	10	007	58	240	55	431	264	287	1	118	80	979	74	745		
45 - 49 "	45	54	3	914	8	582	52	561	47	408	295	358	1	701	80	979	65	927		
50 - 54 "	50	59	3	447	7	324	42	474	37	620	275	331	2	437	78	781	78	781		
55 - 59 "	55	64	2	940	6	186	33	846	28	677	275	294	3	779	9	588	667	1023		
60 - 64 "	60	69	2	195	4	583	23	743	18	927	197	170	5	076	463	450	41	507		
65 - 69 "	65	716	1	369	14	291	10	551	108	107	5736	11	467	266	266	21	693			
70 - 74 "	70	74	3	291	1	910	6	126	3	935	41	35	4	665	8	963	224	224		
75 - 79 "	75	79	3	300	2	022	1	059	13	-	2881	5	222	29	111	5	245	111	245	
80 - 84 "	80	84	100	312	403	181	1	-	1	218	2	312	6	-	1	728	2	822		
85 jaar en ouder	Totaal	584	297	571	148	494	850	498	173	2	099	2431	30	286	75	740	15	534		
ZEELAND																				
0 - 4 jaar	14	717	13	911	10	207	287	347	6	709	1	4	27	21	79	33	37	68	9468	
5 - 9 "	10	639	9	755	5	521	56	777	1	100	5	6	8	9	61	23	47	9	900	
10 - 14 "	10	145	9	513	6	630	1	335	2	228	6	709	10	21	49	150	150	10	145	
15 - 19 "	15	19	10	240	4	613	2	767	2	199	1	559	7	177	7	433	86	288		
20 - 24 "	20	24	8	921	4	199	2	199	1	559	7	402	8	9	101	314	40	9801		
25 - 29 "	25	29	4	613	4	613	1	328	1	328	7	76	7	11	170	421	35	1028		
30 - 34 "	30	34	20	34	1	485	1	086	1	086	7	240	7	176	6	170	180	180		
35 - 39 "	35	39	40	44	45	49	838	1	059	6	565	6	327	9	13	260	579	28	612	
40 - 44 "	40	44	50	54	55	59	695	597	597	597	506	7	14	14	260	579	31	717		
45 - 49 "	45	49	55	59	56	64	583	901	5212	4	594	10	17	18	386	807	23	218		
50 - 54 "	50	54	60	59	526	526	728	4	190	3	742	13	17	18	333	1002	55	918		
55 - 59 "	55	59	65	69	469	469	593	2	251	2	345	1	747	6	170	836	126	4073		
60 - 64 "	60	64	70	74	377	377	446	2	345	1	747	6	170	5	102	836	126	4073		
65 - 69 "	65	69	75	79	187	187	256	1	108	2	780	2	3	3	850	1210	12	4073		
70 - 74 "	70	74	75	79	86	86	134	1	341	2	940	2	3	3	622	801	1	474		
75 - 79 "	75	79	80	84	426	426	696	1	223	2	275	2	288	2	303	418	1	474		
80 - 84 "	80	84	85	89	129	129	223	2	223	2	288	79	1	-	666	806	1	474		
85 jaar en ouder	Totaal	67	834	62	167	57	860	57	977	83	116	5	209	8	822	307	425	131	293	
NOORDBRABANT																				
0 - 4 jaar	83	736	79	551	61	931	59	652	210	100	1	010	9	27	13	59	24	149	13	551
5 - 9 "	59	652	56	777	56	359	53	857	287	39	32	40	41	27	13	59	123	188	521	521
10 - 14 "	10	145	10	240	24	456	17	692	19	611	25	647	37	40	137	453	196	489	571	571
15 - 19 "	15	19	20	24	24	456	39	250	5	100	30	908	37	40	101	314	199	4074	580	580
20 - 24 "	20	24	25	29	25	328	17	627	9	336	29	649	37	40	101	314	199	4074	580	580
25 - 29 "	25	29	30	34	30	456	17	627	9	336	29	649	37	40	101	314	199	4074	580	580
30 - 34 "	30	34	31	38	31	456	17	627	9	336	29	649	37	40	101	314	199	4074	580	

Tabel 1B (slot)

66

Leeftijdsklasse	Ongehuwd				Gehuwd				Gescheiden van tafel en bed				Weduwstaat				Gescheiden van echt				Totaal							
	M	V	4	2	M	V	5	3	M	V	6	7	M	V	8	9	M	V	10	11	M	V	12	13				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
A M S T E R D A M																												
0 - 4 jaar	42	014	39	989																								
5 - 9 "	28	328	27	152																								
10 - 14 "	26	820	25	662	27	634	22	001	5	856	12	003	1	439	-	4	15	122	5	102	42	014	39	989				
15 - 19 "	26	526	22	001	18	156	22	816	54	101	106	162	1	443	84	143	21	445	1	164	28	328	27	152				
20 - 24 "	13	128	10	384	24	047	25	178	98	106	143	222	1	735	957	1	371	30	671	1	401	28	503	25	662			
25 - 29 "	5	407	6	198	24	055	24	445	119	143	273	1	511	904	1	401	27	654	1	249	21	503	34	606				
30 - 34 "	3	295	5	142	24	055	23	447	124	134	146	1	511	880	1	249	21	503	1	164	28	328	27	152				
35 - 39 "	40	44	2	630	4	583	23	747	23	447	124	134	146	1	511	880	1	249	21	503	1	164	28	328	27	152		
40 - 44 "	45	49	1	978	3	860	22	447	21	930	193	207	661	2	605	635	1	015	24	581	26	372	25	703				
45 - 49 "	50	54	1	541	3	335	21	551	19	210	181	227	958	3	198	530	1	737	20	225	21	747	25	703				
50 - 54 "	55	59	1	278	2	846	17	276	14	739	105	157	146	1	567	380	1	543	15	928	17	437	25	703				
55 - 59 "	60	64	1	976	13	048	10	505	106	112	106	112	106	1	814	4398	270	379	11	373	13	174	25	703				
60 - 64 "	65	69	1	676	1	653	8	501	6	638	112	106	106	1	999	448	147	245	7	421	9	418	25	703				
65 - 69 "	70	74	1	424	1	162	4	796	3	509	55	54	54	1	475	320	63	100	3	731	5	263	25	703				
70 - 74 "	75	79	1	188	1	993	1	329	12	366	6	366	6	1	908	209	18	56	1	626	2	777	25	703				
80 - 84 "	85	jaar en ouder	13	84	114	60	1	-	339	739	3	-	-	1	339	739	3	8	470	369	1	891	1	891	25	703		
Totaal	184	828	184	798	186	482	187	614	1	285	1	461	10	700	30	506	6	205	9	968	369	500	414	347	25	703		
R O T T E R D A M																												
0 - 4 jaar	34	473	33	047	24	065																						
5 - 9 "	24	962	24	065	23	645	10	380	1	503	15	40	15	6	1	96	91	407	8	329	24	028	23	645				
10 - 14 "	24	028	25	621	24	184	16	242	5	103	17	462	35	65	56	306	557	621	825	24	378	25	631					
15 - 19 "	20	778	9	817	6	687	14	026	19	229	20	076	68	69	94	168	738	751	23	965	25	215	25	631				
20 - 24 "	30	34	2	827	3	491	20	260	19	476	76	107	233	1	049	111	359	1	454	467	545	20	738	22	538			
25 - 29 "	35	39	2	118	3	214	20	139	19	476	17	667	116	111	570	1	885	403	450	18	656	19	205	22	538			
30 - 34 "	40	44	2	159	1	391	2	559	18	405	17	667	115	110	570	1	228	317	380	14	913	15	712	22	538			
35 - 39 "	45	49	1	156	2	084	16	512	14	674	11	254	106	110	717	2	228	317	380	12	490	13	149	22	538			
40 - 44 "	50	54	1	870	1	740	12	903	11	254	11	594	116	111	715	1	184	277	309	9	033	9	978	22	538			
45 - 49 "	55	59	1	747	1	443	10	180	8	512	92	144	9	469	3	153	168	247	6	125	7	124	22	538				
50 - 54 "	60	64	1	490	1	033	6	834	5	486	72	105	12	123	110	794	2	424	51	565	2	113	3	947	22	538		
55 - 59 "	65	69	1	720	1	535	1	635	1	655	14	472	75	71	1	098	3	368	181	324	7	542	9	817	22	538		
60 - 64 "	65	69	1	380	1	582	5	808	4	472	33	226	2	423	33	39	1	104	3	121	97	210	4	683	6	899	22	538
65 - 69 "	70	74	1	223	1	106	1	319	831	1	425	73	106	2	425	14	9	862	2	317	12	52	2	999	1	917	22	538
70 - 74 "	75	79	1	93	1	676	1	319	831	1	425	73	106	2	425	14	9	862	2	317	12	52	2	999	1	917	22	538
80 - 84 "	85	jaar en ouder	12	106	132	756	117	713	119	244	754	889	6	159	22	215</												

Tabel 2A. Bevolking van Nederland naar geslacht en plaats in het huishouden en voor geborenen in 1881 en vroeger tevens naar geboortejaar

6

Geboortejaar	Hoofden		Echtgenoten		Kinderen en stiefkinderen		Pleegkinderen		Overige verwant(en)		Inwonend huishoudenspersoneel		Bedrijfsgerechtigde huishoudenspersoneel		Andere inwonenden		Alleen-wonenden		Total	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
NEDERLAND 1)																				
Totaal	2 070 597	221 053	1 954 416	2 308 624	2 097 504	34 383	34 627	101 170	125 805	499	74 558	21 347	7 149	96 795	53 411	158 228	265 533	4 791 443	4 834 056	
W.O.	25 253	4 910	17 996	30	39	-	1	1 569	2 392	5	316	55	7	757	531	2 134	5 001	29 920	31 218	
1861	23 495	4 889	16 852	22	33	-	1	1 764	2 634	6	249	42	4	732	581	2 325	5 435	28 127	30 267	
1860	22 756	4 911	15 539	26	30	-	1	1 861	2 602	1	230	42	3	692	552	2 408	5 480	27 653	29 387	
1879	20 814	4 569	13 722	15	28	-	1	1 951	2 644	1	189	44	3	708	584	2 502	5 570	25 833	27 290	
1878	19 570	4 625	12 732	16	19	-	1	2 169	2 859	2	152	24	1	724	582	2 500	5 570	24 849	26 286	
1877	17 909	4 462	11 223	15	19	-	1	2 070	2 744	2	147	34	2	607	596	2 403	5 584	19 500	22 664	
1876	15 868	4 033	9 667	8	22	-	1	2 013	2 757	3	114	27	1	591	565	2 403	5 584	19 500	21 100	
1875	14 456	2 819	8 587	12	12	-	1	2 084	2 751	-	105	22	1	612	519	2 384	5 312	18 057	19 840	
1873	12 948	3 649	7 491	7	12	-	1	2 063	2 615	1	68	20	2	526	525	2 360	5 306	16 194	17 885	
1872	11 216	3 506	6 150	7	11	-	1	1 876	2 465	-	57	16	-	456	525	2 016	4 551	13 709	15 439	
1871	9 340	2 956	4 879	6	1	-	1	1 921	2 459	2	59	11	1	470	485	2 113	4 297	12 667	14 211	
1870	8 147	2 855	4 041	3	14	-	1	1 759	2 326	3	37	5	-	405	443	2 452	4 255	11 074	12 515	
1869	6 913	2 611	3 174	2	6	-	1	1 720	2 239	3	28	6	-	308	413	1 562	3 193	9 736	11 310	
1868	5 891	2 332	2 579	4	5	-	1	1 724	2 195	1	26	2	-	307	381	1 364	2 651	7 450	8 510	
1867	5 040	2 120	1 973	2	5	-	1	1 591	1 976	-	19	5	-	273	339	1 275	2 531	6 321	7 334	
1866	4 182	1 809	1 530	1	4	-	1	1 442	1 771	1	15	2	-	249	303	8 84	1 932	5 312	6 269	
1865	3 327	1 536	1 37	1	4	-	1	1 276	1 647	-	8	-	-	164	298	1 452	1 727	4 255	5 237	
1864	2 672	1 410	821	-	1	-	1	1 059	1 469	-	7	4	-	132	187	57	1 119	3 220	3 795	
1863	2 113	1 161	569	-	1	-	1	907	1 086	-	5	1	-	115	140	401	777	2 585	3 343	
1862	1 473	839	389	-	1	-	1	762	970	-	7	-	-	84	127	296	559	1 951	2 388	
1861	1 142	758	302	-	1	-	1	140	197	-	3	-	-	32	9	25	143	2 088	2 655	
1860	861	552	160	-	1	-	1	574	757	-	2	-	-	145	177	577	1 623	3 144	3 758	
1859	560	419	107	-	1	-	1	591	591	-	5	-	-	51	68	228	366	975	1 256	
1858	377	295	31	-	1	-	1	319	450	-	3	-	-	33	55	151	323	693	983	
1857	277	221	-	-	1	-	1	232	353	-	2	-	-	70	140	313	622	1 443	2 146	
1856	498	480	68	-	1	-	1	562	836	-	1	-	-	70	140	313	622	1 443	2 146	
en eerder																				

Tabel 2B. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar geslacht en plaats in het huishouden en voor personen van 65 jaar en ouder tevens naar leeftijdsklasse

6

Leeftijds-klasse	Hoofden		Echtgenoten		Kinderen en stiefkinderen		Pleegkinderen		Overige verwant(en)		Inwonend huishoudenspersoneel		Bedrijfsgerechtigde huishoudenspersoneel		Andere inwonenden		Alleen-wonenden		Total	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
NEDERLAND 1)																				
Totaal	2 070 597	221 053	1 954 416	2 308 624	2 097 504	34 383	34 627	101 170	125 805	499	74 558	21 347	7 149	96 795	53 411	158 228	265 533	4 791 443	4 834 056</	

Tabel 2B (vervolg)

Leeftijds-klasse	Hoofden	Echt- genoten	Kinderen en stiefkinderen			Pleeg- kinderen			Overige verwanten			Inwonend huispersonnel			Inwonend bedrijfsperso- nen			Andere inwonenden			Alleen- wonen			Total		
			M	V	M	V	M	V	M	V	M	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	
GELDERLAND																										
Totaal	214 175	20 986	201 637	252 999	227 759	4 381	4 246	14 908	16 896	80	9 496	4 070	940	9 682	5 113	16 194	24 565	516 489	511 638							
w.o.	12 472	2 514	8 273	17	11	-	-	1 483	1 242	4	110	33	1	478	383	1 096	2 359	15 593	15 593							
65-69 jaar	"	8 234	2 047	4 527	10	2	-	1 738	2 152	1	50	32	1	429	391	1 167	2 294	11 612	11 612							
70-74 "	"	4 115	1 346	1 736	1	4	-	1 465	1 805	1	12	9	2	271	304	1 755	2 175	6 742	6 742							
75-79 "	"	1 608	683	467	1	1	-	1 010	1 097	4	2	163	184	503	913	1 163	2 287	3 349	3 349							
80-84 "	"	365	56	467	61	-	-	366	438	-	3	-	-	47	73	163	271	241	1 074							
85-89 "	"	56	40	17	-	-	-	103	113	-	-	-	-	16	14	30	64	205	248							
90 j. e.o.	"	228	228	228	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
65 jaar en ouder	26 850	6 858	15 101	29	18	1	-	6 165	7 547	6	179	76	4	1 404	1 349	3 839	7 636	38 310	38 692							
UTRECHT																										
Totaal	116 972	13 900	110 925	127 063	117 524	2 015	2 025	5 028	7 200	36	4 978	1 140	529	5 366	3 161	11 766	19 948	269 386	280 180							
w.o.	6 503	1 542	4 500	12	22	-	-	401	679	1	78	11	2	174	182	639	1 902	7 741	8 907							
65-69 jaar	"	4 309	1 254	2 491	2	13	-	524	624	-	28	6	1	147	212	691	1 908	5 679	6 633							
70-74 "	"	1 977	859	875	2	7	-	399	401	-	11	1	-	117	178	529	1 504	3 025	3 858							
75-79 "	"	418	233	-	2	-	-	123	159	-	3	-	-	117	100	298	633	1 453	1 790							
80-84 "	"	167	45	-	-	-	-	25	34	-	-	-	-	4	11	147	298	4 428	6 185							
85-89 "	"	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51	101	180	1 787							
90 j. e.o.	"	90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56	121	209	209	324						
65 jaar en ouder	13 779	4 240	8 144	16	44	-	-	1 758	2 622	1	121	18	3	534	717	2 282	9 968	18 368	21 860							
NOORD HOLLAND																										
Totaal	406 262	51 052	384 085	396 058	351 572	6 934	6 949	14 184	20 815	128	13 677	1 601	995	22 890	17 129	20 634	59 108	866 891	905 382							
w.o.	21 374	4 808	14 924	15	32	-	-	1 070	1 947	3	296	19	8	880	819	2 510	6 259	25 669	29 094							
65-69 jaar	"	13 072	3 827	7 871	5	8	-	1 135	1 929	2	127	9	1	483	562	1 883	4 278	17 556	20 619							
70-74 "	"	2 417	1 057	3 057	4	1	-	1 006	1 655	1	104	10	1	273	476	1 147	2 245	1 207	15 667							
75-79 "	"	2 304	1 294	851	15	-	-	704	1 274	1	111	113	-	12	33	51	147	2 153	2 258							
80-84 "	"	459	369	117	-	-	-	499	181	-	70	113	-	-	13	33	56	104	1 195	2 309						
85-89 "	"	70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	35	1 108	1 195	2 419						
90 j. e.o.	"	43 334	12 781	26 808	25	38	-	1	4 247	7 417	5	471	29	10	2 487	2 817	8 475	19 673	58 602	70 016						
ZUID HOLLAND																										
Totaal	511 871	62 454	486 355	521 959	480 450	7 476	7 656	19 899	28 776	109	14 334	1 601	953	23 605	14 189	34 791	67 659	1 121	254	1 162	826					
w.o.	26 539	6 160	18 465	21	48	-	-	1 463	2 762	4	286	21	7	833	793	2 733	7 233	21 693	25 677							
65-69 jaar	"	16 611	5 079	10 183	7	22	-	1 672	843	-	157	4	1	629	662	2 016	6 947	11 618	15 661							
70-74 "	"	7 760	2 926	3 710	2	8	-	1 457	2 386	1	437	5	-	437	599	2 025	6 947	11 618	15 661							
75-79 "	"	2 929	1 672	973	1	4	-	1 017	1 725	1	10	1	-	248	352	1 048	2 535	5 025	15 667							
80-84 "	"	662																								

Tabel 3 (vervolg)

Aantal bewoners van:

Leeftijds-klasse	Aantal bewoners van:												Totaal	
	Woningen of andere bewoonde ruimten				gestichten en instellingen				varende schepen					
	leden van directie en personeel		personen voor wie het gesticht is bestemd		M		V		M		V			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
D R E N T H E														
0-15 jaar	46	263	43	199	235	224	87	145	124	98	92	50	39	46 857
16-20 "	12	261	11	281	65	257	59	78	54	23	27	3	10	12 465
21-24 "	9	360	8	755	142	234	143	37	25	21	13	6	6	9 066
25-39 "	29	742	27	341	233	450	527	213	104	70	48	25	22	20 679
40-49 "	14	921	14	302	95	139	329	257	61	55	21	12	12	15 438
50-64 "	15	294	14	657	101	107	395	375	69	49	19	15	8	14 787
65-69 "	3	410	3	252	-	5	104	118	14	7	2	2	2	14 787
70 j. en ouder	5	479	5	262	-	3	268	202	17	4	15	10	4	15 190
Totaal	136	730	128	029	871	1 419	1 912	1 425	468	373	247	109	99	15 190
O V E R I J S S E L														
0-15 jaar	103	080	97	686	68	110	554	639	141	91	103	77	42	104 011
16-20 "	27	718	26	314	36	325	212	375	53	19	19	9	10	26 047
21-24 "	20	904	20	345	96	428	135	91	35	21	21	7	14	26 047
25-39 "	67	808	67	481	190	870	311	269	119	80	60	34	33	20 931
40-49 "	38	355	38	536	107	352	171	206	84	70	22	23	15	20 931
50-64 "	39	043	38	686	74	244	238	355	108	77	25	22	7	18 834
65-69 "	8	995	8	453	5	30	140	251	18	9	4	1	2	18 834
70 j. en ouder	12	837	12	296	4	19	692	809	15	10	8	4	3	15 139
Totaal	318	720	309	797	580	2 378	2 453	2 995	573	505	270	253	154	316 047

	Total	854 286	883 878	2 857	9 394	10 341	10 877	654	560	627	560	126	113	868 891	905 382
ZUID-HOLLAND															
0-15 jaar	334 991	320 868	194	226	3 795	3 508	600	634	256	246	49	47	339 785	325 329	
16-20 "	92 645	90 055	157	1 284	1 071	955	218	137	45	47	8	10	94 124	92 488	
21-24 "	73 772	74 627	251	1 713	461	386	174	171	45	79	7	6	74 690	76 982	
25-39 "	246 752	258 519	777	3 629	1 059	1 130	790	627	244	247	35	36	249 657	264 190	
40-49 "	139 099	150 206	311	1 477	773	988	355	250	113	89	21	13	140 672	153 023	
50-64 "	148 416	160 850	248	1 213	1 197	1 786	322	176	113	86	12	5	150 308	164 116	
65-69 "	30 948	34 627	36	106	637	901	27	14	24	13	2	-	31 674	35 661	
70-79 " ond.	37 849	47 217	19	69	2 417	3 721	26	15	30	13	3	2	40 344	51 037	

Tabel 4. Bevolking van Nederland, de provincies en de 4 grote gemeenten naar geboorteplaats, geslacht en geboortejaar-klassen

Geboorteplaats	Geboren in de jaren:																		Totaal		
	1910-1947			1950-1959			1920-1929			1910-1919			1900-1909			1890-1899			1880-1889		
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
NEDERLAND ¹⁾																					
Woongemeente	673 870	641 086	659 959	632 389	536 462	498 823	371 252	323 659	314 565	273 708	225 155	202 364	160 397	143 616	120 415	112 155	3 062 075	2 827 802			
Andere gem. in de prov. Groningen	6 092	5 790	9 798	9 367	16 923	19 425	19 421	23 427	19 691	23 390	17 110	19 630	12 872	14 963	10 949	13 885	113 056	129 847			
Friesland	5 378	5 119	9 524	8 965	17 981	19 145	20 744	23 661	20 433	23 350	19 459	21 284	15 226	17 356	14 421	17 647	123 166	136 507			
Drenthe	2 802	2 586	4 937	4 852	11 438	12 999	12 896	15 122	11 242	12 931	8 810	9 608	6 276	6 902	5 278	5 996	63 679	70 996			
Overijssel	4 957	4 668	8 435	7 966	15 501	16 757	17 525	20 621	17 588	20 260	15 601	17 277	11 366	12 566	9 465	10 980	100 236	111 095			
Gelderland	8 907	8 270	13 973	13 445	25 197	29 643	30 597	37 522	30 278	36 877	27 163	31 546	20 345	23 707	16 507	20 466	172 967	201 476			
Utrecht	6 387	5 840	10 668	10 016	15 166	16 099	16 487	19 045	16 012	18 491	14 341	15 724	10 347	11 568	7 548	9 036	96 956	105 819			
Noordholland	16 472	15 634	28 953	27 090	57 505	40 777	41 789	49 679	40 759	48 276	36 678	43 329	28 420	33 997	20 350	26 526	250 924	285 308			
Zuidholland	19 375	18 578	36 923	35 160	52 694	57 626	63 056	75 572	59 332	69 788	49 537	57 585	43 999	27 555	55 011	345 198	391 079				
Zeeland	3 872	3 714	5 012	4 872	8 953	10 210	11 962	14 431	12 448	14 868	11 799	13 706	8 964	10 201	8 528	10 298	71 538	82 300			
Noordbrabant	10 529	9 650	19 411	18 860	29 407	32 201	31 810	37 578	30 443	36 021	24 960	28 875	18 616	20 985	15 595	17 436	180 771	201 604			
Limburg	7 999	7 448	13 645	13 598	19 591	21 695	18 192	21 405	14 297	17 098	11 691	12 956	7 829	8 491	6 258	6 871	99 502	109 560			
Totaal Nederland	766 640	728 145	821 246	786 580	786 616	775 400	655 711	659 720	587 288	595 038	462 304	473 832	337 414	348 551	262 849	286 507	4 680 068	4 653 393			
Oost- of West-Indië	3 517	3 249	9 876	9 338	10 526	10 122	5 250	6 631	3 085	4 829	2 362	3 861	1 566	2 723	872	2 095	37 054	42 848			
Duitsland	3 172	3 090	2 259	2 375	4 524	7 509	11 380	20 765	13 054	29 183	5 688	16 084	2 882	6 621	2 399	4 492	45 358	90 119			
België	503	522	1 329	1 364	1 733	2 357	1 871	2 919	2 247	3 977	3 089	3 661	1 508	2 249	1 130	1 624	12 410	18 573			
Groot-Brittannië	738	737	171	223	225	1 494	340	1 191	214	579	106	390	68	285	46	206	1 908	5 105			
Frankrijk	203	207	202	228	854	1 377	360	124	388	113	320	94	236	57	176	1 258	2 769				
Italië	27	23	52	38	158	211	164	339	166	187	104	117	49	34	30	1 125	746				
Polen	59	53	37	41	880	762	852	451	479	588	412	444	145	154	54	83	2 918	2 566			
Centraal-Europa	112	124	63	66	111	274	179	1 354	325	1 775	177	549	120	208	44	95	1 131	4 445			
Overige landen	543	542	552	577	1 049	3 237	1 533	2 604	1 451	1 965	1 116	1 523	442	595	207	384	6 663	11 427			
Totaal buitenland	8 874	8 547	14 541	14 250	19 534	26 761	21 523	36 439	21 318	43 362	12 250	26 936	6 942	13 120	4 843	9 185	109 825	178 600			
Onbekend	163	164	297	270	288	371	223	293	147	240	136	213	91	194	205	318	1 550	2 063			
ALGEMEEN TOTAAL	775 677	736 826	836 084	801 100	806 438	802 532	677 457	696 452	608 753	638 640	474 690	501 001	344 447	361 665	267 897	295 810	4 791 443	4 834 056			

Geboorteplaats	Geboren in de jaren:																		Totaal
	1910-1947			1950-1959			1920-1929			1910-1919			1900-1909			1890-1899			
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
FRISLAND ¹⁾																			
Woongemeente	29 136	28 102																	

Tabel 4 (vervolg)

Geborenenplaats	Geboren in de jaren:												Totaal					
	1940-1947			1950-1959			1960-1969			1970-1979				1880-1889				
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V		M	V	M	V	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
D R E N T H E																		
Woongemeente	20 872	19 570	21 241	19 898	17 197	14 908	11 283	8 491	8 702	6 593	6 202	5 130	4 044	3 326	3 514	2 779	93 055	80 695
Andere gem. in de prov. Groningen ..	580	516	974	941	1 380	1 560	1 689	1 925	1 810	1 914	1 517	1 639	1 139	1 164	864	1 045	9 953	10 704
Friesland ..	154	139	261	246	515	510	664	608	534	574	526	519	394	403	456	471	3 504	3 470
Drenthe	1 054	971	2 095	2 005	3 655	4 194	4 602	5 302	4 007	4 688	3 233	3 740	2 506	2 702	2 341	2 482	23 493	26 084
Overijssel ..	164	183	397	388	648	598	664	761	650	692	498	518	354	391	342	359	3 717	3 890
Gelderland ..	89	66	102	115	193	178	210	211	169	149	123	130	96	79	56	57	1 038	983
Utrecht	57	47	55	55	85	64	107	105	84	88	64	51	29	27	18	12	499	449
Noordholland	129	145	279	232	239	213	237	207	182	217	156	153	101	81	63	51	1 386	1 299
Zuidholland.	144	124	291	299	326	306	365	322	258	271	174	201	103	129	84	71	1 745	1 723
Zeeland	19	11	19	17	16	24	30	34	32	30	44	30	22	21	19	17	201	184
Noordbrabant	30	22	42	44	66	57	74	53	45	50	32	45	26	20	26	17	341	308
Limburg	20	14	46	42	78	99	37	30	16	16	12	8	17	2	3	5	229	216
Totaal Nederland.	23 312	21 808	25 802	24 280	24 398	22 711	19 962	18 049	16 489	15 282	12 581	8 831	8 345	7 786	7 766	139 161	130 065	
Totaal buitenland	166	98	172	159	173	234	304	377	209	328	61	178	49	76	63	76	1 157	1 526
Onbekend	2	5	3	4	12	10	6	3	4	5	3	3	1	3	6	8	39	41
ALGEMEEN TOTAAL ..	23 420	21 911	25 977	24 443	24 583	22 955	20 274	18 429	16 702	15 615	12 645	12 345	8 881	8 424	7 855	7 450	140 337	131 572
O V E R I J S E L																		
Woongemeente	46 210	45 471	48 201	45 879	38 175	35 125	26 192	22 579	23 095	20 168	16 719	14 496	11 687	10 078	9 670	7 971	221 949	201 767
Andere gem. in de prov. Groningen ..	129	130	277	262	637	725	751	798	742	816	655	651	452	469	324	383	3 967	4 234
Friesland ..	167	173	352	334	714	799	1 008	1 037	962	1 024	985	1 049	836	817	683	773	5 707	6 306
Drenthe	298	266	618	671	1 935	2 052	2 084	2 391	1 806	1 969	1 197	1 355	958	1 044	793	786	9 689	10 534
Overijssel ..	2 195	1 999	4 010	3 946	6 834	8 126	8 431	10 158	8 492	9 963	7 188	8 158	5 643	6 037	5 63	4 94	47 856	53 959
Gelderland ..	402	378	955	824	1 754	2 119	1 993	2 431	2 044	2 423	1 963	2 187	1 428	1 556	1 236	1 325	11 775	13 245
Utrecht	165	170	290	304	339	375	453	417	410	365	405	263	221	153	167	2 370	2 509	
Noordholland	370	349	630	723	875	807	914	994	804	941	668	793	443	500	273	345	4 977	5 452
Zuidholland.	321	337	809	807	1 078	1 058	1 144	1 179	993	1 115	620	706	401	448	276	334	5 642	5 984
Zeeland	37	36	67	49	98	94	134	138	107	140	106	123	70	60	69	67	688	707
Noordbrabant	101	75	233	181	302	261	297	290	226	267	199	258	138	156	81	89	1 577	1 577
Limburg	57	59	137	103	225	251	136	208	71	111	59	81	28	47	24	22	737	882
Totaal Nederland.	52 452	49 443	56 579	54 083	52 966	51 792	43 462	42 754	39 759	39 347	30 724	30 246	22 347	21 433	18 645	17 756	316 934	306 854
Totaal buitenland	279	310	534	533	833	1 056	1 446	2 133	1 420	2 539	685	1 455	354	617	206	425	5 737	9 048
Onbekend	10	12	20	20	11	21	21	2	16	4	12	9	17	11	37	79	145	
ALGEMEEN TOTAAL ..	52 741	49 765	57 125	54 628	53 819	52 866	44 919	44 908	41 902	31 413	31 693	22 690	22 067	18 862	18 218	322 750	316 047	
G E E D E R C H T																		
Woongemeente	75 111	71 603	74 748	72 436	60 153	54 318	41 131	34 138	35 521	28 735	25 541	21 066	19 083	15 370	15 881	12 698	347 169	310 366
Andere gem. in de prov. Groningen ..	209	178	401	312	745	770	713	717	746	841	718	702	489	601	446	566	4 467	4 687
Friesland ..	290	277	406	395	859	923	875	1 022	812	939	867	925	676	861	722	885	5 507	6 227
Drenthe	116	98	283	250	567	655	565	627	505	534	424	269	323	224	297	2 893	3 208	
Overijssel ..	671	627	1 103	924	1 658</													

Tabel 4 (vervolg)

Geborenplass	Geboren in de jaren:												Total							
	1940-1947			1950-1959			1960-1969			1880-1899										
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14							
L I M B U R G																				
Woongemeente	51 759	49 627	52 910	51 000	40 898	38 082	24 229	21 159	18 553	15 593	12 688	11 212	10 174	8 375	7 819	6 984	219 030	202 032		
Andere gem. in de prov. Groningen ..	81	101	50	51	280	161	209	179	220	181	207	182	117	98	66	58	1 230	1 011		
Friesland ..	132	92	94	66	458	253	364	257	319	231	423	292	247	153	156	95	2 193	1 439		
Drenthe	72	61	62	45	491	358	345	257	379	289	356	241	168	89	92	66	1 965	1 406		
Overijssel ..	53	64	163	107	343	236	379	344	288	263	285	247	204	136	95	80	1 810	1 477		
Gelderland ..	192	205	578	420	836	645	1 091	991	1 054	874	1 013	813	716	616	451	426	5 911	4 988		
Utrecht	113	100	184	144	284	214	358	334	250	256	308	221	197	127	71	68	1 745	1 464		
Noordholland ..	218	201	553	383	826	613	832	670	603	579	505	464	359	301	172	159	4 068	3 370		
Zuidholland ..	283	230	705	657	1 340	822	1 379	1 022	809	724	618	562	405	387	176	200	5 715	4 604		
Zeeland	29	21	75	43	127	102	174	159	155	138	167	157	103	86	65	51	895	757		
Noordbrabant ..	484	508	1 546	1 123	1 959	1 798	2 018	1 942	1 463	1 576	1 474	1 448	1 052	927	609	566	10 605	9 888		
Limburg	6 345	5 841	10 517	10 638	12 807	14 732	13 164	14 981	10 743	12 178	8 701	9 205	5 980	6 243	4 919	5 128	73 176	78 946		
Totaal Nederland ..	59 761	57 051	67 437	64 677	70 649	58 014	44 542	42 295	34 796	32 882	26 745	25 044	19 722	17 538	14 691	13 881	328 343	311 382		
Totaal buitenland ..	513	506	1 004	1 056	2 116	2 685	3 792	5 171	4 843	7 005	2 739	5 227	1 489	2 881	988	2 038	17 484	26 569		
Onbekend	22	19	31	21	28	34	35	28	17	22	15	14	8	12	7	14	163	164		
ALGEMEEN TOTAL ..	60 296	57 576	68 472	65 754	62 793	60 733	48 369	47 494	39 656	39 909	29 499	30 285	21 219	20 431	15 686	15 933	345 990	358 115		
A M S T E R D A M																				
Woongemeente	48 913	46 697	46 068	44 121	46 548	45 873	45 873	39 213	39 037	34 738	34 471	27 691	28 269	17 360	17 939	9 161	11 555	269 692	267 962	
Andere gem. in de prov. Groningen ..	173	170	306	283	888	1 078	875	1 164	1 024	1 250	1 050	1 081	752	688	522	859	5 590	6 753		
Friesland ..	197	175	277	250	980	1 123	1 180	1 417	1 250	1 570	1 651	1 661	1 407	1 531	1 351	1 854	8 273	9 381		
Drenthe	102	88	167	143	359	598	563	729	447	631	433	494	317	340	229	409	2 657	3 432		
Overijssel ..	177	180	275	260	855	1 009	951	1 220	1 035	1 229	1 128	1 207	748	892	606	890	5 775	6 887		
Gelderland ..	339	360	572	1 495	1 761	1 697	2 221	1 772	2 320	1 863	2 298	1 344	1 655	842	1 247	9 883	12 434			
Utrecht	328	298	609	528	1 261	1 419	1 525	1 823	1 507	1 717	1 659	1 755	1 197	1 282	801	1 028	8 887	9 850		
Noordholland ..	1 285	1 180	2 747	2 680	4 198	4 829	4 828	5 830	4 656	5 640	5 725	6 138	4 597	5 021	3 024	3 861	31 060	35 179		
Zuidholland ..	735	735	1 759	1 702	5 511	3 685	4 460	5 323	4 292	4 659	3 785	4 178	2 586	2 904	1 661	2 099	22 787	25 483		
Zeeland	61	69	130	136	391	432	557	636	601	693	644	769	457	458	432	530	3 273	3 721		
Noordbrabant ..	264	199	454	411	994	1 142	1 033	1 262	1 001	1 253	1 003	1 296	716	881	475	542	5 940	6 946		
Limburg	133	105	217	200	641	803	458	714	287	506	308	448	181	205	102	154	2 327	3 135		
Totaal Nederland ..	52 705	50 296	53 540	51 286	62 161	63 950	57 340	61 376	52 590	55 717	46 940	49 554	31 662	33 996	19 206	25 028	376 144	391 163		
Totaal buitenland ..	1 025	956	1 487	1 499	2 532	3 707	2 608	4 764	2 718	6 170	1 593	3 696	880	1 436	455	839	13 298	25 077		
Onbekend	4	9	21	6	9	18	8	13	5	14	1	18	3	12	7	17	58	107		
ALGEMEEN TOTAL ..	53 734	51 221	55 046	52 791	64 702	67 675	59 956	66 153	55 313	61 909	48 534	53 268	32 545	35 446	19 660	25 884	369 500	414 347		
H O T E L S																				
Woongemeente	41 279	39 606	44 243	43 104	42 587	42 689	34 695	34 336	31 249	31 386	20 043	20 764	12 087	12 751	6 583	8 282	232 766	232 318		
Andere gem. in de prov. Groningen ..	100	95	82	102	323	309	341	388	357	404	398	579	446	399	353	330	220	286	2 277	2 394
Friesland ..	68	55	88	103	309	290	369	316	404	328	154	171	175	183	136	85	98	3 588	2 394	
Drenthe	37	37	31	31	155	136	128	267	307	338	355	401	355	265	265	222	216	2 021	1 989	
Overijssel ..	103	79	104	104	268	267	1 261	683	771	933	991	1 135	1 218	1 282	924	1 041	739	5 890	6 510	

Tabel 7A. Bevolking van Nederland naar geboortejaar, geslacht en kerkgenootschap

Geboorte-jaar	Rooms-Katholiek		Ned. Hervormd		Geref. Kerken		Geref. Kerken (art. 31)		Chr. Geref. Kerk		Geref. Gem.		Evang. Luthers		Doops-gezind		Remonstrant		Israëlit. (Ned. en Port.)		Overige kerkgen.		Geen kerkgenootschap		Totale bevolking	
			M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
NEDERLAND 1)																										
1947	24 550	23 306	15 022	14 250	4 235	4 033	676	621	351	385	538	486	168	163	257	198	143	148	75	50	898	856	12 362	11 768	59 275	56 264
1946	56 129	53 572	37 264	35 260	10 263	9 772	1 603	1 434	1 051	919	1 279	1 188	504	448	495	523	401	400	198	162	2 265	2 142	28 602	26 719	140 054	132 539
1945	44 616	42 734	25 538	24 451	7 468	6 944	1 174	1 039	640	617	941	861	334	281	356	326	230	220	53	53	1 548	1 423	17 041	16 066	99 939	95 015
1944	45 092	43 045	27 917	26 522	7 935	7 465	1 161	1 124	705	679	1 007	906	361	342	395	375	302	266	48	36	1 723	1 677	19 052	17 894	105 698	100 331
1943	44 245	41 958	26 488	25 122	7 845	7 451	1 150	1 124	693	701	972	879	391	336	391	354	247	230	68	61	1 646	1 614	17 197	16 234	101 333	96 064
1942	40 989	38 723	23 863	22 683	7 128	6 612	1 052	965	678	591	900	829	316	286	332	306	247	201	95	83	1 480	1 459	15 407	14 634	92 487	87 372
1941	39 027	37 164	22 806	21 632	6 444	6 167	945	865	607	587	815	771	275	333	324	276	198	214	78	84	1 386	1 323	14 858	14 020	87 763	83 436
1940	39 081	37 818	23 375	22 566	6 680	6 376	947	899	619	700	848	806	321	311	345	328	230	222	92	71	1 487	1 363	15 103	14 375	89 128	85 835
1939	38 068	36 906	22 927	22 355	6 693	6 368	931	921	606	599	902	906	293	306	356	355	216	228	105	104	1 485	1 408	14 266	13 292	86 848	83 748
1938	38 019	36 567	22 967	21 975	6 597	6 203	943	871	643	649	853	803	285	264	328	315	246	208	112	104	1 495	1 388	13 551	12 892	86 039	82 239
1937	36 457	34 967	21 891	21 193	6 316	5 990	857	802	588	618	807	840	317	261	293	305	198	202	112	74	1 382	1 346	12 755	11 959	81 973	78 557
1936	36 368	34 759	22 326	21 307	6 229	6 001	858	835	595	605	844	803	284	257	336	347	216	210	84	89	1 442	1 431	12 903	12 188	82 485	78 832
1935	35 868	34 372	22 284	21 053	6 198	5 817	833	782	663	603	827	775	300	283	344	331	208	197	78	95	1 461	1 405	12 633	12 046	81 697	77 759
1934	36 222	34 720	22 405	21 404	6 183	5 966	844	822	643	590	830	808	281	287	373	317	185	211	82	75	1 465	1 424	12 472	11 781	81 985	78 405
1933	35 913	34 509	22 074	21 218	6 106	5 783	832	778	618	569	825	783	285	263	331	308	191	182	70	85	1 476	1 416	12 514	11 840	81 235	77 734
1932	36 973	35 851	23 545	22 464	6 247	5 913	858	804	652	624	830	860	313	320	319	355	193	193	84	68	1 493	1 488	13 070	12 458	84 577	81 398
1931	36 096	35 157	23 326	22 617	6 050	5 792	808	754	672	606	826	810	328	304	352	331	206	216	82	90	1 478	1 443	13 265	12 235	83 489	80 355
1930	36 922	35 387	24 009	23 233	6 323	5 976	783	804	658	576	863	837	311	313	407	384	218	229	97	83	1 438	1 518	13 727	12 733	85 756	82 073
1929	34 822	34 088	23 463	22 595	5 958	5 713	778	748	636	603	811	819	328	315	406	391	222	241	87	94	1 452	1 555	13 498	12 445	82 461	79 607
1928	34 331	33 967	23 848	23 044	5 986	5 860	809	729	651	595	814	836	364	328	395	436	209	234	64	86	1 372	1 562	13 708	12 548	82 551	80 225
1927	33 756	32 975	22 963	22 567	5 978	5 653	772	730	582	589	792	798	299	316	343	387	188	247	68	92	1 364	1 507	13 425	12 405	80 530	78 266
1926	33 227	32 728	23 250	22 596	5 844	5 774	736	748	588	627	790	789	361	367	349	418	203	255	61	84	1 354	1 501	13 470	12 696	80 233	78 583
1925	32 715	33 000	23 132	22 669	5 876	5 625	693	702	579	601	767	800	293	368	380	440	231	284	54	106	1 346	1 580	13 590	12 874	79 656	79 049
1924	32 668	32 965	22 893	23 705	5 693	5 863	707	734	579	572	750	763														

Tabel 7B (vervolg)

Leeftijds-klasse	Rooms-Katholiek		Ned. Hervormd		Geref. Kerken		Geref. Kerken (art. 31)		Chr. Geref. Kerk		Geref. Gem.		Evang. Luthers		Doops-gezind		Remonstrant		Israëli. (Ned. en Port.)		Overige kerkgen.		Geen kerkgenootschap		Totale bevolking		
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
D R E N T H E																											
0-4 jaar	1 454	1 421	9 633	9 216	2 748	2 431	315	310	188	170	78	74	19	11	40	38	75	49	6	6	483	434	3 074	2 790	18 113	16 950	
5-9 "	1 164	1 112	7 150	6 758	1 884	1 766	215	133	134	54	57	11	10	22	29	51	60	4	5	360	347	1 943	1 834	12 991	12 327		
10-14 "	1 102	1 068	7 465	6 945	1 818	1 682	206	139	134	52	54	8	5	28	18	46	54	1	3	394	350	1 887	1 648	13 146	12 163		
15-19 "	970	887	7 456	6 938	1 710	1 652	176	174	152	129	48	53	6	12	30	24	42	53	1	2	307	347	1 784	1 588	12 682	11 859	
20-24 "	966	807	7 066	6 721	1 563	1 543	143	158	110	117	51	54	9	19	28	30	28	38	9	4	303	321	1 812	1 474	12 088	11 286	
25-29 "	774	703	6 737	6 407	1 367	1 466	139	176	77	92	43	44	13	18	20	41	25	39	7	7	295	318	1 810	1 391	11 307	10 702	
30-34 "	624	572	6 193	5 549	1 213	1 208	146	153	80	72	41	31	13	16	32	46	29	52	6	5	275	307	1 527	1 139	10 179	9 150	
35-39 "	570	511	5 668	5 057	1 117	1 117	119	131	58	69	27	27	9	18	29	61	56	66	5	8	258	270	1 277	955	9 193	8 290	
40-44 "	521	448	5 119	4 895	945	1 047	109	124	78	80	30	29	10	9	26	39	58	74	1	4	206	223	1 076	769	8 179	7 741	
45-49 "	401	436	4 684	4 512	834	933	92	99	53	60	26	28	9	23	22	37	53	67	6	5	194	223	885	623	7 259	7 046	
50-54 "	357	336	4 001	3 991	698	816	73	98	43	51	21	28	15	20	20	29	46	54	9	7	155	182	742	506	6 180	6 118	
55-59 "	292	247	3 527	3 403	593	631	77	71	32	35	16	15	13	12	19	43	28	41	8	6	116	131	572	355	5 293	4 990	
60-64 "	218	200	2 996	2 798	492	533	58	55	32	30	22	23	9	8	33	26	30	45	5	3	113	117	405	244	4 413	4 082	
65-69 "	189	155	2 392	2 337	410	424	57	57	22	25	18	22	5	4	20	17	23	27	2	1	57	62	191	138	2 771	2 732	
70-74 "	150	119	1 954	1 958	302	345	35	33	21	14	13	14	4	4	13	10	15	16	5	1	40	43	105	88	1 765	1 579	
75-79 "	100	87	1 262	1 093	189	193	19	20	20	15	8	10	7	7	9	8	8	7	2	1	25	15	54	43	899	837	
80-84 "	38	49	652	596	96	94	8	13	7	9	8	7	2	1	2	2	7	8									
85 j. en ouder	19	13	251	237	40	43	6	3	2	4	1	2	1	1	1	4	3	2			7	6	15	19	346	334	
Totaal	9 909	9 171	84 206	79 411	18 019	17 924	1 993	2 092	1 247	1 240	557	572	159	197	399	524	629	794	74	72	3 685	3 796	19 460	15 779	140 337	131 572	
O V E R I J S S E L																											
0-4 jaar	13 565	13 081	14 678	13 649	2 931	2 741	1 483	1 312	257	270	468	439	63	61	136	128	33	35	39	43	891	810	6 238	5 869	40 782	38 438	
5-9 "	10 346	9 975	10 522	9 855	2 076	1 996	975	931	181	182	360	355	47	34	113	108	39	34	30	32	648	603	3 865	3 805	29 201	27 888	
10-14 "	9 975	9 680	10 395	9 718	1 985	1 869	897	889	197	186	320	345	40	36	107	91	30	28	32	32	648	614	3 573	3 553	28 199	26 841	
15-19 "	9 700	9 312	10 884	10 414	1 993	1 865	869	809	212	205	354	343	43	43	137	129	21	16	36	53	639	690	3 634	3 452	28 522	27 331	
20-24 "	8 442	8 594	10 539	10 414	1 861	1 787	769	777	204	200	351	338	44	55	119	112	20	23	33	38	599	634	3 571	3 270	26 552	26 242	
25-29 "	6 984	7 004	9 766	9 782	1 600	1 603	710	754	149	171	276	260	33	49	114	140	12	43	35	38	526	629	3 516	3 178	23 721	23 651	
30-34 "	6 677	6 722	9 404	9 377	1 398	1 488	696	768	127	140	224	229	48	63	117	157	20										

Tabel 7B (vervolg)

Leeftijds-klasse	Rooms-Katholiek		Ned. Hervormd		Geref. Kerken		Geref. Kerken (art. 31)		Chr. Geref. Kerk		Geref. Gem.		Evang. Luthers		Doopsgezind		Remonstrant		Israël. (Ned. en Port.)		Overige kerkgen.		Geen kerkgenootschap		Totaal bevolking	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
U T R E C H T																										
0- 4 jaar	12 027	11 323	11 555	11 249	2 530	2 304	645	575	333	321	379	357	182	149	75	66	156	151	33	30	770	789	5 343	5 044	34 028	32 358
5- 9 "	8 630	8 463	8 535	7 960	1 706	1 729	459	418	258	230	305	263	139	101	57	40	91	96	35	36	654	586	3 450	3 201	24 519	23 123
10-14 "	8 701	7 825	8 196	7 823	1 655	1 549	423	406	259	225	314	284	129	125	69	61	79	80	18	26	647	605	2 857	2 717	23 347	21 726
15-19 "	8 079	7 842	8 492	8 306	1 647	1 624	404	386	253	225	288	284	116	128	83	72	102	22	31	596	629	3 045	2 771	23 108	22 400	
20-24 "	7 957	7 764	8 643	8 842	1 650	1 711	406	392	251	240	280	277	129	140	85	118	111	156	24	49	562	660	3 377	3 144	23 475	23 493
25-29 "	6 561	6 628	7 910	8 384	1 425	1 526	324	376	190	213	213	236	121	165	85	129	99	167	32	28	459	599	3 252	2 958	20 671	21 409
30-34 "	5 785	6 321	7 422	8 110	1 255	1 474	293	289	171	160	202	213	111	163	79	127	104	155	26	43	479	602	3 175	2 874	19 102	20 531
35-39 "	5 239	5 842	7 094	7 892	1 165	1 373	259	310	146	201	192	214	128	204	61	113	80	162	37	45	481	645	2 994	2 661	17 876	19 662
40-44 "	4 696	5 395	6 542	7 478	1 041	1 299	204	247	138	193	154	211	121	228	83	122	90	159	46	412	599	2 705	2 468	16 226	18 445	
45-49 "	4 146	4 560	5 749	6 782	899	1 151	185	221	107	147	167	173	122	251	72	128	84	157	28	22	430	544	2 519	2 196	14 508	16 332
50-54 "	3 503	3 921	5 426	6 368	808	1 064	183	184	106	133	127	145	145	222	77	133	69	172	28	29	400	560	2 223	1 795	13 095	14 726
55-59 "	3 040	3 378	4 781	5 684	713	908	126	147	90	144	109	128	113	207	75	167	86	181	23	33	332	488	1 796	1 478	11 284	12 943
60-64 "	2 620	2 760	4 155	5 075	613	818	103	129	97	114	89	105	94	191	84	150	116	210	23	30	269	385	1 496	1 205	9 759	11 172
65-69 "	1 949	2 201	3 443	4 152	542	691	78	89	77	88	75	96	108	171	76	145	92	155	16	18	240	320	1 045	781	7 741	8 907
70-74 "	1 453	1 657	2 613	3 139	370	521	58	72	59	73	55	69	79	147	51	94	54	123	18	18	248	308	703	472	5 679	6 633
75-79 "	770	942	1 386	1 862	220	312	26	37	36	42	55	45	46	83	31	48	29	93	6	14	101	127	332	239	3 025	3 858
80-84 "	375	417	708	920	100	134	12	10	22	21	15	23	15	41	17	26	16	27	4	2	36	62	133	107	1 453	1 790
85 j. en ouder ...	131	165	238	352	38	45	9	6	6	7	2	8	6	9	6	7	2	14	3	14	20	38	36	490	672	
Totaal	85 862	87 404	102 888	110 378	18 377	20 233	4 197	4 294	2 599	2 781	3 008	3 141	1 904	2 725	1 166	1 746	1 441	2 360	413	503	7 048	8 468	40 483	36 147	269 386	280 180
N O O R D H O L L A N D																										
0- 4 jaar	34 780	33 209	17 321	16 385	6 285	5 956	429	390	660	551	336	338	802	665	882	791	346	288	249	192	2 239	2 208	37 770	35 562	102 099	96 535
5- 9 "	25 772	24 365	12 797	12 292	4 431	4 278	251	272	480	435	276	262	548	552	639	630	238	219	246	181	1 662	1 606	24 592	23 165	71 932	68 257
10-14 "	23 658	22 785	12 521	11 858	4 153	4 007	234	212	473	466	254	240	604	540	674	664	232	231	202	180	1 697	1 654	22 104	21 045	66 806	63 882
15-19 "	23 470	23 654	13 461	13 439	4 113	4 038	219	200	477	495	258	270	684	617	765	791	237	293	204	197	1 734	1 752	24 212	22 537	69 834	68 283
20-24 "	22 153	23 423	13 735	14 996	4 214	4 281	221	199	465	498	293	353	720	764	690	1 003	231	391	164	256	1 608	2 057	25 680	25		

Tabel 7B (vervolg)

Leeftijds-klasse	Rooms-Katholiek		Ned. Hervormd		Geref. Kerken		Geref. Kerken (art. 31)		Chr. Geref. Kerk		Geref. Gem.		Evang. Luthers		Doops-gezind		Remonstrant		Israëlit. (Ned. en Port.)		Overige kerkgen.		Geen kerkgenootschap		Totaal bevolking	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Z E E L A N D																										
0- 4 jaar	3 958	3 706	6 046	5 798	1 615	1 583	243	198	193	175	1 101	919	29	35	29	17	12	8	3	2	302	301	1 186	1 169	14 717	13 911
5- 9 "	2 903	2 798	4 366	4 148	1 253	1 178	140	158	127	129	760	780	23	28	28	22	7	2	1	270	251	761	713	10 639	10 207	
10-14 "	2 796	2 623	4 183	4 011	1 161	1 174	134	136	141	117	789	731	27	21	18	20	3	5	4	265	303	624	614	10 145	9 755	
15-19 "	2 848	2 780	4 255	4 045	1 150	1 112	146	128	130	109	743	699	30	21	16	17	3	2	1	264	302	702	585	10 288	9 801	
20-24 "	2 847	2 788	4 345	4 323	1 128	1 071	154	121	115	120	680	662	28	22	13	24	4	8	1	291	265	682	622	10 268	10 028	
25-29 "	2 653	2 539	4 405	4 360	995	1 015	132	128	117	97	571	543	21	24	9	19	3	2	1	199	254	793	623	9 900	9 612	
30-34 "	2 553	2 372	4 416	4 309	892	925	107	92	88	91	549	558	25	39	17	29	7	3	1	184	210	825	585	9 468	9 218	
35-39 "	2 301	2 236	4 453	4 255	782	904	100	117	82	86	538	563	16	30	21	45	7	11	1	217	230	775	541	9 293	9 018	
40-44 "	2 120	2 210	4 020	4 145	755	850	100	105	83	86	474	506	26	30	20	33	9	11	1	166	242	701	554	8 474	8 773	
45-49 "	1 856	1 887	3 553	3 756	758	844	79	87	79	98	406	477	23	33	22	29	4	3	5	172	225	662	431	7 617	7 876	
50-54 "	1 606	1 699	3 351	3 480	624	779	72	81	73	70	374	403	28	25	26	25	8	3	1	188	196	596	364	6 949	7 124	
55-59 "	1 417	1 464	3 138	3 228	565	672	71	70	56	58	333	391	22	21	19	19	5	5	1	160	199	433	230	6 214	6 357	
60-64 "	1 252	1 195	2 627	2 930	506	544	41	57	48	53	280	328	16	17	17	21	7	3	1	132	170	355	195	5 281	5 514	
65-69 "	1 134	1 075	2 315	2 434	377	450	53	46	45	36	234	248	19	14	9	14	3	5	2	114	122	271	155	4 575	4 601	
70-74 "	946	878	1 893	2 020	343	351	37	28	36	199	194	8	14	6	15	1	4	1	105	96	175	105	3 750	3 741		
75-79 "	542	522	1 121	1 254	179	222	15	13	20	24	117	96	6	6	9	5	1	1	1	51	65	92	50	2 153	2 258	
80-84 "	251	294	579	620	110	124	9	10	14	15	71	63	3	7	2	3	1	1	1	35	31	33	27	1 108	1 195	
85 j. en ouder ...	117	119	237	295	37	46	6	8	16	25			1	3	1	3				17	9	16	10	454	518	
Totaal	33 900	33 185	59 303	59 411	13 230	13 844	1 619	1 575	1 454	1 408	8 235	8 186	351	390	282	360	82	88	23	16	3 132	3 471	9 682	7 573	131 293	129 507
N O O R D B R A B A N T																										
0- 4 jaar	75 976	72 237	4 384	4 114	1 340	1 228	77	72	89	89	135	135	37	22	47	37	37	58	31	22	224	244	1 359	1 293	83 736	79 551
5- 9 "	56 441	54 372	3 208	3 114	943	920	63	64	71	101	93	93	19	18	32	30	32	25	25	27	190	141	813	800	61 931	59 652
10-14 "	54 411	51 917	3 053	2 855	919	899	40	36	77	59	108	103	23	17	27	26	25	35	7	21	181	179	650	630	59 521	56 777
15-19 "	51 643	50 203	3 009	2 863	832	841	40	45	69	56	99	98	20	22	11	15	19	16	15	14	173	190	641	510	56 571	54 873
20-24 "	46 581	46 124	3 229	2 929	838	757	36	49	62	70	94	75	23	26	20	18	22	18	17	15	213	230	757	577	51 892	50 888
25-29 "	38 358	38 985	3 301	3 008	784	714	50	36	67	62	81	84	35	40	29	29	18	36	17	18	199	186	956	617	43 895	43 815
30-34 "	35 878	36 197	2 837	2 827	649	694	38	46	70	48	69	72	31	35	39	37	32	51	32	27	157	177	914	725	40 746	40 936
35-39 "	32 535	33 564	2 815	2 839	6																					

Tabel 7B (vervolg)

Leeftijds-klasse	Rooms-Katholiek		Ned. Hervormd		Geref. Kerken		Geref. Kerken (art. 31)		Chr. Geref. Kerk		Geref. Gem.		Evang. Luthers		Doopsgezind		Remonstrant		Israël. (Ned. en Port.)		Overige kerkgen.		Geen kerkgenootschap		Totaal bevolking	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
A M S T E R D A M																										
0- 4 jaar	10 833	10 396	5 717	5 488	1 809	1 705	114	109	137	119	83	102	451	401	268	235	176	148	202	154	891	902	21 333	20 230	42 014	39 989
5- 9 "	7 862	7 585	4 242	4 077	1 169	1 158	47	54	80	85	319	314	167	173	105	106	167	133	638	644	13 422	12 735	28 328	27 152		
10-14 "	7 400	7 180	4 214	3 957	1 147	1 087	57	43	117	119	90	81	383	334	187	187	108	123	126	117	662	693	12 329	11 741	26 820	25 662
15-19 "	7 678	7 895	4 897	4 818	1 292	1 223	45	46	137	127	85	94	433	381	235	229	121	159	142	138	733	803	14 014	13 191	29 812	29 104
20-24 "	7 993	8 583	5 429	5 920	1 525	1 485	66	51	122	144	103	127	454	494	222	348	145	237	136	202	739	1 011	15 569	16 004	32 503	34 606
25-29 "	7 052	8 071	5 280	6 162	1 263	1 354	44	73	126	101	87	99	448	496	255	355	148	272	180	227	807	1 034	16 293	16 664	31 983	34 908
30-34 "	6 411	7 563	4 929	6 049	1 055	1 348	51	58	107	117	88	134	423	633	226	354	135	237	200	251	738	1 031	16 308	15 813	30 671	33 588
35-39 "	5 697	7 230	4 959	6 092	957	1 215	46	56	86	117	97	111	516	708	254	373	130	234	216	275	717	1 147	14 920	14 552	28 595	32 110
40-44 "	5 503	6 745	4 860	6 344	928	1 189	34	38	108	141	97	117	547	900	234	399	143	220	254	267	770	1 145	14 176	13 419	27 654	30 924
45-49 "	5 062	6 300	4 870	6 629	872	1 140	30	31	95	103	118	132	556	939	258	412	148	243	224	185	782	1 203	12 752	11 908	25 767	29 225
50-54 "	4 666	5 674	5 023	6 370	878	1 073	27	31	92	117	104	104	548	848	270	468	147	208	177	185	771	1 204	11 878	10 090	24 581	26 372
55-59 "	3 893	4 763	4 323	5 690	700	904	21	23	66	81	87	128	553	829	287	436	120	249	163	176	712	1 067	9 298	7 401	20 223	21 747
60-64 "	3 095	3 775	3 622	5 059	581	764	17	14	51	74	83	100	557	761	219	377	116	217	156	144	575	859	6 856	5 293	15 928	17 437
65-69 "	2 259	2 977	2 924	4 140	431	573	12	8	57	76	70	99	409	627	173	287	93	182	105	120	433	679	4 407	3 406	11 373	13 174
70-74 "	1 632	2 178	2 077	3 145	290	464	6	14	57	72	43	93	321	510	115	210	70	132	50	79	311	484	2 449	2 037	7 421	9 418
75-79 "	898	1 242	1 214	1 907	173	286	3	2	24	30	42	66	160	266	59	128	31	61	21	49	159	311	947	915	3 731	5 263
80-84 "	405	644	541	1 101	89	151	-	4	7	20	19	25	70	140	20	64	7	36	12	30	90	141	366	421	1 626	2 777
85 j. en ouder ...	105	213	161	334	37	47	-	1	4	8	3	7	31	56	11	22	3	11	-	6	29	54	86	132	470	891
Totaal	88 444	99 014	69 282	83 282	15 196	17 166	620	656	1 503	1 654	1 379	1 704	7 179	9 637	3 460	5 057	1 946	3 075	2 531	2 738	10 557	14 412	187 403	175 952	389 500	414 347
R O T T E R D A M																										
0- 4 jaar	7 751	7 484	9 435	9 299	2 380	2 218	303	286	220	246	576	490	198	214	58	49	208	204	30	26	591	610	12 723	11 921	34 473	33 047
5- 9 "	5 820	5 547	7 164	7 205	1 852	1 765	215	169	169	186	460	408	151	158	38	39	146	146	23	22	469	441	8 455	7 979	24 962	24 065
10-14 "	5 464	5 410	7 331	7 437	1 834	1 786	190	167	196	185	445	382	146	127	41	42	116	119	16	28	520	470	7 729	7 492	24 028	23 645
15-19 "	5 682	5 753	8 468	8 418	1 903	1 902	158	192	191	212	418	445	168	152	51	37	149	175	16	23	406	532	8 475	7 862	26 085	25 703
20-24 "	5 539	5 967	8 576	8 916	1 965	1 983	163	185	210	212	414	397	134	239	51	70	147	216	18	22	415	629	8 368	8 251	26 000	27 087
25-29 "																										

Tabel 7B (slot)

Leeftijds- klasse	Rooms- Katholiek		Ned. Hervormd		Geref. Kerken		Geref. Kerken (art. 31)		Chr. Geref. Kerk		Geref. Gem.	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
U T R E C H T												
0-4 jaar	4 512	4 296	2 798	2 723	488	474	86	81	41	49	57	55
5-9 "	3 263	3 216	2 041	1 909	338	324	72	49	39	40	41	42
10-14 "	3 056	3 001	1 936	1 915	344	333	54	54	39	36	34	42
14-19 "	3 115	3 011	2 168	2 190	340	317	56	45	43	37	41	47
20-24 "	3 473	3 404	2 683	2 647	407	427	65	60	45	48	53	54
25-29 "	2 857	2 889	2 384	2 591	382	396	60	56	34	36	41	36
30-34 "	2 456	2 619	2 033	2 309	280	345	32	47	38	38	32	34
35-39 "	2 184	2 479	1 951	2 299	259	338	50	49	28	33	27	31
40-44 "	1 944	2 279	1 719	2 226	219	341	25	46	24	36	22	38
45-49 "	1 736	1 946	1 699	2 097	215	296	30	37	18	27	30	32
50-54 "	1 447	1 678	1 638	2 053	218	291	28	29	22	38	23	21
55-59 "	1 263	1 445	1 431	1 789	170	206	14	22	25	36	16	22
60-64 "	1 034	1 185	1 263	1 519	144	194	15	21	20	23	18	19
65-69 "	784	900	948	1 300	119	167	8	13	16	16	10	17
70-74 "	547	722	769	981	77	119	10	6	15	23	6	12
75-79 "	297	389	396	609	51	76	3	3	7	12	9	13
80-84 "	139	172	194	278	16	42	1	3	4	7	3	10
85 j. en ouder ...	46	46	47	105	6	11	-	-	-	2	-	-
Totaal	34 153	35 677	28 098	31 540	4 073	4 697	609	621	458	537	463	525

Evang. Luthers	Doops- gezind		Remon- strant		Israël.(Ned. en Port.)		Overige kerkgen.		Geen kerk- henootschap		Totale bevolking		
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
105	74	26	30	57	67	13	4	289	309	2 216	2 104	10 688	10 266
69	53	14	12	36	31	9	7	208	216	1 418	1 243	7 548	7 142
72	66	27	18	31	33	3	9	214	220	1 097	1 099	6 907	6 826
82	76	25	38	32	42	8	14	200	226	1 341	1 224	7 451	7 267
75	85	51	54	78	78	13	29	219	280	1 676	1 489	8 838	8 655
62	85	46	54	58	79	16	16	174	246	1 561	1 335	7 675	7 819
65	91	38	47	48	72	11	14	196	231	1 395	1 287	6 624	7 134
60	108	19	38	38	62	16	15	183	247	1 269	1 078	6 084	6 777
66	107	31	51	28	62	18	18	154	237	1 192	1 068	5 442	6 509
67	106	28	50	35	67	12	13	163	206	1 144	963	5 177	5 840
62	104	30	43	27	81	15	14	151	223	1 031	760	4 692	5 335
57	87	20	60	33	71	11	17	120	174	798	579	3 958	4 508
43	79	27	49	44	80	13	15	109	123	610	428	3 340	3 735
43	70	25	39	38	44	7	6	80	114	365	307	2 443	2 993
37	51	13	20	18	39	8	5	53	89	226	154	1 779	2 221
15	21	8	15	5	31	2	6	26	35	120	86	939	1 296
9	15	4	3	4	10	2	1	10	24	42	31	428	596
2	4	1	2	1	6	-	1	6	7	12	9	121	193
991	1 282	433	623	611	955	177	204	2 555	3 207	17 513	15 244	90 134	95 112

Bijlage 1.
Centraal Bureau voor de Statistiek
's Gravenhage
12e VOLKSTELLING, 31 Mei 1947
ANNEX WONINGTELLING

Model A (groen)

No. teller: _____
No. woningomslag: _____

Omslag voor een woning (in te vullen door den teller)

In dezen woningomslag: omslagen B voor een huishouden of alleenwonend persoon

		VRAGEN	ANTWOORDEN
1	Ligging	a. Gemeente (en prov.), onderdeel b. Straat en N°.	a. _____; onderdeel: No. _____ b. _____
2	Aard van het woonverblijf	Heeft deze omslag betrekking op: a. een bewoond woning? (ja of neen). b. een niet-bewoond woning? (zoo ja, opgeven of de woning is: leegstaand, tijdel. onbewoonbaar door beschadiging of geheel in gebruik als kantoor, magazijn, winkel, werkplaats, enz.) c. een andere bewoondte ruimte? (zoo ja, dan den aard daarvan opgeven, bijv. noodwoning, noodboerderij, zomerhuis, schuur, bunker e.d.)	a. _____ b. _____ c. _____
3	Bedrijfsruimte	a. Is de woning een boerenwoning of tuinderswoning? (ja of neen). b. Is de woning volgens den bouw een winkelwoning? (ja of neen). c. Is in of bij de woning een werkplaats of andere bedrijfsruimte aanwezig, welke volgens den bouw daartoe is bestemd? (ja of neen) d. Worden gewone vertrekken als winkel of werkplaats gebruikt? (ja of neen)	12 a. 11 b. 1 c. 0 d.
4	Bouwwijze	a. Is de woning volgens den bouw een geheel huis? (ja of neen). b. Zoo ja, is het huis dan vrijstaand, aangebouwd of ingebouwd? (opgeven wat het is) c. Is de woning een deel van een pand? (ja of neen) d. Zoo ja, op welke verdieping(en) zijn de voornaamste woonvertrekken gelegen? (opgeven: kelder, gelijkstraats, 1e, 2e, 3e, enz. verdieping)	a. b. c. d.
5	Woningindeel-ling en -gebruik	a. Hoeveel vertrekken bevat de woning? b. Wordt de woning gebruikt als logement, rusthuis of pension? (ja of neen) c. Wordt de woning door den eigenaar verhuurd in afzonderlijke delen, welke elk over een eigen keuken en privaat beschikken? (ja of neen) d. Zoo ja, in hoeveel delen?	1 a. vertrekken b. c. d. delen
6	Openbare aan- sluitingen	a. Is de woning aangesloten op de waterleiding? (ja of neen) b. Is de woning aangesloten op de gasleiding? (ja of neen) c. Is de woning aangesloten op het electriciteitsnet? (ja of neen)	W a. G b. E c.
7	Eigendom	a. Is de woning eigendom van een woningbouwvereeniging? (ja of neen) b. Is de woning een gemeentewoning, welke ter verbetering van de volkshuisvesting is gebouwd? (ja of neen)	5 a. 6 b.
8	Huur- verhouding	a. Wordt de woning bewoond door den eigenaar? (ja of neen) b. Is de woning een huurwoning? (ja of neen) c. Is de woning een dienstwoning? (ja of neen) d. Is de woning een liefdadigheidswoning? (ja of neen)	— a. — b. 8 c. 9 d.
9	Huurwaarde	Wat is de huur of huurwaarde van de woning? (Indien de woning door den eigenaar in afzonderlijke delen wordt verhuurd, als bedoeld onder 5c en d, dan de huurbedragen dezer delen afzonderlijk vermelden en samentellen.)	f. f. f. t. f. } week per maand jaar
10	Bewoning	a. Hoeveel huishoudens wonen in de woning? b. Hoeveel alleenwonende personen wonen in de woning? c. Hoeveel personen wonen in totaal in de gehele woning?	a. huishoudens b. alleenwonenden c. personen

Voor kinderen beneden 14 jaar behoeft
deze achterzijde niet te worden ingevuld

VRAGEN	ANTWOORDEN
10 Alleen voor academisch gevormden	
a. Aan welke binnens- of buitenlandsche Universiteit(en) of Hoogeschool(en) heeft hij gestudeerd?	a.
b. Is hij gepromoveerd? (ja of neen)	b.
c. Zoo neen, welk is dan het hoogste academische examen, dat hij met goed gevolg heeft afgelegd?	c.
d. Wat was zijn studierichting en hoofdvak?	d.
11 Voor personen van 14 jaar en ouder	
a. Werk hij in een beroep, ambt of betrekking? (ja of neen)	a.
b. Is hij in militairen dienst? (ja of neen)	b.
c. Indien tijdelijk in mil. dienst, wat was dan voordien zijn burgerberoep?	c.
d. Werk hij als zoon dagelijks mede in het eigen bedrijf van het gezinshoofd? (ja of neen)	d.
e. Zoo ja, wat is dan de aard van het bedrijf? (bijv.: landbouwbedrijf, groentewinkel, enz.)	e.
f. Geniet hij dagonderwijs of is hij studeerend? (ja of neen)	f.
g. Indien hij niet werkt, is hij dan werkzoekend? (ja of neen)	g.
h. Zoo ja, in welk beroep zoekt hij dan plaatsing?	h.
12 Voor personen, werkzaam in een beroep, ambt of betrekking	
a. Wat is zijn beroep, ambt of betrekking? (niet beantwoorden met algemeene benamingen, zoals arbeider, koopman, enz.)	a.
b. Hoe heet het bedrijf, de zaak of de instelling, waar hij werkt, of hoe is de naam van het hoofd van het bedrijf?	b.
c. Wat is het adres van deze zaak of instelling?	c. Gemeente Straat en No.
d. Welk soort van bedrijf wordt in deze zaak of instelling uitgeoefend? (bijv.: katoenweverij, kruidenierswinkel, slagerij, enz.)	d.
e. In welke afdeling (onderdeel) van de zaak is hij werkzaam? (bijv.: in zetterij (van boekdrukkerij), enz.)	e.
f. Is hij in burgerdienst van den Staat, van een provincie, gemeente, waterschap of publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie? (ja of neen)	f.
g. Zoo ja, opgeven bij welke van deze hij in dienst is	g.
13 Voor personen met zelfstandige of leidende positie in bedrijfsleven	
a. Is hij eigenaar van een zaak of bedrijf, mede-eigenaar, firmant, pachter, depôthouder, zetschipper? (ja of neen)	0 a.
b. Zoo ja, opgeven wat hij is	b.
c. Indien hij een eigen zaak heeft, werkt hij dan zonder personeel? (ja of neen)	1 c.
d. Is hij directeur of mede-directeur van een N.V., een coöperatie, stichting of overheidsbedrijf? (ja of neen)	3 d.
e. Indien hij geen bedrijfshoofd is, bekleedt hij dan een leidende positie in het bedrijf? (ja of neen)	4 e.
f. Zoo ja, opgeven wat hij is	f.
14 Voor personen, die buiten hun woongemeente werken	
a. In welke gemeente oefent hij zijn beroep, ambt of betrekking uit?	a. Gemeente
b. Gaat hij dagelijks van zijn woongemeente naar zijn werkgemeente? (ja of neen)	b.
c. Zoo ja, van welk vervoermiddel maakt hij dan gewoonlijk gebruik?	c.

B I J L A G E 4

LIJST VAN PUBLICATIES betreffende de uitkomsten van de 12e Volkstelling annex Woningtelling, van 31 Mei 1947

I MEDEDELINGEN (kosteloos)

- A.T. No 1. Enige voorlopige uitkomsten van de Woning- en gezinstelling betreffende de woningvoorraad en de woningbezetting. 1947
A.T. No 2. Enige definitieve uitkomsten van de Woning- en gezinstelling in de provincie Zeeland. 1947
A.T. No 3. Enige definitieve uitkomsten van de Woning- en gezinstelling (Provinciale en Rijkscijfers). 1947
A.T. No 4. Berekening van het woningtekort op grond van de definitieve uitkomsten van de Woning- en gezinstelling 1947 (met grafiek). 1947
A.T. No 5. De bevolking in gestichten en instellingen op 31 Mei 1947.
A.T. No 6. Enige definitieve uitkomsten van de Volks- en beroepstelling 1947 in de provincie Zeeland.
A.T. No 7. De bevolking van Nederland naar kerkelijke gezindten op 31 Mei 1947.
A.T. No 8. De werkzame bevolking van Nederland naar bedrijfsklassen op 31 Mei 1947.
A.T. No 9. De in Nederland woonachtige vreemdelingen op 31 Mei 1947.
A.T. No 10. De uitkomsten van de Volks- en beroepstelling 1947 voor Nederland.
A.T. No 11. Twee balansen van de binnenlandse migratie naar de toestand op 31 Mei 1947.
A.T. No 12. De bevolking van 65 jaar en ouder op 31 Mei 1947.

II. GEDRUKTE PUBLICATIES

SERIE A Rijks- en provinciale cijfers

- Deel 1. Belangrijkste uitkomsten der eigenlijke volkstellingen f. 8,90
Deel 2. Beroepstelling " 12,50
Systematische beroepsindeling (bijlage bij Deel 2) ... " 3,50
Deel 3. Woning- en gezinstelling " 7,50
Deel 4. Statistiek der bestaande huwelijken en de vruchtbaarheid dieser huwelijken " 10,50
Deel 5. Statistiek der academisch gevormden " 3,75

SERIE B Voornaamste cijfers per gemeente

- Deel 1. Plaatselijke indeling (waarin Alphabetische lijst van namen van gemeenten en plaatsen volgens de plaatselijke indelingen bij de 11e en 12e Volkstelling) f.11,-
Alphabetische lijst afzonderlijk " 3,25
Deel 2. Woning- en gezinstelling " 3,90
Deel 3. Gestichtsbevolking " 4,25
Deel 4. Varende en rijdende bevolking " 2,50
Deel 5. Kerkelijke gezindten " 5,50
Deel 6. Beroepsbevolking naar woon-, werk- en geboortegemeente " 11,50

III GELICHTDRUKTE TABELLEN (f. 0,10 per blad)**1. WONING- EN GEZINSTELLING**

Enige voorlopige uitkomsten van de Woning- en gezinstelling 1947 per provincie en per gemeente (46 bladen)

Enige voorlopige uitkomsten van de Woning- en gezinstelling 1947 van de wijken en(of) buurten van elke gemeente (per gemeente één of meer bladen).

Voor het Rijk, de 11 provincies en de 1 016 gemeenten:

Tabel

	Blad
1. Bewoonde woonverblijven naar aard en bezetting	1
2a. Bewoonte woningen naar de bouwwijze	1
2b. Onbewoonte woningen naar de bouwwijze	1
3. Bewoonte woningen naar aansluiting op waterleiding, gasleiding en electriciteitsnet	2
4. Bewoonte woningen naar eigendom en huurverhouding	2
5. Bewoonte woningen naar het aantal vertrekken en het aantal bewoners	3
6a. Gewone woningen naar het aantal vertrekken en het aantal bewoners	3
6b. Boerderijen en tuinderswoningen naar het aantal vertrekken en het aantal bewoners	3
6c. Overige bedrijfswoningen naar het aantal vertrekken en het aantal bewoners	4
7. Woningen naar het aantal huishoudens en het aantal alleenwonenden	4
8a. Alleenwonende huishoudingen naar grootte en aantal ter beschikking staande vertrekken	5
8b. Samenwonende huishoudingen naar grootte en aantal ter beschikking staande vertrekken	5
9. Huishoudingen naar samenstelling en grootte	6
10. Huishoudingen naar woonwijze en grootte	6
11. Huishoudingen naar woonwijze en samenstelling	6
12. Huishoudingen met inwonenden naar samenstelling en aantal inwonenden	7
13. Huishoudingen met kinderen naar samenstelling en aantal kinderen	7
14. Huishoudingen met kinderen naar samenstelling en aantal kinderen per leeftijdsgroep	7

Voor de 283 gemeenten, welke zijn verdeeld in (873) wijken:

Tabel 1 - 7 voor elke wijk. Voor Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage bovendien tabel 8 - 14 voor elke wijk.

2. VOLKS- EN BEROEPSTELLING

Voor het Rijk, de 11 provincies en de 1 016 gemeenten:

Tabel

	Blad
1. Bevolking in elke wijk en/of buurt van de gemeente	1 (In de publicatie voor het Rijk en elke provincie: groepering der gemeenten, resp. plaatsen naar inwonertal.)
2. Bevolking naar de plaats in het huishouden	2

Tabel

	Blad
3. Bevolking naar geboortejaar	2
4. Bevolking naar leeftijdsklassen en burgerlijke staat	3
5. Bevolking naar leeftijdsklassen en aard van het woonverblijf	3
6a. Bevolking naar leeftijdsklassen en voornaamste kerkgenootschappen	4
6b. Enkele kleinere kerkgenootschappen	4
7. Bevolking naar (7) bedrijfstakken en nationaliteit	4
8. Bevolking naar geboorteplaats en geboortejaar-klassen	5
9. Bevolking naar huidige werkkring en woonplaats in Augustus 1939..	6
10. Beroepsbevolking naar (26) bedrijfsklassen en positie in het bedrijf	7
10a. Beroepsbevolking naar (535) bedrijfsgroepen en positie in het bedrijf	14a,b enz.
11. Beroepsbevolking naar bedrijfsklassen en leeftijdsklassen	8
12. Beroepsbevolking naar bedrijfsklassen en plaats in het huishouden	9
14. Beroepsbevolking, werkzaam in of buiten de woongemeente naar bedrijfsklassen en wijze van vervoer tussen woon- en werkgemeente.. (voor het Rijk en de provincies zonder wijze van vervoer)	11
15. Beroepsbevolking naar beroepsgroepen en leeftijdsklassen	12
15a. Arbeiders, employé's en personen in de zgn. vrije beroepen, naar de belangrijkste beroepen	15,16
15f. Mannelijke gezinshoofden naar beroepsgroep en kerkgenootschap ...	39
17. Werkforensen naar woongemeente, vervoermiddel, werkkring, positie in bedrijf en plaats in het huishouden	38a,b enz.

Voor het Rijk, de 11 provincies en de 69 gemeenten met 20 000 en meer inwoners:

2a. Bevolking van 65 jaar en ouder naar plaats in het huishouden en geboortejaar	17
4a. Bevolking naar geboortejaar en burgerlijke staat	18-20
6c. Bevolking naar geboortejaar en voornaamste kerkgenootschappen ...	21-23
13. Personen werkzaam in overheidsdienst naar bedrijfsklassen	10
15b. Beroepsbevolking naar beroepsgroepen en kerkgenootschap	27
15c. Beroepsbevolking naar beroepsgroepen en nationaliteit	28
15d. Arbeiders, employé's en personen in de zgn. vrije beroepen, naar belangrijkste beroepen en leeftijdsklassen	29-34
15e. Arbeiders, employé's en personen in de zgn. vrije beroepen, naar belangrijkste beroepen en burgerlijke staat	35-37

Voor het Rijk en de 11 provincies

4b. Bevolking naar 5-jarige leeftijdsklassen en burgerlijke staat ...	20a
6d. Bevolking naar 5-jarige leeftijdsklassen en voornaamste kerkgenootschap	23a
18. Vrouwen met beroep per bedrijfsklasse naar burgerlijke staat, plaats in het huishouden en positie in het bedrijf	41

Voor het Rijk en 114 gemeenten met onderdelen van onderling afwijkende structuur

16. Bevolking van de provincies (resp. de wijken van de 114 gemeenten) naar leeftijdsklasse, plaats in het huishouden, kerkelijke ge- zindte, werkkring en positie in het bedrijf	13a,b enz.
---	---------------

Voor de 283 gemeenten, welke zijn verdeeld in (873) wijken	Blad
10b. Beroepsbevolking naar bedrijfsklassen en positie in het bedrijf per wijk (elke wijk een blad)	24
11a. Beroepsbevolking naar bedrijfsklassen en leeftijdsklassen, per wijk (elke wijk een blad)	25
14a. Beroepsbevolking, werkzaam in of buiten de woongemeente, naar wijze van vervoer en bedrijfsklasse, per wijk (elke wijk een blad)	26
Voor de 361 gemeenten in de provincies Utrecht, Noord- en Zuidholland	
14b. Woonforenzen naar werkgemeenten, vervoermiddel, werkkring, positie in bedrijf en plaats in het huishouden	40a,b enz.

IV CARTOGRAMMEN

(in samenwerking met de Rijksdienst voor het Nationale Plan)

1. WONING- EN GEZINSTELLING

Verschenen in het tijdschrift voor "Volkshuisvesting en Stedebouw"

	Jaar- gang	Nr
1. Woningtekort op 31 Mei 1947	30	1
2. Aantal personen in "andere bewoonte ruimten" in procenten van de totale bevolking in woningen en "andere bewoonte ruimten" op 31 Mei 1947, per gemeente	30	2
3. Gemiddeld aantal personen per vertrek op 31 Mei 1947, per gemeente	30	3
4. Gemiddeld aantal vertrekken per woning op 31 Mei 1947, per gemeente	30	7/8
5. Gemiddeld aantal personen per huishouden op 31 Mei 1947, per gemeente	30	7/8
6. Aantal één- en tweekamerwoningen, in procenten van het totaal aantal bewoonte woningen op 31 Mei 1947, per gemeente..	30	9
7. Aantal één- en tweekamerwoningen van boerderijen en tuinderswoningen, in procenten van het totaal aantal boerderijen en tuinderswoningen op 31 Mei 1947, per gemeente	30	9
8. Gewone woningen (zonder bedrijf) bewoond door eigenaren, in procenten van alle gewone bewoonte woningen (zonder bedrijf) op 31 Mei 1947, per gemeente	30	11
9. Boerderijen en tuinderswoningen bewoond door eigenaren, in procenten van het totaal aantal boerderijen en tuiderswoningen op 31 Mei 1947, per gemeente	30	11
10. Aantal bewoonte woningen niet op het waterleidingnet aangesloten, in procenten van het totaal aantal bewoonte woningen op 31 Mei 1947, per gemeente	30	12
11. Aantal bewoonte woningen niet op de gas- en waterleiding en het electriciteitsnet aangesloten, in procenten van het totaal aantal bewoonte woningen op 31 Mei 1947, per gemeente..	30	12
12. Aantal bewoonte woningen, noch op de gasleiding, noch op het electriciteitsnet aangesloten, in procenten van het totaal aantal bewoonte woningen op 31 Mei 1947, per gemeente	30	12

2. VOLKS- EN BEROEPSTELLING

Verschenen in het tijdschrift voor "Economische en Sociale Geografie"

	Jaar- gang	Nr
1. Verspreiding der bevolking op 31 Mei 1947	42	1
2. Aantal inwoners per km ² per provincie en bevolkingskernen met meer dan 25 000 inwoners op 19 November 1849, 31 December 1879, 31 December 1920 en 31 Mei 1947	42	1
3. Aantal personen van 65 jaar en ouder in % van de totale bevolking op 31 Mei 1947, per gemeente	42	1
4. Aantal personen van 0 t/m 14 jaar, idem	42	1
5. Aantal personen werkzaam in de Nijverheid in % van de totale beroepsbevolking op 31 Mei 1947, per gemeente	42	4
6. Aantal personen werkzaam in Landbouw en Visserij, idem	42	4
7. Aantal personen werkzaam in Handel en Verkeer, idem	42	4
8. Toe- of afname van het aantal mannelijke bedrijfshoofden werkzaam in de Akkerbouw en Veehouderij in de periode 31-12-1930 - 31-5-1947	42	7
9. Toe- of afname van het aantal mannelijke ondergeschikten, idem	42	7
10. Toe- of afname van het aantal mannelijke bedrijfshoofden werkzaam in de Groenten- en Oofoerteelt in de periode 31-12-1930-31-5-1947	42	7
11. Toe- of afname van het aantal mannelijke ondergeschikten, idem	42	7
12. Indexcijfer ontwikkeling van het aantal mannelijke bedrijfshoofden werkzaam in Akkerbouw en Veehouderij in de periode 1930-1947	42	7
13. Indexcijfer ontwikkeling van het aantal mannelijke ondergeschikten, idem	42	7
14. Aantal mannen van 14 jaar en ouder dat dagonderwijs geniet in procenten van de totale mannelijke bevolking van 14 t/m 20 jaar op 31 Mei 1947, per gemeente	42	8/9
15. Aantal vrouwen van 14 jaar en ouder, idem in % van de totale vrouwelijke bevolking van 14 t/m 20 jaar, idem	42	8/9
16. Aantal woonforenzen met beroep in procenten van de totale beroepsbevolking op 31 Mei 1947, per gemeente	42	10
17. Aantal personen geboren in de gemeente hunner werkelijke woonplaats in procenten van de totale bevolking op 31 Mei 1947, per gemeente	42	10
18. Aantal medewerkende zoons in de landbouw van 25 jaar en ouder in procenten van het totaal aantal bedrijfshoofden in de landbouw op 31 Mei 1947, per gemeente	44	3

TWELFTH CENSUS OF POPULATION AND HOUSING, MAY 31st, 1947

Series A. Data for the Kingdom and the provinces.
Volume 1. Main results of the census of population.

SUMMARY

This volume is the last in the series of printed publications concerning the 12th General Census of the Population, annex Housing Census held on May 31st, 1947. It gives the elementary data of this population census. Furthermore only those aspects have been dealt with, which have not yet been treated in the other printed volumes released in past years. In the introduction particular attention has been paid to a comparison between the results of the latest census and those of the previous ones. In addition a general survey is given of the design of the census in question and of the system of publishing the obtained results.

Preparatory work for the 12th Census of the Population, annex Housing Census was charged to the Central Bureau of Statistics.

The enumeration took place separately for the population in dwellings, the population in institutions and the population in vessels, caravans and house boats.

The collecting of the basic material for which the authorities of the 1,016 municipalities (smallest regional administrative units in the Netherlands) were responsible, was done according to the rules and regulations laid down for that purpose by the Central Bureau of Statistics. After an initial general check the municipal authorities had to send the census forms to the Central Bureau of Statistics, according to a previously designed time-schedule.

The statistical processing, as well as the publishing of the results obtained was done by the Central Bureau of Statistics.

The statistical processing took place by means of punch cards, using for the first time in Europe the "mark-sensing" system. The big housing shortage in the Netherlands made it necessary to give highest priority to the processing of the Housing and family census.

The results of the Census have been published in various ways. This time the method of publication has deviated considerably from the ones used formerly when the results were published gradually, in consecutive volumes provided with interpretations and explanatory notes. There have been several reasons for following a different method with regard to the 1947 Census. The urgent need for having the disposal of the figures as soon as possible, made it necessary to chose a more expeditious way of publishing. Publication in bound volumes was practically impossible for financial reasons in connection with the very complicated statistical processing. Not only more data had to be coded, but also the number of necessary interrelations between these data was much larger than formerly. Finally, the very intensive regional research in all possible fields made it necessary to do nearly all statistical work per municipality, and a part of it even for subdivisions of municipalities.

The solution has been found by recording all the results on transparent-paper (sheets size A4: 20.7 x 29.4 cm).

So the results were available, immediately after they had been copied on transparent-paper and multiplication could take place rapidly and according to the requirements. In this way users of the statistics are supplied with the

required data not only in an efficient but also in the most economical way, because they do not have to purchase voluminous publications. They can order copies of separate sheets containing the data they want.

The complete results on transparent-paper of the 12th Census of the Population, annex Housing Census now comprise about 40,000 sheets, including 672 transparents of topographic maps on which the boundaries of municipalities and their subdivisions as used for the purpose of the census have been drawn.

Besides there are the printed publications which roughly correspond with the method of publishing used at previous censuses. These printed publications are divided in two series.

Series A (5 volumes) containing general observations and explanations on each subject by means of the figures for the Kingdom, the provinces and the 4 large municipalities;

Series B (6 volumes) containing the principal data per municipality for the various subjects.

This summary contains a complete list of printed publications and tables in photostatic print concerning the 12th Census of the Population, annex Housing Census (see page 123 of this summary).

The way of publishing as described above has contributed considerably to the fact that for a census the results became available within a reasonably short period of time.

In August 1947 already the preliminary results of the census for the Kingdom, the provinces and all the municipalities inclusive of their subdivisions were available in photostatic form.

During the period January-August 1948, also in photostatic print, the definite very detailed figures of the Housing and Family Census were published for all municipalities and their divisions. In September 1948, corresponding definite figures for all the provinces became available and in October of that same year those for the Kingdom as a whole.

During 1949, the transparents, which contained the definite data of the Census of Population and Occupations followed gradually for each of the 1,016 municipalities, the 11 provinces and the Kingdom. Herewith, within a period of 2½ years, the first and most important stage of the statistical processing of the 1947 Census of Population was brought to an end. Thereby about 36,000 sheets had become available.

In 1950, special data about the university graduates, the existing marriages and their fertility, the economically active population by place of residence, place of work and place of birth and so on became available partly also on transparent paper.

Meanwhile, a start had been made with the composition of the eleven printed publications in the Series A and B.

This publication "Main results of the Census of Population" (Series A, Volume 1) now to be issued, is the last in the series of printed publications. Together they contain 1,284 pages (of which 544 pages text and 740 pages showing tables, etc.).

Main results of the population census

The returns of the 12th General Population Census of May 31st 1947, showed that the resident population at the date of the census numbered 9,625,499. This population figure has not been fixed only on the basis of the number of persons enumerated at the census, but also in reliance upon the population registers. After the census, a comparison has namely been made between the so-called "register check-slips" detached from the census forms and the personal

cards recorded in the population registers. This comparison was intended to make sure whether persons were counted twice or not at the census and besides to ascertain whether or not the collection of personal cards present in the population registers was complete. On the grounds of these checks it appeared that on balance 6,500 men and 1,200 women had not been counted and further that on balance 5,900 men's and 4,700 women's personal cards were unduly present in the population registers.

Ultimately, the resident population figure showed that the numbers of men and women were 4,791,443 and 4,834,056 respectively. This means a surplus of women over men of almost 43,000 i.e. a sex ratio of 1,009 women to 1000 men.

The exact number of the de-facto population at the census date is not known, but is estimated at 9,519,000 persons.

This number is considerably lower than the resident population because a large number of men were temporarily on active service in Indonesia at the time when the census was held.

One third of the resident population lived in the 10 municipalities having more than 100,000 inhabitants on May 31st, 1947, and another third lived in the 835 municipalities having less than 5,000 inhabitants.

The age composition of the population shows that the boys and girls under 21, together numbering 3,792,000, constituted 39% of the population. The number of persons at the ages of 65 and over amounted to 683,000, representing 7% of the total population. Among them nearly 3,600 were older than 90. After control it appeared that 8 men and 6 women were a hundred years old or more.

According to their marital status, there were about 5 million unmarried (3.8 million of whom were under 21) and 4 million married people. The census further revealed that there were 430,000 persons in widowed state, 68,000 had been divorced and 13,000 judicially separated. Among these three categories the women predominate to an important degree, namely 291,000 widows against 139,000 widowers; 41,000 divorced women against 27,000 divorced men and 7,000 women against 6,000 men judicially separated.

Comparing the figures referring to persons in the widowed state, divorced and judicially separated, with those of the 1930 Census, it appears that, while the total population has increased by 20% since then, the number of widowed increased by 28%, the number of people divorced by 125% and the number of people judicially separated by 70%.

In connection with these important changes the Bureau has decided to extend the annual statistics on population in such a manner that based on the data collected at the census, the population can now be published yearly by age according to sex and marital status.

Considering the position in the households there were 2.1 million male and 221,000 female heads of households. In the 2.3 million households nearly 4.5 million children were counted who were still living at home; further 227,000 relatives living with the family, 150,000 strangers and respectively 75,000 and 28,500 persons living in as domestic help respectively as business personnel. Among the 425,000 persons being stated in the tables as living alone, 202,000 were living in institutions, while the other 223,000 persons were living alone either in a dwelling, or in a vessel, houseboat or caravan.

The number of persons living in dwellings was 9,343,000. Besides the enumerators recorded 42,000 persons living in vessels, 9,000 persons in houseboats, 12,000 in caravans, while the institutional population

amounted to about 215,000. The last figure included about 72,000 managers, personnel and members of their families. Finally, the resident population of the Netherlands included another 4,000 persons of whom the nature of their dwelling is not known (ship, or caravan or without a permanent residence, and the like), and which were registered in the Central population register.

The data on the birth place can be summarized as follows: 61% of the Netherlands population lived in the municipality of birth at the time of the census, 3% of the population was born abroad. For the first time these data have been combined with age. The results show that of those born in 1940 or later, 87% lived in the municipality of birth and of those born before 1880 only 41%.

Especially the latter percentage is an indication that there has been large scale internal migration.

A breakdown according to the municipality of residence in August 1939 shows, that 84% of the population born before 1939 lived in the same municipality as in August 1939.

As regards nationality it may be mentioned that among the total population of the Netherlands about 100,000 were of other nationalities or have no nationality at all against 175,000 at the 1930 Census. That means, that the number of aliens in proportion to the total population fell back from 221 per 10,000 in 1930 to 108 in 1947. This is caused by the fact that the number of Germans between the two censuses declined from 129 to 29 per 10,000 of the total population.

As to religious denomination it has been established that 38% of the population was Roman Catholic, 31% Dutch Reformed, 10% Christian Reformed and 4% of another religion. 17% has stated that they did not belong to any religious denomination. For those under 21 years of age these percentages were Roman Catholic 43, Dutch Reformed 27, Christian Reformed 10 and no religion 17. For persons of 21 years and older these percentages were 35, 34, 9 and 17 respectively.

CONTENTS

	Page
Prefage	3
Chapter I Design. Statistical processing. Publications	7
Chapter II Total population	10
Chapter III Increase in and regional distribution of population	
§ 1. Increase in population	13
§ 2. Regional distribution of population	18
Chapter IV Population by age, sex and marital status	
§ 1. Age	19
§ 2. Sex	26
§ 3. Marital status	29
Chapter V Population by position in the household	
§ 1. Composition of households	34
§ 2. Size of households	34
Chapter VI Population by type of dwelling	37
Chapter VII Population by birth-place	38
Chapter VIII Population by municipality of residence in August 1939	42
Chapter IX Population by nationality	47
Chapter X Population by religion and age	48
	50

TEXT-TABLES

1. Actual stay of the resident population of the Netherlands, May 31st, 1947	12
2. Increase in population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities, 1830-1947	14
3. Increase in population by birth- and migration-surpluses, for the Netherlands and the provinces, 1840-1947	15
4. Average annual gain in population by birth- and migration-surpluses, per 1,000 of the population at the beginning of each period, for the Netherlands and the provinces, 1840-1947	16
5. Average annual increase in population by birth and decrease by death, per 1,000 of the population at the beginning of each period, for the Netherlands and the provinces, 1840-1947	17
6. Population of the provinces in % of the total population of the Netherlands, 1840-1947	18
7. Average age of males and of females, 1830-1947	22
8. Persons at the age of 100 and over on May 31st, 1947, by place of residence, date of birth and sex	26
9. Ratio of females to 1,000 males in the Netherlands, in the provinces and in the 4 large municipalities, 1830-1947	27
10. Ratio of females to 1,000 males for each age on May 31st, 1947, and according to the life tables 1947-1949	28
11. Population by marital status in % of the total population, 1869-1947.	29
12. Population by marital status in % of the total population, 1869-1947 (standardized figures)	30
13. Population by marital status in % of the total number of males and females respectively, in each age group, 1869-1947	32
14. Population by marital status in % of the total number of males and females respectively, in each age group for the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities, May 31st, 1947	33
15. Members of households (without heads of the households) per 1,000 heads of households, 1879-1947	35

	Page
16. Members of households (without heads of the households) per 1,000 heads of households, for the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities, May 31st, 1947	36
17. Average size of households for the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities, 1899, 1930 and 1947	37
18. Population by type of dwelling, 1909-1947	38
19. Percentage increase of the population in the various categories of dwellings, 1909-1947	39
20. Percentage distribution of the population by type of dwelling, for the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities, May 31st, 1947	40
21. Population by type of dwelling and position in the household, May 31st, 1947	41
22. Population by province of residence on May 31st, 1947, and by province of birth	43
23. Persons born outside their province of residence on May 31st, 1947, per province of residence	44
24. Balance of the internal migration per province, by direction, May 31st, 1947	44
25. Balance of the internal migration per group of provinces, by direction and sex, May 31st, 1947	45
26. Population born before August 1939, by province of residence in 1939 and in 1947	47
27. Aliens by nationality, May 31st, 1947	49.
28. Aliens by nationality per 10,000 inhabitants for the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities, May 31st, 1947	50
29. Surviving males and females from the generations born in the period 1851-1860 and following up to 1921-1930, by their religion at the date of the successive population censuses since 1899	52
 GRAPHS	
1. Increase in population of the Netherlands, 1830-1947	13
2. Age structure of the population of the Netherlands, 1849, 1899 and 1947 (absolute and per 1,000 of the total population)	21
3. Average age of males and females 1830-1947	23
4. Increase in the number of persons in the age groups 0-14, 15-49 and 50 and over, 1830-1947 (Base 1830 = 100)	23
5. Age structure of the population, of the provinces and the combined population of the 4 large municipalities, 1899 and 1947 (per 1,000 of the total population)	24
6. Age structure of the population of the Netherlands by marital status, December 31st, 1947 (per 1,000 of the total population)	31
7. Members of the households per 1,000 heads of households, 1879-1947	34
8. Percentage distribution by religion of the males and females belonging to the 1851-1860 and 1891-1900 generations on the date of the successive population censuses since 1899	56
 TABLES	
1A. Population of the Netherlands by year of birth, sex and marital status	58
1B. Population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities by age group, sex and marital status	60

	Page
2A. Population of the Netherlands by sex and by position in the household and for persons born in 1881 and earlier also by year of birth	68
2B. Population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities by sex and by position in the household and for persons at the age of 65 and over also by age group	68
3. Population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities by age group, sex and type of dwelling'	73
4. Population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities by place of birth, sex and year-of-birth group	78
5. Population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities by sex and nationality	87
6. Population of the Netherlands and the provinces by sex and place of residence in August 1939	88
7A. Population of the Netherlands by year of birth, sex and religion ..	90
7B. Population of the Netherlands, the provinces and the 4 large municipalities by age group, sex and religion	94
 STATISTICAL MAPS	
1. Average annual increase in population by birth- and migration surpluses, per 1,000 of the population at the beginning of each period for the Netherlands and the provinces, 1840-1947 (inserted separately)	46
2. Average annual increase in population by birth and decrease by death, per 1,000 of the population at the beginning of each period for the Netherlands and the provinces, 1840-1947 (inserted separately)	46
3. Balance of the internal migration of the Netherlands population on May 31st, 1947, calculated from a comparison between the province of birth and the province of residence	46
 ANNEXES	
1. Census form A for a dwelling	107
2. Census form B for a household or for a person living alone	108
3. Individual census-form for males	109
4. List of publications concerning the 12th Census of Population, annex Housing Census of May 31st, 1947 (see below)	111
 Annex 4.	
AVAILABLE DATA 12th Census of Population and Housing, May 31st, 1947	
I P R I N T E D P U B L I C A T I O N S (with English summary)	Price in guilders (fl.)
SERIES A Data for the Kingdom and the provinces	
Volume 1. Main results of the census of population	8.90
2. Census of occupations	12.50
3. Housing and family census	7.50
4. Statistics of existing marriages and marital fertility	10.50
5. University graduates	3.75

SERIES B Principal data for each municipality	Price in guilders (fl.)
Volume 1. Population figures for municipalities and clusters	11.00
2. Housing and family census	3.90
3. Population living in institutions	4.25
4. Population living in vessels, houseboats and caravans	2.50
5. Religions	5.50
6. Economically active population by place of residence, place of work and place of birth	11.50

II P H O T O T Y P E D T A B L E S (fl. 0.10 per page)

1. HOUSING AND FAMILY CENSUS

For the Kingdom, each of the 11 provinces and each of the 1,016 municipalities:

Table

	Page
1. Occupied dwellings by kind of dwelling	1
2a. Occupied dwellings by type of structure	1
2b. Vacant dwelling units by type of structure	1
3. Occupied dwellings by water, gas and electricity being laid on	2
4. Occupied dwellings by ownership and rental value	2
5. Occupied dwellings without workshop, business-premises etc. by kind of dwelling and rent or rental value	2
6a. Dwellings without workshop, business-premises etc. by number of rooms and number of inhabitants	3
6b. Farmhouses and market-gardeners' dwellings, by number of rooms and number of inhabitants	3
6c. Dwellings with workshop, business etc., by number of rooms and number of inhabitants	3
7. Occupied dwellings by number of households and number of persons living alone	4
8a. Households living alone, by size and number of available rooms	4
8b. Households living together, by size and number of available rooms	5
9. Households by composition and size	5
10. Households by way of housing and size	6
11. Households by way of housing and composition	6
12. Households with domestic staff, business staff or other persons living in the household	6
13. Households with children by composition and number of children	7
14. Households with children by composition, age of children and total number of children in each age group	7

For the 283 municipalities that were divided into (873) divisions

Tables 1 - 7 for each division.

2. CENSUS OF POPULATION AND OCCUPATIONS

For the Kingdom, each of the 11 provinces and each of the 1,016 municipalities:

Table

	Page
1. Population in each division or subdivision of the municipality	1
(In the publication for the Kingdom and each province: Grouping of municipalities and clusters by number of inhabitants)	
2. Population by position in the household	2
3. Population by year of birth	2
4. Population by age groups and marital status	3
5. Population in dwellings, institutions, vessels, house-boats and caravans by age groups	3
6a. Populations by age groups and principal religions	4
6b. Some smaller religions	4
7. Population by (7) branches of industry and nationality	4
8. Population by place of birth and birth-year groups	5
9. Population by present branch of industry and residence in August 1939	6
10. Economically active population by (26) classes of industry and industrial status	7
10a. Economically active population by (535) groups of industry and industrial status	14a,b, etc.
11. Economically active population by classes of industry and age groups	8
12. Economically active population by classes of industry and position in the household	9
14. Economically active population working in- or outside the municipality of residence by classes of industry and means of conveyance	11
(for the Kingdom and provinces means of conveyance not available)	
15. Economically active population by occupational groups and age groups	12
15a. Wage earners, salaried employees and professionals by (selected) occupations	15,16
15f. Heads of families with occupation (males) by occupational group and principal religion	39
17. Non-resident workers by municipality of residence, means of conveyance, branch of industry, industrial status and position in the household	38a,b, etc.

For the Kingdom, 11 provinces and 69 municipalities with 20,000 and more inhabitants:

2a. Population of 65 years and older by position in the household	17
4a. Population by years of birth and marital status	18-20
6c. Population by years of birth and principal religions ..	21-23
13. Economically active population employed in civil services by classes of industry	10
15b. Economically active population by occupational groups and religion	27

	Page
15c. Economically active population by occupational groups and nationality	28
15d. Wage earners, salaried employees and professionals, by (selected) occupations and age-groups	29-34
15e. Wage earners, salaried employees and professionals, by (selected) occupations and marital status	35-37
<u>For the Kingdom and 11 provinces</u>	
Table	
4b. Population by quinquennial age-groups and marital status.	20a
6d. Population by quinquennial age-groups and principal religions	23a
18. Economically active women by classes of industry and marital status, position in the household and industrial status	41
<u>For the Kingdom and 114 heterogeneous municipalities that were divided into divisions</u>	
16. Population of provinces (resp. divisions) by age-groups, position in the household, religion, branches of industry and industrial status	13
<u>For 283 municipalities that were divided into (873) divisions</u>	
10b. Economically active population by classes of industry and industrial status, per division (each division one page).	24
11a. Economically active population by classes of industry and age-groups, per division (each division one page)	25
14a. Economically active population working in- or outside the municipality of residence, by classes of industry and means of conveyance, per division (each division one page)	26
<u>For 361 municipalities in the provinces Utrecht, North- and South-Holland</u>	
14b. Economically active population working outside their municipality of residence, by place of work (municipalities), classes of industry and means of conveyance ...	40a,b,etc.
III STATISTICAL MAPS (with data for each municipality) (in Cooperation with the Governmental Service for Physical Planning)	
1. HOUSING AND FAMILY CENSUS	
Published in the Journal for Housing and Townplanning (<i>Tijdschrift voor Volkshuisvesting en Stedebouw</i>). (fl.1.50 per issue)	
Map	Volume and issue
1. Housing shortage as a percentage of the total number of occupied dwellings	30.no 1 (January 1949)
2. Number of persons in "other occupied structures" as a percentage of the total population in dwellings and other occupied structures.....	30.no 2 (February 1949)

	Volume and issue
3. Average number of persons per room	30.no 3 (March 1949)
4. Average number of rooms per occupied dwelling	30.no 7/8 (July/Augustus 1949)
5. Average number of persons per household	30.no 7/8
6. Number of occupied dwellings with one and two rooms as a percentage of the total number of occupied dwellings	30.no 9 (September 1949)
7. Number of farms and market-gardeners' dwellings with one and two rooms as a percentage of the total number of farms and market-gardeners' dwellings	30.no 9
8. Ordinary dwellings (without business premises) occupied by owner as a percentage of the total number of ordinary occupied dwellings (without business premises)	30.no 11 (October 1949)
9. Farms and market-gardeners' dwellings occupied by owner as a percentage of the total number of farms and market-gardeners' dwellings	30.no 11
10. Occupied dwellings without water laid on, as a percentage of the total number of occupied dwellings	30.no 12 (December 1949)
11. Occupied dwellings without water and gas and electricity laid on, as a percentage of the total number of occupied dwellings	30.no 12
12. Occupied dwellings with neither gas nor electricity laid on, as a percentage of the total number of occupied dwellings	30.no 12
2. CENSUS OF POPULATION AND OCCUPATIONS	
Published in the Journal for Economic and Social Geography (<i>Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie</i>) (fl. 1.50 per issue)	
Map	
1. Regional distribution of population	42.no 1 (January 1951)
2. Number of inhabitants per square kilometre (1 sq.mile = 2.56 sq.km.) for each province and for agglomerations with more than 25,000 inhabitants in November 19th, 1849, December 31st, 1879, December 31st, 1920 and May 31st, 1947	42.no 1
3. Number of persons of 65 years and older as a percentage of the total population	42.no 1
4. Number of persons under 15 years as a percentage of the total population	42.no 1
5. Number of persons working in manufacturing industries as a percentage of the total economically active population	42.no 4 (April 1951)
6. Number of persons working in agriculture and fishing as a percentage of the total economically active population	42.no 4
7. Number of persons working in commerce, transport and communication as a percentage of the total economically active population	42.no 4

- Volume and issue
8. Increase or decrease in the number of male employers and workers on own account in agriculture resp. cattle breeding and dairy farming during the period 31-12-1930 till 31-5-1947 42.no 7(July 1951)
 9. Increase or decrease in the number of male workers in agriculture resp. cattle breeding and dairy farming during the period 31-12-1930 till 31-5-1947 42.no 7
 10. Increase or decrease in the number of male workers in market-gardening etc. 31-12-1930 till 31-5-1947 42.no 7
 11. Increase or decrease in the number of male employers and workers on own account in market-gardening etc. 31-12-1930 till 31-5-1947 42.no 7
 12. Index number of the development of the number of male employers and workers on own account in agriculture resp. cattle breeding and dairy farming during the period 1930-1947 (1930 = 100) 42.no 7
 13. Index number of the development of the number of male workers in agriculture, cattle breeding and dairy farming during the period 1930-1947 (1930 = 100) 42.no 7
 14. Number of men of 14 years and older, receiving day-time education, as a percentage of the total male population 42.no 8/9(August/ of 14-20 years (inclusive) September 1951)
 15. Number of women of 14 years and older, receiving day-time education, as a percentage of the total male population of 14-20 years (inclusive) 42.no 8/9
 16. Economically active population working outside the municipality of residence as a percentage of the total economically active population 42.no 10 (October 1951)
 17. Number of economically active persons born in the municipality of residence as a percentage of the total economically active population 42.no 10 (Small map: Percentage of population, born in another province)
 18. Sons of 25 years and older assisting in agriculture as a percentage of the total number of employers and workers on own account in agriculture 44.no 3 (March 1953)

ORDERS

Printed Publications may be ordered directly from the editor's: W.de Haan N.V., Rembrandtkade 35, Utrecht.

Orders for photo typed tables (fl. 0.10 per page) can be addressed to the Netherlands Central Bureau of Statistics, Oostduinlaan 2, The Hague.

Orders for Statistical maps directly from the editors:
Journal for Housing and Townplanning, Keizersgracht 188, Amsterdam-C.

Journal for Economic and Social Geography, Drukkerij van Waesberge, Hoogewerff en Richards N.V., Banierstraat 1, Rotterdam-C.

From the photo typed tables some standard-publications have been compiled.
Contents and prices as follows:

Housing and family census

Kingdom, province or municipality: tables 1-14 fl. 0.70

Census of population and occupations

Municipalities: tables 1-5, 6a, 6b, 7-12, 14-15, per municipality .. * 1.50

Kingdom or province: do., and besides tables 10a, 13, 15a and 16 ... * 3.50

Besides photo typed maps (scale 1:25,000) for the municipalities indicating the municipal borders and those of divisions and subdivisions of the municipality

Per municipality: 1 or more sheets, each sheet * 0.25

For all municipalities: 672 sheets *150.00

Map of the Netherlands

C. B. S. 216 . 53